ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

8

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1948

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ Α' ■ *ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ* 8 ■ *ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ* 1948

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΜΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΚΑΜΠΗ

Τοῦ σ. Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ

Πέρασαν σαράντα καί πάνω μέρες ἀπό τότε πού ἄρχισε ἡ μοναρχοφασιστική ἐπίθεση «Κορωνίδα» στή Βόρεια Πίνδο. Καί σήμερα μπορεῖ κανένας νά καταλήξει σέ ὁρισμένα στρατιωτικά καί πολιτικά συμπεράσματα, τόσο γιά τό παρόν, ὅσο καί γιά τό μέλλον.

Ὁ μοναρχοφασισμός καί οἱ ἀμερικάνοι ἀφέντες του, ἄρχισαν τή θερινή ἐπίθεσή τους, τήν «Κορωνίδα», κάτω ἀπτήν πίεση μιᾶς κατάστασης, πού δέν τούς ἄφηνε μεγάλη ἐλευθερία στήν ἐκλογή καί στίς κινήσεις τους. Τό σχέδιό τους εἶναι γνωστό: μέ πιό μερικές καί περιορισμένες ἐκστρατεῖες ἀπόβλεπαν νά ἐξασθενίσουν σέ τέτιο βαθμό τίς κατά τόπους δυνάμεις τοῦ Δ.Σ.Ε., μιά καί δέν ἦταν δυνατό νά τίς ἐκμηδενίσουν ὁλότελα, ἔτσι πού στήν ἀρχή τοῦ καλοκαιριοῦ νά μποροῦν, χωρίς φόβο γιά σοβαρούς ἀντιπερισπασμούς στά νῶτα τους, νά συγκεντρώσουν τόν ἀνώτατο δυνατό ἀριθμό ἀπό δυνάμεις στή Βόρεια Πίνδο, ὅπου ἔλπιζαν, μέ τή βοήθεια καί τῆς τεράστιας ὑλικῆς ὑπεροχῆς τους, πρῶτα ἀπ' ὅλα σέ πυροβολικό καί μέ τήν ἀπόλυτη κυριαρχία τους στόν ἀέρα, νά καθηλώσουν καί νά συντρίψουν τίς κύριες δυνάμεις τοῦ Δ.Σ.Ε. Μετά θά ξεκαθάριζαν καί τίς ὑπόλοιπες «ἑστίες ἀνταρσίας» καί ἔτσι θά μποροῦσαν νά προχωρήσουν παραπέρα: νά κάνουν κατά τό φθινόπωρο καινούργιες ἐκλογές καί νά παρουσιάσουν, μέ τόν τρόπο αὐτό, τήν Ἑλλάδα σά μιά χώρα, ὅπου ἀποκαταστάθηκε ἡ τάξη καί θριάμβευσε ἡ δυτική «δημοκρατία» καί τό ἀμερικάνικο πρότυπο γιά τή μεταπολεμική ὀργάνωση τῶν κρατῶν. Ἐδῶ πρέπει νά προστεθεῖ ὅτι ἀπ' τήν ἀμερικανική πλευρά, τό τέτιο εὐνοϊκό γι' αὐτούς ξεκαθάρισμα στό ἑλληνικό ζήτημα ἐπιβάλλεται ἐπιταχτικά. Ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἕνας κρῖκος στήν ἀμερικανοαγγλική ἁλυσσίδα, πού τείνει νά κυκλώσει στρατηγικά τή Σοβ. Ἕνωση καί τή λαϊκοδημοκρατική Εὐρώπη. Καί οἱ ἀμερικάνοι βιάζονται νά σταθεροποιήσουν πολιτικά καί νά προετοιμάσουν ὁλόπλευρα στρατιωτικοπολεμικά τό στρατηγικό προγεφύρωμά τους στή νοτιοανατολική ἄκρη τῆς Εὐρώπης.

Ὁ μοναρχοφασισμός πιεζότανε νά πραγματοποιήσει γρήγορα τό σχέδιο αὐτό, γιατί ἡ πολιτική καί οἰκονομική κατάσταση, ὅπως ἐξελισσότανε καί ἐξελίσσεται στή χώρα, δέν τοῦ ἀφήνει καί πολλά περιθώρια. Παρά τήν ἀμερικανική συμπαράσταση καί προστασία, ὁ μοναρχοφασισμός δέ γνώρισε στό στρατιωτικοπολεμικό πεδίο παρά μόνο ἀποτυχίες. Αὐτό ἀδυνατίζει ἐξαιρετικά τήν πολιτική του θέση καί

δυναμώνει τήν άποσύνθεση καί τίς φαγωμάρες μέσα στίς γραμμές του, άν καί ό χρεωκοπημένος καί διωγμένος τώρα πιά Γκρίνσγουωλντ είχε σά μιά άπτίς κύριες φροντίδες του, νά προλαμβάνει καί νά έξομαλύνει, μέ τό καλό καί μέ άπειλές, τούς σκυλοκαυγάδες μέσα στή μοναρχοφασιστική στρούγκα. Παράλληλα ή όλοκληρωτική πολεμική έπίδοση, δημιουργεί σοβαρές οίκονομικές δυσκολίες, γιά τήν άντίδραση καί τήν άναγκάζει νά παίρνει σκληρά άντιλαϊκά μέτρα, πράγμα πού μεγαλώνει τή δυσαρέσκεια καί τήν άγανάχτηση στίς μάζες καί αύξάνει τά πολιτικά έμπόδια γιά τό μοναρχοφασισμό.

Έδώ πρέπει νά τό ξεκαθαρίσουμε γιά μιά άκόμα φορά: δίχως τήν ξένη ίμπεριαλιστική βοήθεια, ό μοναρχοφασισμός θάχε χρεωκοπήσει καί καταρρεύσει άπό πολύ καιρό. Καί τώρα άκόμα, παρ' όλη τή βοήθεια πού παίρνει, στέκεται στά πρόθυρα τής χρεωκοπίας. Γιά νά τά βγάλει κάπως πέρα χρειάζεται μιά άποφασιστική, πραγματική, (όχι ψεύτικη σάν κι' αύτές πού τόσες φορές διαλάλησαν οί Σοφούλης—Τσαλδάρης καί Σία), νίκη ένάντια στό Δ.Σ.Ε., όπότε θ' άφαιρούσε, έτσι είτε άλλοιώς καί γιά ένα χρονικό διάστημα, άπ' τήν πλειοψηφία τού λαού, τήν προοπτική γιά μιά λεύτερη, λαϊκοδημοκρατική λύση γιά τό έσωτερικό μας πρόβλημα καί θά μπορούσε νά προχωρήσει, πιό σίγουρος καί πιό άπερίσπαστος τώρα καί νά όλοκληρώσει τό άντιλαϊκό καί άντιδραστικό έργο του, έτσι όπως τού προστάζουν οί άμερικάνοι άφέντες του.

Νά ποιά ήταν ή δύσκολη θέση πού δέν άφηνε στό μοναρχοφασισμό μεγάλη έλευθερία στήν έκλογή καί στίς κινήσεις του.

Κάτω άπ' αύτές τίς προϋποθέσεις άρχισε ό μοναρχοφασισμός νά πραγματοποιεί τό σχέδιό του στά 1948. Βιαζότανε νά νικήσει καί αύτή ή βία, άπό μιά όρισμένη άποψη, τόν χαντακώνει. Άρχισε τήν έκστρατεία του στήν Ήπειρο, στή Μουργκάνα. Έπιχείρησε δυό φορές μά έσπασε καί τίς δυό φορές τά μούτρα του. Έδώ δέν έκανε τίποτε. Ό σκοπός του, πού ήταν νά έξασφαλίσει άπτή μιά μεριά τά πλευρά του, άπότυχε. Τά τμήματά μας τόν νίκησαν καί τού άνοιξαν κατοπινά στή Λάκκα Σούλι καί στό Πωγώνι καινούργιες πληγές. Βασικά άπότυχε ό ϊδιος σκοπός του καί στίς περιοχές Κεντρικής καί Άνατολ. Μακεδονίας όπου έκανε διαδοχικές τοπικές έκστρατείες. Καί δώ, άπό μιά όρισμένη άποψη, τόν έφαγε ή βιασύνη. Τόσο τόν πίεξε ή πολιτική άνάγκη γιά γρήγορο, σοβαρό άποτέλεσμα ένάντια στίς κύριες δυνάμεις τού Δ.Σ.Ε. πού δέν είχε καιρό, μά ούτε καί διαθέσιμες δυνάμεις, γιά νά έπιδιώξει όλοκληρωτικά άποτελέσματα στά πλευρά του. Στήν Πελοπόννησο, όπου παρ' όλες τίς προβλέψεις τού μοναρχοφασισμού, ό Δ.Σ.Ε. μέσα σέ λίγους μήνες όχταπλασίασε σχεδόν τίς δυνάμεις του, ό έχθρός, άν καί δέχεται όδυνηρά χτυπήματα, δέν έπιχείρησε τίποτα τό σοβαρό, γιατί ούτε δυνάμεις διάθετε, ούτε καιρό είχε. Έτσι κυνηγώντας ό μοναρχοφασισμός τό θερινό του όνειρο, νά συντρίψει στό Γράμμο τό Δ.Σ.Ε. βλέπει νά δημιουργιέται στήν καρδιά τής Πελοποννήσου μιά λέφτερη περιοχή, πολύ πιό μεγάλη καί πολύ πιό σημαντική άπ' τήν περιοχή τού Γράμμου καί τίς δυνάμεις τού Δ.Σ.Ε. τής Πελοποννήσου ν' αύξαίνουν γρήγορα, πολύ γρήγορα, μέ τήν προοπτική καί τή βάσιμη δυνατότητα νά φτάσει σέ όγκο τίς δυνάμεις τού Δ.Σ.Ε. πού δρούν στό Γράμμο! Αύτή είναι ή μοίρα τής άντίδρασης. Έκεϊ πού φαντάζεται ότι κλείνει μιά πληγή, τής άνοίγει άλλου, σέ πιό έπικίνδυνο σημείο, άλλη άκόμη πιό μεγάλη!

Έτσι, στά τέλη τής άνοιξης τού

1948 ὁ μοναρχοφασισμός, κάτω ἀπό τήν πίεση τῆς πολιτικῆς ἀνάγκης καί χωρίς νά πραγματοποιήσει, ἄς εἶναι καί σέ μικρό βαθμό, τίς πιό μερικές στρατιωτικές ἐπιδιώξεις του, ἀρχίζει ἀναγκαστικά τό πρῶτο μέρος τῆς μεγάλης ἐπιχείρησής του: τήν ἐκστρατεία του στή Ρούμελη, πού σέ ἀντιδιαστολή πρός τό τελικό μέρος της, τήν «Κορωνίδα» τῆς Βορ. Πίνδου, τήν ὀνομάζει «Χαραυγή»! «Χαραυγή» λοιπόν στή Ρούμελη καί «Κορωνίδα» στό Γράμμο! Ἡ ἐκστρατεία στή Ρούμελη, παρά τό θεαματικό, (=χιλιάδες γυναικόπαιδα καί γερόντοι σφαγμένοι καί ὁλοκληρωτική ἐρήμωση) καί τό ἐντυπωσιακό, (καταλήφτηκαν πολλά ἄγονα καί ἄχρηστα τσογκάρια), μέρος της, δέν ἔδωσε στό μοναρχοφασισμό κ α ν έ ν α ἀ π ό λ υ τ α στρατηγικό ἀποτέλεσμα. Πρῶτον οἱ κύριες δυνάμεις τοῦ Δ.Σ.Ε., τήν παραμονή ἀκριβῶς τῆς ἐκστρατείας, εἶχαν πάρει ἀπτό Γενικό Ἀρχηγεῖο τοῦ Δ.Σ.Ε., μέσα στά πλαίσια τοῦ Γενικοῦ σχεδίου του, ειδική ἀποστολή καί εἶχαν ἐλιχθεῖ ἀπτό χῶρο τῆς Ρούμελης πρός Βορρᾶν. Δεύτερον ὁ μοναρχοφασισμός δέ μπόρεσε νά φθείρει σοβαρά οὔτε τά μικρά τμήματα τοῦ Δ.Σ.Ε. πού ἔμειναν καί ἑλίσσονται καί τώρα στήν περιοχή τῆς Ρούμελης. Τή σκληρή αὐτή ἀλήθεια ὁ ἐχθρός τήν ἔνοιωσε, τή νοιώθει καί θά τή νοιώθει τώρα στήν περιοχή τῆς Ρούμελης, ἀκόμα πιό ἀπελπιστική.

Ὁ μοναρχοφασισμός ἄρχισε τή «Χαραυγή» του ἀπτή Ρούμελη γιατί ἡ προώθηση τοῦ Δ.Σ.Ε. πρός τήν Πάρνηθα τοῦ δημιουργοῦσε σοβαρή πίεση πρός τήν Ἀθήνα — Πειραιᾶ. Ὕστερα ὅμως ἀπτή Ρούμελη, χωρίς νά χρονοτριβεῖ πολύ στή Θεσσαλία, συγκέντρωσε τίς δυνάμεις του στή Βόρ. Πίνδο, ὅπου στίς 14 τοῦ Ἰούνη ἄρχισε τήν «Κορωνίδα» του. Στό διάστημα αὐτό ἀναγκάστηκε ἀπό σοβαρές δυνάμεις τοῦ Δ.Σ.Ε. στή Νότια καί Δυτική Ἤπειρο νά μπλέξει σέ μιά καινούργια ἐπιχείρηση πού τήν ὀνόμασε τῶν «Πεστῶν», ἐπιχείρηση πού τοῦ δημιούργησε καί τοῦ δημιουργεῖ σοβαρές περιπλοκές καί ἀναπάντεχους ἀντιπερισπασμούς.

Καί τώρα, ὕστερα ἀπό σαράντα καί πάνω μέρες «Κορωνίδας», μετά ἀπτή θριαμβολογία τῆς «Χαραυγῆς», τό ἀδυσώπητο δίλημμα, τό σκληρό ἐρώτημα πού προβάλλει γιά ὅλη τή ντόπια καί ξένη ἀντίδραση εἶναι: τί συμβαίνει στή Βόρ. Πίνδο καί στό Γράμμο; Πρόκειται γιά ὁλοκλήρωση τῆς «Χαραυγῆς» πρός τήν «Κορωνίδα» ἤ πρός τή δύση; τό ἡλιοβασίλεμα; Στή Βόρεια Πίνδο ὁ μοναρχοφασισμός συγκέντρωσε ὅλα ὅσα εἶχε καί δέν εἶχε. Ἑτοιμάστηκε ὅσο μποροῦσε καλύτερα. Κουβάλησε καί ξανακουβάλησε βασιλιάδες καί βασίλισσες, Σοφούληδες καί Τσαλδάρηδες. Ἦρθαν ὑπουργοί καί στρατηλάτες. Ντόπιοι καί ξένοι. Κατέφθασαν λαχανιασμένοι ὑπουργοί καί στρατηγοί καί ἀπτήν Ἀμερική. Ἀκόμα, σά γκάγκστερ, στά μουλωχτά, ἔφτασε ὁ ἄγγλος στρατηγός Κρόκερ, ἀρχηγός τῶν βρεττανικῶν δυνάμεων στή Μέση Ἀνατολή καί ἐπισκέφθηκε στίς 20 τοῦ Ἰούλη κι' αὐτός τό μέτωπο στή Βόρ. Πίνδο κι' ἔδωσε κι' αὐτός συμβουλές. Μαζεύτηκαν ἀπό πολλές γωνιές μά ὅλοι εἶχαν τήν ἴδια βεβαιότητα καί πεποίθηση: μέσα σέ μερικές μέρες, τό πολύ μιά, δυό βδομάδες θά συντρίψουν ἐδῶ, στή Βόρ. Πίνδο, τίς κύριες δυνάμεις τοῦ Δ.Σ.Ε., θά ξεκαθαρίσουν τήν καρδιά αὐτή τῆς ἀνταρσίας καί μετά ὅλα θά πᾶν μέλι-γάλα. Ξέχασαν ὅτι ἡ καρδιά τοῦ Δ.Σ.Ε. εἶναι πολύ μεγάλη. Ὅτι δέν εἶναι μιά, μά ἑκατομμύρια καρδιές. Κι' ὅτι γιά νά συντρίψεις τό Δ.Σ.Ε. πρέπει νά σβύσεις μιά-μιά ὅλες αὐτές τῆς καρδιές. Δηλαδή, πρέπει νά σβύσεις ὁλόκληρη τήν Ἑλλάδα, ὁλόκληρο τό λαό τῆς, πρᾶγμα πού εἶναι ἀδύνατο. Αὐτοῦ, στή μακρο-

λεπτομέρεια αὐτή γελάστηκαν. Καί ἀπό δῶ ἀρχίζει ἡ νέα τραγωδία τους.

Τί ἔχουμε στήν πραγματικότητα σήμερα στή Βόρ. Πίνδο καί ποιός ὁ ἀντίχτυπος τῶν γεγονότων, πού διαδραματίζονται ἐδῶ, γιά τήν ὅλη πολιτική ἐξέλιξη στήν Ἑλλάδα; Τά συμπεράσματά μας μποροῦμε νά τά συνοψίσουμε στά παρακάτω:

1. Ὁ μοναρχοφασιστικός στρατός καί ἡ ἀμερικάνικη ἡγεσία του, ὕστερα ἀπό μάχες, πού κρατᾶν πάνω ἀπό 40 μέρες καί ὅπου εἶχαν τρομαχτικές, ἀποσυνθετικές ἀπώλειες, δέν πέτυχαν κανέναν ἀπόλυτα ἀπτούς ἀντικειμενικούς τους σκοπούς.

2. Καταστροφικός εἶναι ὁ ἀντίχτυπος ἀπτό γεγονός αὐτό πάνω στό ἠθικό τοῦ φαντάρου, καί τοῦ ἀξιωματικοῦ ἀκόμα, πού ὑπηρετοῦν στό μοναρχοφασιστικό στρατό. Οἱ κουφιοκεφαλάκηδες στρατηγοί τῆς Ἀθήνας καί τῆς Ἀμέρικας καί οἱ στρατηγικές μεγαλοφυΐες, σάν τό Σοφούλη καί τόν Τσαλδάρη, εἶχαν γιομίσει τό μυαλό τοῦ φαντάρου καί τοῦ ἐθνοφρουρίτη μέ τοῦτο δῶ τό παραμύθι: θά κάνεις ἀκόμα μιά εὔκολη προσπάθεια στό Γράμμο καί μετά ὅλα τέλειωσαν, θά πᾶς στό σπίτι σου νά ἡσυχάσεις! Μά ὁ φαντάρος ἀντιμετώπισε μιά ὑπέρσκληρη πραγματικότητα στή Βόρ. Πίνδο, πού τήν πληρώνει μέ χιλιάδες κουφάρια. Αὐτό εἶχε μιά συνταραχτική ἐπίδραση ἐπάνω του. Ἐδῶ στή Βόρ. Πίνδο τό σαράκι τῆς ἀποσύνθεσης τρώει τό μοναρχοφασιστικό στρατό, πού ποτέ δέ φημίζονταν γιά τό καλό ἠθικό του. Ἀπτήν πλευρά τῆς ἠθικῆς ἀντοχῆς, οἱ 40 μέρες στή Βόρ. Πίνδο δημιούργησαν στό μοναρχοφασιστικό στρατό μιά καινούργια κατάσταση πού προκαλεῖ στή μοναρχοφασιστική ἡγεσία τίς πιό βάσιμες ἀνησυχίες.

3. Δέν εἶναι λιγότερο σοβαρός ὁ ἀντίχτυπος στά πλατειά λαϊκά στρώματα, στίς πόλεις καί στήν ὕπαιθρο πού καταδυναστεύει ὁ μοναρχοφασισμός. Πολύ πλατειά λαϊκά στρώματα βλέπουν τώρα μέ τά ἴδια τους τά μάτια, ὅτι ὁ Δ.Σ.Ε. ἀντιμετωπίζει ἀποτελεσματικά τήν πιό μεγάλη ἐκστρατεία τῆς ἀντίδρασης, πού τή χρηματοδοτεῖ ἡ Ἀμερική καί πού τή διευθύνουν ἀμερικανοαγγλικά «στρατηγικά» μυαλά. Οἱ δισταγμοί καί οἱ ταλαντεύσεις στά πλατειά λαϊκά στρώματα ὑπερνικιένται. Ἡ δολοφονική θηριώδικη τρομοκρατία ἀποδείχνεται, σέ τελευταία ἀνάλυση, ἀνίσχυρη. Οἱ ἐπιτυχίες τοῦ Δ.Σ.Ε. καί ἡ ἐξοντωτική γιά τό λαό οἰκονομική πολιτική, πού ἐφαρμόζουν οἱ ἀμερικάνοι ἐπιδρομεῖς καί οἱ μοναρχοφασίστες δοῦλοι τους, ἀνοίγουν τά μάτια τῶν μαζῶν. Στήν Ἀθήνα, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκη φουντώνει καί ξεσπᾶ ἕνα κύμα μαζικῆς ἀντίστασης στό μοναρχοφασισμό, καί τήν ἀμερικανοκρατία, πού ἐπιταχύνει τό ρυθμό τῆς ἀποσύνθεσης μέσα στό στρατόπεδο τῆς ἀντίδρασης.

4. Ἡ τυχοδιωκτική ἀντιλαϊκή πολιτική τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, κουτουλᾶ ἀπό καιρό τώρα πάνω στό ἀδιέξοδο. Ἡ ρεμοῦλα, τά σκάνδαλα, οἱ ἁρπαγές καί τά πλιάτσικα, δυναμώνουν τήν ἀποσύνθεση. Ὁ μοναρχοφασισμός ἔλπιζε ὅτι μιά ἀποφασιστική στρατιωτική ἐπιτυχία θά τοῦ δημιουργοῦσε καί δῶ κάποια δυνατότητα ἰσορόπισης. Τώρα τά πράγματα τοῦ ἔρχονται ἀνάποδα καί τοῦ δυναμώνουν τό χάος. Οἱ οἰκονομικοί ἐγκέφαλοι τῆς Ἀθήνας δέ μποροῦν νά καταλάβουν ἀκόμα, ἄν καί τό βλέπουν μέ τά μάτια τους, ὅτι μιά τυχοδιωκτική οἰκονομική πολιτική, πού ἐξυπηρετεῖ ἕναν ἀκόμα πιό τυχοδιωκτικό ἀντιλαϊκό πόλεμο, μπορεῖ νά καταβροχθίσει δισεκατομμύρια δολλάρια, μά τελικά θά χαντακώσει τόν τυχοδιωκτικό πόλεμο, ὅπως καί ὁ τυχοδιωκτικός πόλεμος τελικά χαντακώνει καί ξεχαρβαλώνει τήν τυχοδιωκτική οἰκονομική πολιτική καί τήν οἰκονο-

μία της.

5. Τό τελικό συμπέρασμα άπτά πιό πάνω μπορεί νά διατυπωθεί στό παρακάτω: Ή μοναρχοφασιστική άποτυχία στή Βόρ. Πίνδο περισσότερο άπό πρίν συνταράσσει τό βάθρο τής άντίδρασης καί τής ξενικής κατοχής. Ή γενική κρίση μέσα στίς κυρίαρχες τάξεις στήν Ελλάδα όξύνεται στό κατακόρυφο. Τή μοναδική σανίδα σωτηρίας τώρα τή βλέπουν στήν ένοπλη ξενική έπέμβαση ένάντια στό Δ.Σ.Ε., πού τήν έκλιπαρούν. Μά στίς σημερινές διεθνεῖς συνθήκες ή σανίδα αύτή είναι άρκετά άμφίβολη καί σάπια. Μέσα σέ όρισμένους κύκλους στίς κυρίαρχες τάξεις τό στρατιωτικοπολεμικό άδιέξοδο δυναμώνει τίς τάσεις γιά μιά συνενόηση. Άπτήν άλλη μεριά μέσα στά πλατειά λαϊκά στρώματα καί ιδιαίτερα μέσα στούς φαντάρους καί τούς έθνοφρουρίτες, ό πόθος γιά είρήνη καί ήσυχία κερδίζει καθημερινά έδαφος καί παίρνει κι' όλας συγκεκριμένες μορφές μαζικής κινητοποίησης καί δράσης. Αύτό δημιουργεῖ ένα πιό γόνιμο κλίμα πρός όφελος μιάς συνενόησης, γιατί πολλοί καί άντιδραστικοί άκόμα, αύτοῦ βλέπουν τή δυνατότητα πού θά τούς έπιτρέψει ν' άποφύγουν τήν όριστική χρεωκοπία καί κατάρρευση.

Όλα τά πιό πάνω δείχνουν, ότι στή χώρα μας, οί έπιτυχίες τοῦ Δ.Σ.Ε. καί ή λαϊκή άντίσταση, πού φουντώνει σήμερα πιό έντονα καί μαζικά, κάνουν νά όριμάζει μιά άποφασιστική στροφή στήν έσωτερική μας έξέλιξη πρός όφελος τῶν πόθων καί έπιδιώξεων τοῦ Λαοῦ. Δέν ύπάρχει καμμιά άμφιβολία ότι πλησιάζουμε πρός μιά καμπή στήν έξέλιξή μας. Τήν καμπή αύτή τήν προκαθορίζει αύτό πού μπορεῖ νά όνομαστεῖ τό θ α ῦ μ α τ ο ῦ Γ ρ ά μ μ ο υ. Τό θαῦμα αύτό πού άμερικάνοι ύπουργοί καί στρατηγοί, έγγλέζοι στρατιωτικοί ήγέτες σάν τόν Κρόκερ, βασιληάδες, πρωθυπουργοί, ύπουργοί καί «στρατηλάτες» τό βλέπουν, τρίβουν τά μάτια τους καί δέν τό πιστεύουν. Τό θαῦμα αύτό έχει ένα άπλό όνομα: μαχητής τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ!

Βρισκόμαστε, λοιπόν, μπροστά σέ μιά καμπή. Τούς ρυθμούς καί τήν έκτασή της θά τήν καθορίσει ή ίκανότητά μας, όχι μόνο νά κρατήσουμε καί νά συντρίψουμε καί παραπέρα τόν έχθρικό όγκο πού, ύστερα άπτίς άνακατατάξεις, πού κάνει είναι ύποχρεωμένος νά ξαναρχίσει τό μαζικό μακελειό γιά τούς φαντάρους, γιατί τίποτε άλλο δέν τοῦ μένει νά κάνει, μά καί νά περάσουμε έμεῖς στήν άντεπίθεση γιά νά τόν άνατρέψουμε καί τόν κυνηγήσουμε. Αύτοῦ βρίσκεται τώρα τό κλειδί τής κατάστασης.

* * *

Ύστερα άπό σκληρές μάχες καί άκόμα πιό σκληρές δοκιμασίες πού κρατᾶν πάνω άπό 40 μέρες, ένα έρώτημα προβάλλει μέσα άπτά δραματικά γεγονότα, έρώτημα πού ζητᾶ άπάντηση: Γιατί τά γεγονότα στή Βόρ. Πίνδο πῆραν τροπή άντίθετη πρός τήν προοπτική πού είχε ό σωρός τοῦ Βάν Φλίτ καί Γκρήσγουωλντ, τῶν βασιληάδων, σοφούληδων, τσαλδάρηδων, τῶν γιαγτζήδων καί κιτριλάκηδων, πού όλοι μαζί καί ό καθένας τους χωριστά, κήρυξαν, διακήρυξαν, διασάλπισαν καί διαλάλησαν άτέλειωτες φορές, ότι πάει πιά, στό Γράμμο ό «συμμοριτισμός» θά βρεῖ τόν τάφο του; Γιατί, άντίθετα, δικαιώθηκε καί δικαιώνεται ή γραμμή καί ή προοπτική πού είχε ή Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση τής Λεύτερης Ελλάδας καί τό Γενικό Άρχηγεῖο τοῦ Δ.Σ.Ε.;

Ή άκαταμάχητη δύναμη τοῦ Δ.Σ.Ε. έχει τήν έπιστημονική της έξήγηση.

1. Ό Δ.Σ.Ε. έχει μιά σωστή, έλληνική, λαϊκοδημοκρατική πολιτική, τή μοναδική σωστή γιά τήν Ελλάδα καί τό Λαό της πολιτική. Ή πολιτική αύτή τόν δένει άδιάρρηχτα μέ τό Λαό

καί είναι ή πηγή γιά τήν ἀκατανίκητη δύναμή του. Τό νόημα τῆς πολιτικῆς αὐτῆς εἶναι: Ὅσο πιό δυνατός εἶναι ὁ Δ.Σ.Ε. στήν ὑπεράσπιση τοῦ δίκιου τοῦ Λαοῦ, τόσο πιό ἀποφασιστικά προσφέρει σέ ὅλους καί πρῶτ' ἀπ' ὅλα στό φαντάρο καί ἐθνοφρουρίτη, τίμια, δημοκρατική συνενόηση γιά νά βροῦν ἡ Ἑλλάδα καί τά παιδιά της τήν εἰρήνη καί τήν ἡσυχία τους. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ δύναμή μας: δυνατοί καί ἀκατανίκητοι στόν πόλεμο ὅπου χαλᾶμε τά σχέδια ἀμερικάνων καί μοναρχοφασιστῶν, μά καί πάντα πρόθυμοι γιά ἔντιμη συνενόηση γιατί αὐτό εἶναι τό μοναδικό συμφέρον τῆς Ἑλλάδας καί τοῦ Λαοῦ.

2. Πάνω στή σωστή αὐτή πολιτική του ὁ Δ.Σ.Ε. οἰκοδομεῖ μιά ἐπιστημονική στρατηγική, πού τοῦ ἐπιτρέπει ὄχι μόνο νά ἀποκρυπτογραφεῖ ἔγκαιρα τίς προθέσεις καί τά σχέδια τῶν ἀντιπάλων, μά καί νά καθορίζει σωστά τή δική του γενική στρατιωτικοπολεμική ἐπιδίωξη καί νά παίρνει ὅλα τά μέτρα γιά τήν πραγματοποίησή της.

3. Ὁ Δ.Σ.Ε., πάνω στή βάση τῆς σωστῆς πολιτικῆς καί στρατηγικῆς του καί μέσα στή φωτιά τοῦ πολέμου, διαπαιδαγώγησε καί ἀνάδειξε χιλιάδες στελέχη του, πού μάθαν μέ μαστοριά νά χειρίζονται τά προβλήματα τῆς ταχτικῆς καί νά τά βγάζουν πέρα μ' ἕναν ἀντίπαλο, πού καί στόν τομέα αὐτόν ξεκίνησε ἀπό πιό εὐνοϊκές γι' αὐτόν προϋποθέσεις.

4. Ἡ λαϊκότητα καί ἡ δημοκρατικότητα, πού ἀποτελοῦν τή φύση τοῦ Δ.Σ.Ε., κάνουν τούς ἄντρες του μαχητές μέ ἀκαταμάχητο ἠθικό καί ἀκαταγώνιστο καί ἄφθαστο ἡρωϊσμό καί αὐτοθυσία, ἱκανούς, ὅπως τὄδειξαν στή Βόρ. Πίνδο νά τά βγάζουν πέρα μ' ἕναν ἐχθρό πού εἶνσι δέκα φορές ἀριθμητικά ἀνώτερος καί ἑκατό φορές πιό καλά καί πιό ἄρτια ἐξοπλισμένος. Ὁ μαχητής τοῦ Δ.Σ.Ε. ἔμαθε νά χειρίζεται καλά τό ὅπλο, νά πολεμᾶ ἀκόμα καλύτερα καί νά ξέρει ὄχι μόνο νά νικᾶ πολεμικά τό φαντάρο πού στέκεται ἀπέναντί του, μά καί νά τόν διαφωτίζει μέ τό λόγο καί μέ τό γραφτό, νά τόν νικᾶ καί μέ τή διαφώτισή του, δηλ. μέ τό δίκιο τῆς ὑπόθεσής του, μέ τόν ἀνώτερο πατριωτισμό του καί μέ τόν πιό ὑψηλό πολιτισμό. Αὐτοῦ κρύβεται μιά τεράστια δύναμη πού κανένας δέν πρέπει νά ὑποτιμᾶ. Αὐτή ἡ σέ ὅλα ἀτομική ἀνωτερότητα τοῦ μαχητή μας—ἀνωτερότητα πού ζεῖ καί θριαμβεύει καί ὅταν ἀκόμα εἶναι πεινασμένος καί ξυπόλυτος,—εἶναι ἡ δική μας «ἀτομική βόμβα».

5. Ἡ ἀκαταμάχητη, ἀκόμα, δύναμη τοῦ Δ.Σ.Ε. βρίσκεται καί στό γεγονός ὅτι τό λαϊκοαπελευθερωτικό μας κίνημα εἶναι συστατικό μέρος καί ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο κομμάτι ἀπτό παγκόσμιο λαϊκοδημοκρατικό στρατόπεδο, ἀπ' ὅπου ἀντλεῖ ἀνεξάντλητη συμπάθεια καί δυνάμεις.

Ὁ Δ.Σ.Ε. διεξάγει ἕναν ἐπαναστατικό, λαϊκοαπελευθερωτικό πόλεμο. Αὐτό καί ἡ πεῖρα ἀπτό παγκόσμιο προλεταριακό—σοσιαλιστικό κίνημα, τοῦ δίνει τή δυνατότητα ν' ἀφομοιώνει δημιουργικά τά διδάγματα ἀπτήν ἐπαναστατική στρατιωτική ἐπιστήμη καί ἀπτήν πολεμική τέχνη, πρᾶγμα πού στόν τομέα αὐτόν τοῦ ἐξασφαλίζει μιά ἀδιαμφισβήτητη ὑπεροχή ἀπέναντι στόν ἀντίπαλό του. Ἀκόμα ὁ Δ.Σ.Ε. ἔχει μιά ἀδάμαστη ψυχή, πού τή συγκροτοῦν οἱ κομμουνιστές, οἱ πιό πρωτοπόροι δημιουργοί του, οἱ πιό ἀφοσιωμένοι, σεμνοί καί γιομάτοι αὐτοθυσία ἀγωνιστές του, πού μέ τό παράδειγμά τους δένουν γύρω τους σ' ἕνα γρανιτένιο σύνολο ὅλους τούς μαχητές του καί ὅλο τό Λαό. Ἔχει γίνει πιά νόμος: Ἐκεῖ ὅπου οἱ κομμουνιστές κρατᾶν τίς ἐπάλξεις, ἐκεῖ ὁ Δ.Σ.Ε. εἶναι ἀκαταμάχητος, ἐκεῖ ὁ ἐχθρός ποτέ δέν περνᾶ, ἐκεῖ ὁ ἀντίπαλος πάντα συντρίβεται.

Νά πῶς ἐξηγιέται ὅτι μιά χοῦφτα ἥρωες τοῦ Δ.Σ.Ε. στή Β. Πίνδο νικᾶ καί ξευτελίζει τόν πάνοπλο Γολιάθ.

***

Ἐδῶ καί πάνω ἀπό σαράντα μέρες ὁ Δ.Σ.Ε. στή Β. Πίνδο διαλύει ὀδυνηρά τό ὄνειρο θερινῆς νυκτός τοῦ μοναρχοφασισμοῦ. Τώρα, τίς μέρες αὐτές, ἔχουμε μιά σχετική ἀνάπαυλα. Πρέπει νά θεωρεῖται σάν βέβαιο, ὅτι πρίν ἀκόμα τυπωθοῦν οἱ γραμμές αὐτές, ἡ ἀντίδραση θά ξαναεπαναλάβει, μέ ὅσες δυνάμεις διαθέτει ἀκόμα, τήν προσπάθειά της νά ἐκπορθήσει τό Γράμμο. Δέ μπορεῖ νά κάνει καί τίποτε ἄλλο, γιατί, γιά τήν ὥρα οἱ ἀμερικάνοι ἀφέντες δέν τῆς ἀφήνουν ἄλλην ἐκλογή. Φέρνουν μάλιστα στά Γιάννενα τό Α΄ Σ. Στρατοῦ μέ τόν Τσακαλῶτο καί ἐλπίζουν ἀπαυτόν καλύτερα χαμπάρια. Μά, τό ἴδιο πρέπει νά θεωρεῖται βέβαιο, ὅτι καί στή νέα τους ἐξόρμηση, ἡ στρατηγική ἐπιδίωξη τῆς μοναρχοφασιστικῆς ἡγεσίας, πού εἶναι νά συντρίψει πάνω στή Β. Πίνδο τά καλύτερα τμήματα τοῦ Δ.Σ.Ε. θ' ἀποτύχει.

Στή Β. Πίνδο ὁ Δ.Σ.Ε. σά λαϊκοαπελευθερωτικός στρατός μέσα στή σκληρή σαραντάμερη δοκιμασία, μέστωσε, ἄνδρωσε, γιγάντωσε. Ἔμαθε α) νά ὀργανώνει καί νά κρατᾶ ἀνυποχώρητα τίς θέσεις του παρά τόν τεράστιο ὄγκο πού συγκεντρώνει ὁ ἐχθρός σέ πυροβολικό, ὀλμοβόλα, ἀεροπορία. β) Ἔμαθε ν' ἀντιμετωπίζει καί στήν κίνηση ἕναν ἐχθρό πολλές φορές πιό πολυάριθμο. γ) Ἔμαθε κι' αὐτό εἶναι ἀπ' τά πιό σπουδαῖα, ὄχι μόνο νά νικᾶ τό φαντάρο μέ τό ὅπλο, μά καί νά τόν φωτίζει, νά τόν νικᾶ μέ τό λόγο, προσφέροντάς του εἰρήνη, ἡσυχία ἐκεῖ ὅπου ὁ μοναρχοφασισμός καί οἱ ἀμερικάνοι τοῦ ζητοῦν τό αἷμα καί τή ζωή του.

Στή Β. Πίνδο ὁ Δ.Σ.Ε. εἶδε καί ὁ ἴδιος τή δύναμή του κι' αὐτό πολλαπλασίασε τήν αὐτοπεποίθησή του. Στή Β. Πίνδο ὁ Δ.Σ.Ε. ἔδειξε σ' ὅλο τό Λαό καί σ'ὅλον τόν κόσμο ὅτι ὁ μοναρχοφασισμός εἶναι σαπίλα καί καταβαράθρωση γιά τήν Ἑλλάδα. Καί ὅτι ὁ Δ.Σ.Ε. ἐκπροσωπεῖ ἕνα χειροπιαστό, ὅλο δύναμη καί ἀκατανίκητο ἐλπιδοφόρο μέλλον γιά τήν πατρίδα μας. Πάνω στή Β. Πίνδο ὁ Δ.Σ.Ε. τσάκισε καί τούς λιγόπιστους, τούς ὀππορτουνιστές, τούς δειλούς, πού δέν πίστευαν στή νίκη μας, συνθηκολογοῦσαν μπροστά στό μοναρχοφασισμό καί ἔτσι τοῦ χάριζαν μέρες.

Στή Β. Πίνδο ἀνοίξαμε τόν τάφο τοῦ μοναρχοφασισμοῦ. Τώρα μένει νά τόν ρίξουμε μέσα. Ὁ ἀγώνας θάναι ἀκόμα σκληρός καί δύσκολος. Μά δείξαμε κιόλας ὅτι μποροῦμε νά τά βγάλουμε πέρα μέ ὅλες τίς δυσκολίες. Δέν πρέπει μόνο νά πάρουν ἀέρα τά μυαλά μας. Πρέπει νά δοῦμε μ' ἀνοιχτά μάτια καί νά διορθώσουμε τά λάθη καί τίς ἀδυναμίες πού φανερώσαμε σ' αὐτές τίς σαράντα μέρες. Νά σφίξουμε πιό ἀποφασιστικά τά δόντια. Νά συγκεντρώσουμε ὅλες τίς δυνάμεις μας ὅπου κι' ἄν βρίσκονται γιά νά κάνουμε τό Δ.Σ.Ε. ἀκόμα πιό δυνατό. Νά ξεσηκώσουμε λαϊκές φουρτοῦνες καί στίς πόλεις. Καί νᾶμαστε πανέτοιμοι, ὅταν ἡ προσπάθεια τῶν μοναρχοφασιστῶν ἀρχίσει νά παίρνει τήν κάτω βόλτα, νά τούς πάρουμε φαλάγγι.

Μέ τόν ἀγώνα μας ὥς τά τώρα μά κυρίως μέ τόν ἄφθαστο ἡρωϊσμό τῶν παλληκαριῶν μας, στή Β. Πίνδο φέραμε τήν ἐσωτερική μας ἐξέλιξη μπροστά σέ μιά κρίσιμη, ἀποφασιστική καμπή.

Τό πρόβλημα τώρα εἶναι: ὅποιος ἀντέξει πιό πολύ, ὅποιος φανεῖ πιό δυνατός, ὅποιος δείξει τά ποιό γερά νεῦρα, αὐτός θά κερδίσει τήν καμπή. Ὅλα τά γεγονότα δείχνουν ὅτι ἔχουμε ὅλες τίς δυνατότητες τήν καμπή νά τήν κερδίσουμε ἐμεῖς. Φτάνει τό ἴδιο ὅπως μέχρι τώρα καί ἀκόμα πιό ἀποφασιστικά νά κάνει ὁ καθένας τό κα-

ΓΙΑΤΙ ΘΑ ΝΙΚΗΣΟΥΜΕ

Τοῦ σ. ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Τίς μέρες αὐτές ὁ Δ.Σ.Ε. δίνει στό Γράμμο τήν πιό μεγάλη, τήν πιό πεισματώδικη, τήν πιό ἀποφασιστική ἀπό τόν καιρό πού ἱδρύθηκε μάχη ἐνάντια στό μοναρχοφασισμό καί τούς ἀμερικάνους ἰμπεριαλιστές, καταχτητές τῆς πατρίδας μας. Ἀπ' τήν ἔκβαση τῆς μάχης αὐτῆς θά ἐξαρτηθεῖ ἄν ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας θά γίνει πολύ σύντομα εἴτε θά ἀνοβληθεῖ γιά ἕνα πιό μακρυνό χρονικό διάστημα. Ἄν τό διώξιμο τῶν ἀμερικανῶν καί ἄγγλων ἰμπεριαλιστῶν ἀπό τά χώματα τῆς πατρίδας μας θά γίνει γλήγορα εἴτε θά συνεχισθεῖ ἀκόμα ἡ ὑποδούλωση τῆς χώρας μας, μέ ὅλες τίς καταστρεπτικές συνέπειες πού ἔχει αὐτό γιά τό λαό μας. Ἄν θά συντρίψουμε τό μοναρχοφασισμό τώρα κοντά εἴτε θά βαστάξει ἀκόμα ἡ δυστυχία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὅλοι οἱ μαχητές καί τά στελέχη τοῦ Δ.Σ.Ε. ξέρουν πώς ὁ τιτάνιος αὐτός ἀγώνας δέν εἶναι καί τόσο εὔκολο πράμμα. Κι' αὐτό γιατί τό δυό ἀντίπαλα στρατόπεδα δέν πολεμοῦν μέ ἴσους ὅρους, μέ τά ἴδια ὑλικά μέσα.

Τό μοναρχοφασιστικό στρατό τόν ἐξοπλίζει καί τόν ἐφοδιάζει συνεχῶς μέ τά πιό κατάλληλα ὅπλα καί σέ ἄφθονες ποσότητες, ἡ πλουσιώτερη καπιταλιστική χώρα τοῦ κόσμου, ἡ ἰμπεριαλιστική Ἀμερική, πού εἶναι ἀποφασισμένη νά ὑποβληθεῖ στα πιό βαρειά ἔξοδα, φτάνει νά πετύχει τή συντριβή τοῦ Δ.Σ.Ε. Γιατί ἔτσι θά φύγει ἀπ' τη μέση κάθε ἐμπόδιο γιά νά βάλει γερό πόδι στήν Ἑλλάδα καί μέ τήν ἡσυχία της, χωρίς ἐμπόδια καί φασαρίες, νά τήν κάνει πολεμική βάση γιά τούς ἐπιθετικούς σκοπούς της ἐνάντια στίς Λ. Δημοκρατίες καί τή Σοβ. Ἕνωση.

Δέ χωρεῖ καμμιά σύγκριση, οὔτε ἡ ἐλάχιστη ἀνάμεσα στό Δ.Σ.Ε. καί τό μοναρχοφασιστικό στρατό. Ἀπ' τήν ἄποψη τῶν ὑλικῶν μέσων καί τήν ἀριθμητική δύναμη σέ ἄνδρες καί στελέχη, ὁ Δ.Σ.Ε. ὑστερεῖ σέ τρομαχτικό βαθμό! Ὁ μαχητής τοῦ Δ.Σ.Ε. εἶναι ὑποχρεωμένος καί στήν πιό κρίσιμη καί ἀποφασιστική στιγμή νά σκέφτεται πάντα πώς νά κάνει οἰκονομία στά πολεμοφόδια.

Ἄν ξεκινήσει κανείς ἀπό τήν ἀστική ἀντίληψη γιά τή διεξαγωγή τοῦ πολέμου καί βάλει κάτω νά μετρήσει τά «κουκιά» θά φτάσει ἀσφαλῶς στό συμπέρασμα πώς ἕνας τέτοιος πόλεμος πού γίνεται ἀνάμεσα σέ ἀντίπαλους μέ τόση ἀνισότητα σέ ὑλικά μέσα καί ἀριθμητική δύναμη σέ ἄντρες καί στελέχη, δέ μπορεῖ παρά νά εἶναι καταδικασμένος καί συνεπῶς, ἄδικα καί ἄσκοπα διεξάγεται ἀπό τό Δ.Σ.Ε.

Ὅμως δέν εἶναι ἔτσι τά πράγματα. Φυσικά δέ μπορεῖ καί δέν πρέπει νά ὑποτιμᾶμε τήν ὑλική καί ἀριθμητική ὑπεροχή τοῦ ἀντίπαλου. Μά δέν εἶναι παντοῦ καί πάντα αὐτή ἡ ὑπεροχή, πού καθορίζει τό ἀποτέλεσμα τῆς σύγκρουσης. Ὑπάρχουν καί ἄλλοι παράγοντες, πού δέ μποροῦν νά τούς νοιώσουν, δέν εἶναι σέ θέση νά τούς ἀντιληφθοῦν καί νά τούς ἐκτιμήσουν σωστά οἱ ἀντίπαλοί μας, καί κεῖνοι πού σκέπτονται μέ τήν ἀστική ἀντίληψη γιά τή διεξαγωγή τοῦ λαϊκο-ἀπελευθερωτικοῦ πολέμου.

Ποῦ, λοιπόν, βρίσκεται ἡ δύναμη τοῦ Δ.Σ.Ε.; καί ποῦ βασίζεται ἡ ἀπόλυτη αἰσιοδοξία του καί ἡ πίστη του στή νίκη; Ἀπό ποῦ ἀντλεῖ ὁ μαχητής καί τό στέλεχος τοῦ Δ.Σ.Ε. τή θαυμαστή ἀντοχή καί ἱκανότητα, τήν ὁρμητικότητα, καί ἀποφασιστικότητα, τή μεγαλειώδικη περιφρόνηση πρός στό θάνατο, τίς θυσίες καί τίς στερήσεις;

Ἡ ἀπάντηση εἶναι εὔκολη καί καθαρή. Ἡ δύναμη τοῦ Δ.Σ.Ε., ἡ ἀπόλυτη αἰσιοδοξία καί πίστη του στή νίκη, βρίσκονται στήν ψυχική ἀνωτερότητα, ὑπεροχή, ἀντοχή τῶν μαχητῶν καί στελεχῶν τοῦ Δ.Σ.Ε.,

---

θῆκον του. Καί νά δώσει ὅλες του τίς δυνάμεις. Φτάνει νά κινητοποιήσουμε ὅλες μας τίς δυνατότητες καί νά βάλουμε στήν ὑπόθεσή μας ὅλη μας τήν ψυχή. Τότε, ἐμεῖς θά φανοῦμε πιό γεροί, κι' ἐμεῖς θά νικήσουμε. Περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη φορά σύνθημά μας παραμένει:

Ὅλοι στ' ἅρματα!
Ὅλα γιά τή Νίκη!

21 - 7 - 48

πού πηγάζουν άπ' τήν πίστη του στούς σκοπούς τοῦ άγώνα, στό δίκηο τῆς ὑπόθεσης γιά την όποία πολεμοῦν, άπ' τή συνειδητή έκπλήρωση τοῦ μεγάλου χρέους πρός τήν Ἑλλάδα καί τόν έλληνικό λαό πού εἶναι παιδιά του, σπλάχνο του, τό μαχητικό του πρωτοπόρο κομμάτι.

Ἐδῶ, δέ μπορεῖ νά γίνει καμμιά σύγκριση άνάμεσα στό Δ.Σ.Ε καί στό μισθοφορικό μοναρχοφασιστικό στρατό. Ἡ ὑπεροχή τοῦ Δ.Σ.Ε. καί τῶν μαχητῶν του εἶναι άσύγκριτη, εἶναι μεγαλειώδης.

Ὅταν λέμε πώς ὁ μοναρχοφασιστικός στρατός, παρά τά ὑλικά μέσα, πού διαθέθέτει, παρά τήν τεράστια άριθμητική του ὑπεροχή σέ άντρες καί στελέχη, δέ μπορεῖ νά νικήσει τό Δ.Σ.Ε, δέ θά μπυρέσει νά φέρει κανένα άποτέλεσμα δέν κάνουμε άπλῶς προπαγάνδα. Αὐτό βγαίνει άπό μιά σωστή έκτίμηση γιά τό χαραχτῆρα τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ καί τούς σκοπούς πού έπιδιώκει, γιά τήν ποιότητα τῶν στρατιωτῶν καί τῶν στελεχῶν του.

Ἐμεῖς λέμε πάντα ὅτι ὁ μοναρχοφασιστικός στρατός δέν ἔχει ψυχή γιατί δέν ἔχει ἰδανικά πού νά τόν συγκλονίζουν, νά τόν συγκινοῦν, ν'άποτελοῦν κίνητρο καί δύναμη καθοδηγητική στήν πάλη του. Γιατί ὁ στρατιώτηςτοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ πρέπει νά δώσει τή ζωή του, νά ὑποβληθεῖ σέ θυσίας άφοῦ τό καθεστώς πού ὑπηρετεῖ δεν εἶναι δικό του καθεστώς, μά καθεστώς τῶν λίγων έκμεταλλευτῶν πού έμπορεύονται τή δυστυχία τή δική του καί τῆς οἰκογένειάς του. Ἀφοῦ βλέπει ὅτι στέλνεται νά πολεμήσει καί νά σκοτωθεῖ ὄχι γιά τήν έλευθερία καί τήν άνεξαρτησία τῆς πατρίδας του, μά γιά μιά πιό μεγάλη σκλαβιά καί ὑποδούλωση, άφοῦ αὐτοί πού τόν έξοπλίζουν, πού τόν τροφοδοτοῦν, πού τόν καθοδηγοῦν δέν εἶναι οἱ δικοί του έκλεχτοί καί ἡγέτες μά ξένοι, άμερικάνοι. Μήπως δέ βλέπουν καί δέν ξέρουν οἱ φαντάροι τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ ὅτι σήμερα τήν Ἑλλάδα τήν κυβερνᾶν οἱ άμερικάνοι καί ὅτι οἱ Σοφούληδες καί Τσαλδάρηδες εἶναι πληρωμένοι πράχτορες, ὑπάλληλοι τῶν άμερικανῶν, πού δέ μποροῦν, δέν ἔχουν τό δικαίωμα νά κάνουν οὔτε ἕνα βῆμα, νά πάρουν ἕνα ὁποιοδήποτε καί τό παραμικρότερο μέτρο χωρίς νά δώσουν οἱ άμερικανοί τήν έντολή; Μήπως δέ βλέπουν καί δέν ξέρουν οἱ φαντάροι τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ ὅτι έκεῖνοι πού διευθύνουν τό Γ.Ε. τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ καί ὅλες τίς μονάδες του εἶναι οἱ άμερικανοί, πού διατάζουν νά πέφτουν στή φωτιά καί να σκοτώνονται άλογάριαστα οἱ φαντάροι χωρίς ἔλεος γιαὐτούς; Ὅλα αὐτά τά καταλαβαίνουν οἱ φαντάροι τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ καί ξέρουν άκόμα πώς άν νικήσει ὁ μοναρχοφασιστικός στρατός δέ θά βγοῦν κερδισμένοι οἱ φαντάροι καί ὁ έλληνικός λαός, μά οἱ άμερικανοί ἰμπεριαλιστές καί μιά φοῦχτα πράχτορες τους έκμεταλλεύτές τοῦ λαοῦ. Τά στρατευμένα παιδιά τοῦ έλληνικοῦ λαοῦ πού βρίσκονται στό μοναρχοφασιστικό στρατό, βλέπουν καί καταλαβαίνουν πώς ἡ Ἑλλάδα μας δέν εἶναι έλεύθερη χώρα, μά ὑπόδουλη στούς άμερικανούς καί συνεπῶς δέ μπορεῖ νά πιστεύουν ὅτι πολεμοῦν τώρα γιά τήν έλευθερία καί τήν άνεξαρτησία τῆς πατρίδας, άφοῦ έκεῖνοι πού τούς βάζουν νά πολεμήσουν εἶναι οἱ ξένοι καταχτητές. Πῶς εἶναι δυνατό οἱ καταχτητές τῆς Ἑλλάδας νά ένδιαφέρονται γιά τήν άνεξαρτησία καί τήν έλευθερία της; Δέν εἶναι τόσο κουτός ὁ έλληνικός λαός καί τά στρατευμένα παιδιά του, γιά νά πιστέψουν τέτοιες ψευτιές καί άπάτες. Ἡ ξεφτισμένη προπαγάνδα τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, ὅτι ὁ Δ.Σ.Ε. άποτελεῖται άπό έαμοβούλγαρους, ὅτι κινδυνεύει ἡ Ἑλλάδα άπ' τούς σλάβους καί τά παρόμοια, δέ μπορεῖ νά πείσει κανένα, γιατί ἡ πραγματικότητα δείχνει ὅτι ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἤδη ὑποδουλωμένη ὄχι φυσικά στούς σλάβους μά στούς άμερικανούς. Καί ὁ πραγματικός κίνδυνος δέ μπορεῖ νά εἶναι ἄλλος παρά μονάχα οἱ άμερικανοί, οἱ ἄγγλοι καί οἱ μοναρχοφασίστες προδότες.

Καί γι' αὐτό οἱ φαντάροι δέν πιστεύουν στούς ψεύτικους σκοπούς τοῦ πολέμου, πού διακηρύττουν οἱ άμερκανοί καί τά πουλημένα έλληνόφωνα ὄργανά τους. Δέν ἔχουν κανένα ἰδανικό οἱ φαντάροι τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ. Γι' αὐτό δέν ἔχει καί ψυχή ὁ μοναρχοφασιστικός στρατός. Γι' αὐτό, παρά τήν άσύγκριτη ὑπεροχή του σέ ὑλικά μέσα καί άριθμητική δύναμη δέν πολεμάει, δέ θά φέρει κανένα άποτέλεσμα.

Ὁ μαχητής ὅμως, τοῦ Δ.Σ.Ε. ξέρει γιατί πολεμάει. Αὐτός ἔχει σκοπούς, ἔχει ἰδανικά. Αὐτος βγῆκε στό βουνό, κατατάχτηκε στό Δ.Σ.Ε. γιατί εἶδε ὅτι μ'ὅλους τούς κόπους, μ'ὅλες τίς θυσίες, πού ἔδωσε ὁ έλληνικός λαός στόν πόλεμο ένάντια στούς πρώτους καταχτητές τοῦ 41—45 άντί νά έξασφαλίσει ὕστερα άπό τόν πόλεμο ἕνα καλύτερο μέλλον, μιά άνετη καί εὐτυχισμένη ζωή, άντί νά κερδίσει τήν πραγματική έλευθερία καί τό δικαίωμα νά κανονίζει μόνος του τήν τύχη του, ἔπεσε ξανά σέ καινούργια σκλαβιά, πιό χειρότερη καί πιό σκληρή άπό τήν πρώτη. Σκλαβιά οἰκονομική, σκλαβιά πολιτική, σκλαβιά έθνική. Ὁ μαχητής τοῦ Δ.Σ.Ε. ξέρει πώς ἡ Ἑλλάδα μας

δὲν εἶναι ἐλεύθερη χώρα, μά μιά ἀποικία μιᾶς μεγάλης ἰμπεριαλιστικῆς δύναμης, ποὺ τά σύνορά της εἶναι δεκάδες χιλιάδες μίλια μακρυά ἀπό τά δικά μας. Καί ξέρει, πώς ἡ πατρίδα του δέ μπορεῖ νά δεῖ προκοπή, ὅσο θά βρίσκεται σκλάβα στόν ἀμερικάνικο ἰμπεριαλισμό. Καί ξέρει ἀκόμα ὁ μαχητής τοῦ Δ.Σ.Ε,πώς ὑπέρτατο καθῆκον γιά κάθε ἐλεύθερο ἄνθρωπο εἶναι νά παλαίψει μέ ὅλες του τίς δυνάμεις καί μέ τά δόντια καί μέ τά νύχια, γιά νά φέρει τή λευτεριά στην πατρίδα του. Μόνο σέ μιά ἐλεύτερη χώρα μπορεῖ ὁ λαός νά βρεῖ καί τη δική του πολιτική λευτεριά καί προκοπή. Ὁ μαχητής, λοιπόν, τοῦ Δ.Σ.Ε. ἔχει ἱερό σκοπό νά διώξει τόν ξένο ἀμερικάνο ἰμπεριαλιστή καταχτητή ἀπ' τήν πατρίδα του καί νά ἐξασφαλίσει τήν ἐλευθερία καί τήν ἀνεξαρτησία της. Ὁ μαχητής τοῦ Δ.Σ.Ε. ξέρει ὅτι δέ θά μπορέσει ποτέ ὁ ἑλληνικός λαός νά ἐξασφαλίσει μιά γιά πάντα τήν ἀνεξαρτησία τῆς χώρας του, νά κερδίσει τήν οἰκονομική καί πολιτική του ἐλευθερία, νά ἀνοικοδομήσει τήν Ἑλλάδα, ἄν δέ βγοῦν ἀπ' τή μέση οἱ ἐκμεταλλευτές τοῦ λαοῦ, αὐτοί πού πατρίδα τους ἔχουν μόνο τό μπεζαχτᾶ τους, μόνο τά δολλάρια προσκυνᾶν, αὐτοί πού εἶναι πρόθυμοι νά προσκυνήσουν ὁποιοδήποτε καταχτητή, ἀρκεῖ νά τούς ἐξασφαλίζεται ἡ ἐκμετάλλευση πάνω στό λαό καί ἡ καλοπέρασή τους. Ὁ μαχητής λοιπόν τοῦ Δ.Σ.Ε. ἔχει τόν ἱερό σκοπό νά ἀνατρέψει τό μοναρχοφασισμό στήν Ἑλλάδα καί νά δώσει στόν ἑλληνικό λαό τήν πολιτική ἐξουσία, νά ἐγκαθιδρύσει τή Λαϊκή Δημοκρατία.

Αὐτά εἶναι τά ἰδανικά τοῦ μαχητή τοῦ Δ.Σ.Ε. Γι' αὐτά τά ἰδανικά πολεμᾶ μέ ὅλες του τίς δυνάμεις, μέ τό φανατισμό καί τήν ὁρμή πού τοῦ δίνει ἡ πίστη καί ἡ ἀφοσίωση στήν ὑπόθεση τοῦ λαοῦ. Καί γι' αὐτό ὁ Δ.Σ.Ε. δέ μπορεῖ νά νικηθεῖ.

Ὁ ἀγώνας πού διεξάγει σήμερα ὁ ἐργαζόμενος δημοκρατικός λαός τῆς Ἑλλάδας καί τό πρωτοπόρο, μαχητικό, ἔνοπλο τμῆμα του, ὁ Δ.Σ.Ε., δέν εἶναι καινούργιος. Εἶναι ἡ συνέχεια τοῦ ἀγώνα πού ἄρχισε στήν πρώτη κατοχή καί ἔμεινε στή μέση μέ τήν ἔνοπλη ἐπέμβαση τῶν ἄγγλων ἰμπεριαλιστῶν τό Δεκέμβρη τοῦ 1944. Καί τώρα,ὅπως καί τότε, τό Λαϊκό δημοκρατικό κίνημα ἔχει τούς ἴδιους σκοπούς, τίς ἴδιες ἐπιδιώξεις: Νά φύγουν ἀπό τή χώρα μας οἱ ξένοι καταχτητές καί νά ἐξασφαλίσουμε τήν ἀνεξαρτησία καί ἐλευθερία της. Νά ἐγκαθιδρύσουμε τή Λαϊκή Δημοκρατία στήν Ἑλλάδα. Ἡ μόνη διαφορά εἶναι ὅτι στήν πρώτη κατοχή ὁ λαός καί τό ἔνοπλο του τμῆμα πάλευε ἐνάντια στούς Ἰταλούς καί γερμανούς φασίστες καταχτητές, ἐνῶ σήμερα παλεύει ἐνάντια στούς ἀμερικάνους καί ἄγγλους ἰμπεριαλιστές καταχτητές. Οἱ ντόπιοι ἐχθροί τοῦ λαοῦ καί τότε καί τώρα εἶναι οἱ ἴδιοι. Εἶναι ἡ ἑλληνική κεφαλαιοκρατία καί ὁ μοναρχοφασισμός, πού ξεπουλᾶν καί προδίνουν τήν πατρίδα στούς ξένους πάντα, ὅποιοι καί νἆναι αὐτοί, φτάνει νά πληρώνουν καί νά ἐξασφαλίζουν τήν ἐκμετάλλευση καί καταλήστεψη τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ.

Ἐμψυχωτής, ὀργανωτής καί καθοδηγητής τοῦ ἀγώνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καί στήν πρώτη κατοχή καί σήμερα εἶναι τό Κ.Κ.Ε. Τί εἶναι τό Κ.Κ.Ε.; Εἶναι το πρωτοπόρο ὀργανωμένο κομμάτι τῆς ἐργατικῆς τάξης τῆς Ἑλλάδας. Εἶναι, τό κόμμα τῆς ἐργατικῆς τάξης πού βασίζεται καί καθοδηγεῖται ἀπ' τήν ἐπαναστατική θεωρία τοῦ προλεταριάτου, τόν ἐπιστημονικό μαρξισμό-λενινισμό. Αὐτό σημαίνει ὅτι ἡ ἡγετική δύναμη στό λαϊκοδημοκρατικό κίνημα καί στό Δ.Σ.Ε. εἶναι ἡ ἐργατική τάξη, μέ τό πρωτοπόρο της τμῆμα, τό Κ.Κ.Ε. Γύρω της, συσπειρωμένοι κοντά της, σύμμαχοι, συναγωνιστές καί συνοδοιπόροι, ἦταν στήν πρώτη κατοχή καί εἶναι καί σήμερα τά ὑπόλοιπα ἐργαζόμενα στρώματα τῆς Ἑλλάδας, ἡ ἀγροτιά, τά μεσαῖα στρώματα τῆς πόλης. Τό ΕΑΜ ἦτανε καί εἶναι τό συμμαχικό μέτωπο τῶν πολιτικῶν κομμάτων τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ, ἡ ἑνιαία μαχητική του ὀργάνωση, μέ ἡγετική δύναμη τήν ἐργατική τάξη καί τό ἐπαναστατικό της κόμμα, τό Κ.Κ.Ε.

Οἱ σκοποί τοῦ Λαϊκοῦ δημοκρατικοῦ μας κινήματος, ἡ ἡγετική δύναμη πού τό ὀργανώνει καί τό καθοδηγεῖ, δείχνουν ξεκάθαρα το λαϊκό, ταξικό, ἐπαναστατικό χαραχτῆρα τοῦ κινήματος αὐτοῦ.

Ἡ ἡγεσία τῆς ἐργατικῆς τάξης καί τοῦ Κ.Κ.Ε. στόν γενικώτερο καί στόν ἔνοπλο ἀγώνα τοῦ Λαϊκοῦ δημοκρατικοῦ μας κινήματος ἀποτελεῖ ἐγγύηση γιά τήν καθαρότητα τῶν σκοπῶν καί ἐπιδιώξεών του, ἐγγύηση γιά τή συνέπεια τῆς διεξαγωγῆς του.

Τό καταστατικό τοῦ Κ.Κ.Ε πού καθορίζει τούς σκοπούς του, λέει «...Ἡ ἐργατική τάξη, φορέας τῆς σοσιαλιστικῆς ἀλλαγῆς, πρωτοστατώντας στήν πάλη γιά τήν ἀνατροπή τοῦ καπιταλισμοῦ,ἀγωνίζεται ὄχι μόνο γιά τή δική της ἀπελευθέρωση ἀλλά καί γιά τήν ἀπελευθέρωση ὅλων τῶν ἐργαζομένων». Καί παρακάτω «...Τό Κ.Κ.Ε. καθοδηγιέται ἀπ' τήν ἐπιστημονική μαρξιστική-λενινιστική θεωρία καί ἔχει γιά τελικό του σκοπό τήν ἀνοικοδόμηση τῆς σοσιαλιστικῆς-κομμουνιστικῆς κοινωνίας. Βασικό του καθῆκον σήμερα ἔχει νά συσπει-

ρώσει γύρω ἀπ' τὴν ἐργατικὴ τάξη τὶς πλατειὲς μάζες τῶν ἀγροτῶν καὶ τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ στὶς πόλεις, στὸ παλλαϊκὸ μέτωπο πάλης γιὰ τὸ ψωμὶ καὶ τὶς ἐλευθερίες τοῦ λαοῦ, ἐνάντια στὸ φασισμό, τὴν ἐκμετάλλευση καὶ τὴν πλουτοκρατικὴ πνευματική, πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ καταπίεση. Γιὰ τὴ νίκη τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας στὴν Ἑλλάδα, ποὺ θὰ πάρει τὴν πολιτικὴ ἐξουσία ἀπὸ τοὺς ἐκμεταλλευτὲς καὶ θὰ τὴ δώσει στὸ λαό. Τὸ Κ.Κ.Ε. εἶναι ὁ πρωτοπόρος ἀγωνιστὴς γιὰ τὶς ἐλευθερίες τοῦ λαοῦ γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ τοῦ τόπου ἀπ' τὴν ξενικὴ ἐξάρτηση, γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς πλέριας ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδας καὶ γι' αὐτὸ εἶναι κόμμα πατριωτικό».

Τί εἶναι κεῖνο ποὺ καθορίζει καὶ ἐξασφαλίζει τὸν καθοδηγητικὸ ρόλο τοῦ Κ. Κ. Ε. στὸ λαϊκο-δημοκρατικὸ κίνημά μας.

Τὸ Κ.Κ.Ε. κόμμα τῆς ἐργατικῆς τάξης, ποὺ ἔχει ἀποστολὴ νὰ ἀνατρέψει τὸ καπιταλιστικὸ καθεστώς, νὰ καταργήσει τὴν ἐκμετάλλευση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπο καὶ νὰ ἀπελευθερώσει ὄχι μόνο τὸν ἑαυτό της, μὰ καὶ ὅλους τοὺς ἐργαζόμενους, εἶναι ἡ μοναδικὴ πολιτικὴ δύναμη στὴν Ἑλλάδα ποὺ οἱ σκοποί, τὸ πρόγραμμα καὶ οἱ ἄμεσες πολιτικές του ἐπιδιώξεις, ἐκφράζουν τὰ πραγματικὰ συμφέροντα καὶ τοὺς πόθους τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ, ἀνταποκρίνονται στοὺς σκοποὺς καὶ τὶς ἐπιδιώξεις τοῦ σημερινοῦ λαϊκο-δημοκρατικοῦ κινήματος.

Τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν κρύβει ποτὲ τοὺς σκοποὺς καὶ τὴν πολιτική του δράση. Παντοῦ καὶ πάντοτε μιλάει ἀνοιχτά, προπαγανδίζει τὸ πρόγραμμά του καὶ τὴν πολιτική του γραμμὴ καὶ μ' αὐτὴ τὴ μαρξιστικὴ-λενινιστικὴ ἀρχὴ διαπαιδαγωγεῖ τὶς πλατειὲς μάζες, τὶς πείθει γιὰ τὴν ὀρθότητα τῶν ἀπόψεών του καὶ τὶς κινητοποιεῖ ἔτσι στὴν πάλη ἐνάντια στοὺς ἐκμεταλλευτές.

Τὸ Κ.Κ.Ε. στὴ μακρόχρονη πολιτική του δράση ἔχει ὑποστεῖ μεγάλες καταδιώξεις, ἔχει δώσει τεράστιες θυσίες. Ἔπεσαν χιλιάδες θύματα ἀπ' τὰ μέλη του ἀκριβῶς γιατὶ μιλοῦσε ἀνοιχτὰ γιὰ τὴν πολιτική του γραμμὴ καὶ τὶς ἐπιδιώξεις του, ξεσκέπαζε μπροστὰ στὶς ἐργαζόμενες μάζες τὰ ἐκμεταλλευτικὰ σχέδια καὶ τὴν ἀντιλαϊκὴ πολιτικὴ ὅλων τῶν πολιτικῶν κομμάτων καὶ τῶν κυβερνήσεων τῆς ἀστικῆς τάξης, ἔδειχνε στὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ στοὺς ἐργαζόμενους τὸ σωστὸ δρόμο τῆς ἀδιάλλαχτης ταξικῆς πάλης ἐνάντια στὰ συγκεκριμένα ἀντιλαϊκὰ μέτρα καὶ ἐνέργειες τῶν ἀστικῶν Κυβερνήσεων καὶ ἔμπαινε πάντα ἐπικεφαλῆς τῆς πάλης αὐτῆς. Νὰ μερικὰ συγκεκριμένα γεγονότα ποὺ δείχνουν τὴν πολιτικὴ γραμμή, τὴ θέση καὶ τοὺς ἀγῶνες τοῦ Κ.Κ.Ε. στὶς κρίσιμες καμπὲς τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδας καὶ τοῦ Λαοῦ της:

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἤτανε ἡ μοναδικὴ πολιτικὴ δύναμη στὴν Ἑλλάδα, ποὺ καταδίκασε ἀνοιχτὰ τὴν ἐκστρατεία τῆς Μ. Ἀσίας. Κατάγγειλε μπροστὰ στοὺς ἐργαζόμενους τὸν τυχοδιωκτικό της χαρακτήρα καὶ τὶς καταστρεπτικὲς συνέπειες ποὺ θὰ εἶχε γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Λαό της καὶ πάλαιψε μὲ ὅσες δυνάμεις εἶχε τότε γιὰ νὰ τὸν ματαιώσει. Τὰ τρομαχτικὰ ἀποτελέσματα ποὺ εἶχε ἡ ἐκστρατεία αὐτὴ γιὰ τὸν πληθυσμὸ τῆς Μ. Ἀσίας, ποὺ ξεριζώθηκε ἄδικα ἀπ' τὸν τόπο του καὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Λαό της, δικαίωσαν πέρα γιὰ πέρα τὴν πολιτικὴ τοῦ Κ.Κ.Ε, τὶς προσπτικές του καὶ τοὺς ἀγῶνες του.

Τὸ 1935 τὸ Κ.Κ.Ε. εἶδε καὶ ἐχτίμησε σωστὰ τὶς προθέσεις τῆς Χιτλερικῆς Γερμανίας καὶ τῆς φασιστικῆς Ἰταλίας, ποὺ ἀπόβλεπαν νὰ καταλάβουν τὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ τὴν κάνουν βάση γιὰ τὶς πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις ποὺ προετοίμαζαν. Ἀποτάνθηκε τότε σ' ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα τῆς χώρας καὶ στὴν Κυβέρνηση τοῦ Τσαλδάρη καὶ κάλεσε ὅλους νὰ δημιουργήσουμε τὸ παλλαϊκὸ Μέτωπο γιὰ νὰ ματαιώσουμε τὶς προσπάθειες τῆς χιτλερικῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἰταλίας τοῦ Μουσολίνι. Δὲν ἄκουσαν τότε καὶ δὲ δέχτηκαν τὶς προτάσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀντίθετα βοήθησαν νὰ ἔρθει ὁ Γλύξμπουργκ στὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ καταλάβει ὁ Μεταξᾶς τὴν ἐξουσία, νὰ ἐγκαταστήσει τὴ φασιστικὴ του δικτατορία, νὰ ὑποτάξει τὸν ἐργαζόμενο λαὸ καὶ νὰ προετοιμάσει τὴν κατάχτηση τῆς Ἑλλάδας ἀπ' τὴ φασιστικὴ Ἰταλία καὶ τὴ χιτλερικὴ Γερμανία.

Τὴν ἄνοιξη τοῦ 1939, ὅταν ἡ φασιστικὴ Ἰταλία κατέλαβε τὴν Ἀλβανία καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ἐπέμβασης στὴν Ἑλλάδα ἦταν ἄμεσος, τὸ Κ.Κ.Ε. κάλεσε ὅλα τὰ κόμματα καὶ τὴν Κυβέρνηση τοῦ Μεταξᾶ ἀκόμα καὶ ἔβαλε ξανὰ τὸ ζήτημα τῆς δημιουργίας τοῦ παλλαϊκοῦ Μετώπου γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῆς ἀκεραιότητας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδας μας. Καὶ πάλι τὰ κόμματα τῆς ἀστικῆς τάξης δὲν ἄκουσαν καὶ δὲ δέχτηκαν τὶς τίμιες καὶ πατριωτικὲς προτάσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. Βοήθησαν ἔτσι τὴ δικτατορία τοῦ Μεταξᾶ νὰ συνεχίσει τὸ ἀντιλαϊκό της ἔργο καὶ νὰ κάνει τὴν Ἑλλάδα ἀνίκανη ν' ἀντισταθεῖ καὶ ν' ἀντιμετωπίσει τὴ φασιστικὴ ἐπιδρομὴ καὶ τὴν ὑποδούλωση τῆς Ἑλλάδας.

Ὅταν τὸν Ὀχτώβρη τοῦ 1940, ἡ φασιστικὴ Ἰταλία ἐπιτέθηκε πιὰ [illegible]

ἐνάντια στὴν Ἑλλάδα, πάλι τὸ Κ.Κ.Ε. μὲ τὸ ἱστορικὸ γράμμα τοῦ ἀρχηγοῦ του σ. Νίκου Ζαχαριάδη, ἐπαναλάμβανε τὶς προτάσεις του γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ πανεθνικοῦ Μετώπου σὰν μοναδικοῦ ἀποτελεσματικοῦ ὅπλου, γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς φασιστικῆς ἐπιδρομῆς. Κάλεσε τὴν ἐργατικὴ τάξη κι' ὅλο τὸν ἐργαζόμενο ἑλληνικὸ Λαό, νὰ παλαίψει μ' ὅλες τὶς δυνάμεις γιὰ τὴν ἀπόκρουση τῆς ἐπίθεσης τῆς φασιστικῆς Ἰταλίας καὶ κάτω ἀκόμα ἀπ' τὴν καθοδήγηση τῆς Κυβέρνησης τοῦ Μεταξᾶ. Καὶ τότε ποὺ ἡ στιγμὴ ἤτανε τόσο κρίσιμη γιὰ την Ἑλλάδα καὶ τὸ λαό μας, κανένα ἀπ' τὰ κόμματα τῆς ἀστικῆς τάξης δὲ βοήθησε τὴν προσπάθεια αὐτὴ τοῦ Κ.Κ.Ε καὶ ἄφησαν τὴ δικτατορία τοῦ Μεταξᾶ καὶ τὸ Γλύξμπουργκ νὰ προδώσουν καὶ νὰ ὁδηγήσουν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ λαό μας στὴν ὑποδούλωση καὶ τὴν καταστροφή.

Ὅταν, μετὰ τὴν ὑποδούλωση τῆς Ἑλλάδας στοὺς Ἰταλοὺς καὶ Γερμανοὺς φασίστες, ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ κόμματα τῆς ἀστικῆς τάξης συνθηκολογοῦσαν μὲ τοὺς καταχτητὲς καὶ πρόσφερναν σ' αὐτοὺς τὶς ὑπηρεσίες τους ἐνάντια στὴν Ἑλλάδα, τὸ λαό της καὶ τοὺς συμμάχους. Τὸ Κ.Κ.Ε, ἦταν τὸ μοναδικὸ κόμμα ποὺ σάλπισε τὸ ξεσήκωμα τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὰ κόμματα τῆς ἀστικῆς τάξης, ὄχι μόνο δὲν ἄκουσαν τὴν ἐθνικὴ φωνὴ καὶ πρόσκληση τοῦ Κ.Κ.Ε, μὰ ἔκαναν ὅτι περνοῦσε ἀπ' τὰ χέρια τους γιὰ νὰ ματαιώσουν τὴ δημιουργία τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ νὰ σαμποτάρουν τὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸ ἀγώνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὅμως τὸ Κ.Κ.Ε, προχώρησε μπροστά. Πρωτοστάτησε στὴ δημιουργία τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. ὀργάνωσε καὶ καθοδήγησε τὸν ἀπελευθερωτικὸ ἀγώνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ 1941—1945.

Τὸ Δεκέμβρη τοῦ 1944 ἡ ἰμπεριαλιστικὴ Ἀγγλία ποὺ μὲ τὴ στρατιωτικὴ ἐπέμβαση θέλησε νὰ πνίξει στὸ αἷμα τὴ δημοκρατικὴ ἀναδημιουργία τῆς Ἑλλάδας καὶ νὰ παραδώσει τὴν ἐξουσία στοὺς ἐκμεταλλευτὲς τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ, στοὺς συνεργάτες τῶν γερμανοϊταλῶν καταχτητῶν, στοὺς Ἕλληνες καπιταλιστές, μοναρχοφασίστες, τὸ Κ.ΚΕ. ὀργάνωσε καὶ καθοδήγησε τὴν ἔνοπλη ἀντίσταση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐνάντια στοὺς καινούργιους καταχτητές, τοὺς Ἄγγλους. Κι' ὅταν οἱ Ἄγγλοι κατόρθωσαν μὲ τὴ φωτιὰ καὶ τὸ σίδερο νὰ πνίξουν τὴν ἡρωϊκὴ ἀντίσταση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὸ Κ.Κ.Ε. μαζὶ μὲ τὸ ΕΑΜ, δέχτηκε τὴ συμφωνία τῆς Βάρκιζας προσφέρονας ἔτσι στοὺς ἀντιπάλους τὴ συμφιλίωση, μια ἔντιμη εἰρηνικὴ δημοκρατικὴ πολιτικὴ λύση τοῦ ἐσωτερικοῦ μας προβλήματος, σύμφωνα μὲ τοὺς πόθους καὶ τὴ θέληση τοῦ λαοῦ μας. Ὁ μοναρχοφασισμὸς κι' ὅλη ἡ ἑλληνικὴ καπιταλιστικὴ ἀντίδραση ὄχι μόνο δὲν κράτησαν τὸ λόγο τους καὶ παραβίασαν τὴ συμφωνία τῆς Βάρκιζας, μὰ στὸ κήρυγμα συμφιλίωσης ἀπάντησαν μὲ τὸ ἄναμα τοῦ ἐμφύλιου πολέμου, τὶς καταδιώξεις, φυλακίσεις, δολοφονίες τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἔτσι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐξαναγκάστηκε νὰ πάρει πάλι τὰ ὅπλα γιὰ νὰ ὑπερασπίσει τὴ ζωὴ καὶ τὶς ἐλευθερίες του, νὰ συνεχίσει τὸν ἔνοπλο ἀγώνα ποὺ ἄρχισε τὸ 1941 γιὰ νὰ διώξει τὸν καινούργιο καταχτητή, τοὺς ἀμερικάνους καὶ ἄγγλους ἰμπεριαλιστὲς καὶ νὰ ἐγκαθιδρύσει τὴ λαϊκὴ Δημοκρατία στὴν Ἑλλάδα.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ποὺ στάθηκε πάντα στὸ πλευρὸ τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ, πρωτοπόρος ἀγωνιστής, ὀργανωτὴς καὶ καθοδηγητής του στὴν πάλη ἐνάντια στοὺς καπιταλιστές, ντόπιους καὶ ξένους, γιὰ τὴ ζωή, τὸ ψωμὶ καὶ τὶς ἐλευθερίες του, στέκεται καὶ τώρα στὸ πόστο του: Ἐμψυχώνει, ὀργανώνει καὶ καθοδηγεῖ τὸ Λαϊκὸ—Δημοκρατικὸ κίνημα, τὴν Προσωρινὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνηση, τὸ Δημοκρατικὸ Στρατὸ τῆς Ἑλλάδας.

Δὲ συνθηκολογεῖ ποτὲ μὲ τὸν ἐχθρὸ καὶ δὲν κάνει καμμιὰ ὑποχώρηση σὲ βάρος τῶν ἐργαζομένων. Τὴν πάλη ἐνάντια στὸν ἐχθρὸ τὴ διεξάγει μὲ ἀδιαλλαξία καὶ μὲ συνέπεια μέχρι τὸ τέλος.

Πάντα βρίσκεται στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ ἀγώνα καὶ μὲ τὸ παράδειγμά του, τὴν αὐτοθυσία του, τὴν ὁρμή του, ἐμψυχώνει, μαχητικοποιεῖ τὸν ἐργαζόμενο λαὸ καὶ τὸν πείθει ἔτσι στὴν πράξη για τὴν ἀφοσίωση καὶ εἰλικρίνειά του στὴν ὑπόθεση τοῦ λαοῦ, γιὰ τὴν καθοδηγητικὴ του ἱκανότητα.

Τὸ Κ.Κ.Ε. δὲ φοβᾶται νὰ δεῖ καὶ νὰ κριτικάρει τα λάθη, τὶς ἀδυναμίες καὶ τὶς ἐλλείψεις τῆς δουλειᾶς του. Ἡ ἀνοιχτή, γόνιμη, δημιουργικὴ κριτικὴ τῶν λαθῶν, τῶν ἀδυναμιῶν καὶ τῶν ἐλλείψεων, ἡ μπολσεβίκικη αὐτοκριτικὴ καὶ ὁ καθημερινὸς γόνιμος ἔλεγχος στὴ δουλειὰ ἀπὸ πάνω μέχρι κάτω, διαπαιδαγωγοῦν καὶ ἀναπτύσσουν τὰ μέλη τοῦ κόμματος καὶ τοὺς ἐργαζόμενους, τοὺς βοηθοῦν νὰ καλυτερέψουν τὴ δουλειὰ καὶ τὴ δράση τους. Ἔτσι τὸ Κ.Κ.Ε. ἀναπτύσσεται, δυναμώνει πιὸ πολύ, γίνεται πιὸ ἱκανὸ νὰ πραγματοποιεῖ πάντα στὴν πράξη τὶς ὑποχρεώσεις του ἀπέναντι στὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τὶς ἐργαζόμενες μάζες.

Ὁ Λένιν ἔλεγε: «Ὅλα τὰ ἐπαναστατικὰ κόμματα ποὺ χαντακώθηκαν μέχρι τώ-

ρα, χαντακώθηκαν γιατί ξιπάστηκαν καί δέν μπόρεσαν νά δοῦν σέ τί συνίσταται ἡ δύναμή τους καί φοβόντουσαν νά μιλήσουν γιά τίς άδυναμίες τους».

Τό Κ.Κ.Ε., ἡ καθοδήγησή του, τά στελέχη καί τά μέλη του προικισμένα μέ πλούσια πείρα καί άτσ ιλωμένα ἀπ' τούς μακρόχρονους ἐπαναστατικούς ἀγῶνες ἐνάντια στούς ἐχθρούς τῆς ἐργατικῆς τάξης καί ὅλων τῶν ἐργαζομένων, ἐνάντια στήν ἑλληνική κεφαλαιοκρατία καί στούς ξένους ἰμπεριαλιστές, θά παίξουν ἐπάξια τόν ἡγετικό καθοδηγητικό ρόλο τους καί θά φανοῦν ἀντάξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς ἐργατικῆς τάξης καί τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ. Θά φέρουν σέ καλό τέλος τό σημερινό μεγάλο Λα·ϊκό—Δημοκρατικό ἀγώνα.

Πηγή τῆς ἀκατανίκητης δύναμης τοῦ Κ.Κ.Ε. καί τῆς καθοδηγητικῆς του ἱκανότητας εἶναι οἱ γεροί δεσμοί του μέ τό λαό, ἡ προσωπική συμμετοχή στήν πρώτη γραμμή τοῦ ἀγώνα τῶν στελεχῶν καί μελῶν του, ἡ αὐτοθυσία καί τό καλό παράδειγμά τους.

Ἡ προσήλωση τοῦ Κ.Κ.Ε. στίς βασικές μαρξιστικές—λενινιστικές ἀρχές, πού καθορίζουν τήν ὀρθότητα τῆς πολιτικῆς του γραμμῆς φωτίζουν τήν καθημερινή δουλειά καί δράση του.

15)7)48

Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ

***ΒΑΣΙΛΗ ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑ**, συνταγματάρχη Π. Ε. τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου*

Τό Γενικό Ἀρχηγεῖο τοῦ Δ.Σ.Ε. μέ τό γράμμα του στούς πολιτικούς ἐπιτρόπους τῆς 1)6)48 συγκέντρωνε τήν προσοχή τους σέ ὁρισμένα βασικά καθήκοντα πού ἡ πραγματοποίησή τους θά μᾶς βοηθήσει νά καλυτερέψουμε ἀποφασιστικά τήν πολιτική μας δουλειά στό Δ.Σ.Ε. Τό γράμμα αὐτό ἔλεγε ἀνάμεσα στ' ἄλλα καί τά ἑξῆς: «Ἡ πολιτική δουλειά πρέπει νά γίνεται σήμερα μέ στρατιωτικούς ρυθμούς, γιά τή μάχη καί τόν πόλεμο. Ἡ ἰδεολογική προετοιμασία καί ἡ πολιτική κινητοποίηση εἶναι ἔργο τοῦ Πολιτικοῦ Ἐπιτρόπου. Αὐτός φροντίζει περισσότερο γιά τέτοιες ἀνάγκες τοῦ στρατοῦ μας, ὅπως ἡ ἐπιμελητεία, ἡ ἐπένδυση, ὑγειονομική ὑπηρεσία καί ἐφοδιασμός, πού χωρίς αὐτά δέ μπορεί νά ὑπάρξει στρατός καί παράλληλα προετοιμάζει ἰδεολογικά τό τμῆμα του, καθημερινά καί ἐπίμονα. Μαζί μέ τήν πολεμική κινητοποίηση (δηλ. νάναι ἕτοιμος π.χ. ὁ λόχος ἤ τό τάγμα σέ **10'** ἤ **20'** λεπτά) γίνεται καί ἡ πολιτική κινητοποίηση, δηλ. μέσα στό ἴδιο χρονικό διάστημα ὁ Π.Ε. φροντίζει νάναι ἕτοιμο καί πολιτικά-ἠθικά τό τμῆμα του, νά ξαίρει τήν ἀποστολή του. Ὁ Π.Ε. φιλοδοξεῖ νά μήν εἶναι κανένας στό λόχο του χωρίς παπούτσια ἤ μέ σχισμένα ροῦχα. Φροντίζει νά φκιαχτοῦν ἔγκαιρα, γιά κείνους πού δέν ἔχουν, ἄρβυλα, τσαρούχια ἀπό δέρμα ζώου, νά ραφτοῦν τά ροῦχα τους κλπ. ἀναπτύσσοντας στό ἔπακρο τήν πρωτοβουλία τή δική του καί τῶν μαχητῶν του. Ἰδιαίτερη σημασία ἔχει ἡ ἰδεολογική προετοιμασία καί ἡ πολιτική δουλειά πρίν ἀπό τίς μάχες πού ἔχει γιά σκοπό νά σηκώσει ἀκόμα περισσότερο τό ἠθικό καί τό μαχητικό πνεῦμα τῶν μαχητῶν μας καί νά τούς μπάσει στό νόημα τῆς ἀποστολῆς τους».

Οἱ Π.Ε. τοῦ Δ.Σ.Ε. πού παλεύει ἡρωϊκά **40** μέρες τώρα στό Γράμμο προσάρμοσαν τήν πολιτική τους δουλειά στίς πολεμικές συνθῆκες καί δουλεύουν πάνω στή βάση τῶν ὑποδείξεων πού τούς ἔκανε τό Γενικό μας Ἀρχηγεῖο. Ἡ δουλειά τους εἶναι πραγματικά ὑποδειγματική γιά ὅλους τούς ἄλλους Πολιτικούς Ἐπιτρόπους τοῦ Δ.Σ.Ε. χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι δέν ἔχουμε ἀκόμα ἐλλείψεις καί ἀδυναμίες στή δουλειά τῶν Π.Ε. τοῦ Γράμμου. Οἱ Π.Ε. τῶν μονάδων μας τοῦ Γράμμου κατάλαβαν πολύ καλά τήν ἀποστολή τους καί ἀνέβασαν τήν ἰδεολογικοπολιτική τους δουλειά. Ἡ πολιτική διαφωτιστική δουλειά γίνεται στά πεταχτά. Οἱ δημοκρατικές συνελεύσεις συνέρχονται κατά μικρά κομμάτια καί κρατοῦν πολύ λίγο. Οἱ ἐπιτυχίες τοῦ στρατοῦ μας, οἱ πράξεις τοῦ ἡρωϊσμοῦ καί τῆς αὐτοθυσίας, ἡ πολεμική ἐξέλιξη εἶναι τώρα ἡ βάση τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς. Ὁ Π.Ε. πηγαίνει τήν ὥρα τῆς μάχης ἀπό χαράκωμα σέ χαράκωμα, διαβάζει τό «δελτίο εἰδήσεων» στούς μαχητές, φροντίζει γιά τίς ἄμεσες ἀνάγκες τους, τούς ξεσηκώνει καί τούς ἐνθουσιάζει. Μιά μεγάλη μονάδα τοῦ Δ.Σ.Ε. πού πολεμᾶ στό Γράμμο, γράφει τό παρακάτω στό δελτίο της γιά τόν Π.Ε.: «Εἶναι μέρα-νύχτα στό κεφάλι τοῦ τμήματός του, μέ τή φροντίδα του. Εἶναι μέρα-νύχτα στήν καρδιά τῶν μαχητῶν του μέ τήν ἀγάπη καί τή στοργή του. Αὐτό εἶναι τό χρέος του τώρα μέσα στίς συνθῆκες τῆς μάχης. Νά πολεμάει μέ τήν παλληκα-

ριά του, νά δίνει τό παράδειγμα, μά καί νά πολεμάει καί μέ τό μυαλό του, ἄγρυπνος, στοργικός, ἐρευνητικός».(«Ζωή καί Δράση» ἀριθ. 3).

Οἱ Πολιτικοί μας Ἐπίτροποι στό Γράμμο δείχνουν ὑπέροχα παραδείγματα ἡρωϊσμοῦ καί αὐτοθυσίας. Ὁ Π.Ε. τάγματος Διαμαντῆς σκοτώθηκε, ὁ Π.Ε. τάγματος Τραϊφόρος τραυματίστηκε. Ἡ ἀξιωματικός Π.Ε. Σόνια Ἐλευθεριάδου καί Λυδία Καλαϊτζίδου ἔπεσαν σάν ἡρωΐδες πολεμώντας τό μοναρχοφασισμό στό Γράμμο. Τήν ἴδια μέρα σκοτώθηκε καί ἡ ἀδελφή τῆς Λυδίας, σ. Ἀθανασία Καλαϊτζίδου πού ἦταν ὑπεύθυνη γιά τή δουλειά τῶν γυναικῶν στήν Ταξιαρχία. Πολλοί Π.Ε. σκοτώθηκαν. Ἄλλοι τραυματίστηκαν καί δέ δέχτηκαν νά φύγουν ἀπ' τή μάχη. Οἱ Π.Ε. ἀντικατέστησαν τούς διοικητές πού σκοτώθηκαν ἤ τραυματίστηκαν. Τό Γενικό Ἀρχηγεῖο τοῦ Δ.Σ.Ε. ἐχτιμώντας τή δράση τῶν Π.Ε., δημοσίευσε τίς προαγωγές πολλῶν Π.Ε. Σημειώνουμε παρακάτω τίς πιό χαρακτηριστικές: Ὁ μαχητής Π.Ε. Διμοιρίας Μωϋσίδης Δημήτριος τῆς 107 Ταξιαρχίας προήχθηκε σέ ἀνθυπολοχαγό Π.Ε. γιατί ἐπέδειξε ἐξαιρετική ἀνδρεία, ψυχραιμία καί προσήλωση στό καθῆκον. Παρά τό ὅτι τραυματίστηκε δυό φορές, μιά στό χέρι καί μιά ἄλλη στό πόδι, ἐπέμεινε νά παραμείνει στό πεδίο τῆς μάχης καί μέ τό παράδειγμά του ἐμψύχωσε τούς μαχητές τῆς διμοιρίας του. Μόνο ὅταν δέχτηκε καί τρίτο τραῦμα στό πρόσωπο ἀπομακρύνθηκε ἀπό τό τμῆμα του. Ἡ μαχήτρια Π.Ε διμοιρίας τῆς 107 Ταξιαρχίας Ἀθανασιάδου Ζωή προήχθηκε σέ ἀνθυπολοχαγό Π.Ε. γιατί ἄν καί τραυματισμένη δέ δέχτηκε ν' ἀπομακρυνθεῖ ἀπό τή μαχόμενη διμοιρία της παρά τίς ἐπίμονες συστάσεις τῆς διοικησής της. Παρέμεινε ἀνάμεσα στούς μαχητές τῆς διμοιρίας της καί μέ τό παράδειγμά της τούς ἐμψύχωνε γυρίζοντας ἀπό ὁμάδα σέ ὁμάδα. Ὁ λοχίας Π.Ε. διμοιρίας τῆς 23ης Ταξιαρχίας προήχθηκε σέ ἀνθυπολοχαγό Π.Ε γιατί στίς μάχες Καγκέλια, μόνος του, μέ τίς 7 χειροβομβίδες πού διέθετε, ὑποστήριξε τή σύμπτυξη τῆς διμοιρίας του προξενώντας στόν ἐχθρό σοβαρές ἀπώλειες.

Οἱ Π.Ε. τῶν μονάδων τοῦ Δ.Σ.Ε. πού πολεμοῦν στό Γράμμο ἔπρεπε ν' ἀντιμετωπίσουν καί νά λύσουν τά παρακάτω προβλήματα.

Π ρ ῶ τ ο: Νά ἐξηγήσουν στούς μαχητές τήν ταχτική τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας καί νά βοηθήσουν τούς διοικητές τους γιά νά γίνει πράξη ἡ ταχτική αὐτή. Οἱ μαχητές δέν καταλάβαιναν στήν ἀρχή τή σημασία τῆς ὀχύρωσης καί ἔπρεπε νά γίνει πολλή δουλειά γιά νά πειστοῦν. Γιά νά νοιώσουν ὅτι ἡ ὀχύρωσή εἶναι ἀπαραίτητη γιά νά ἀντιμετωπιστεῖ τό ἄφθονο πολεμικό ὑλικό τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, νά ματώσουμε καί νά ἐξαντλήσουμε ὅσο μποροῦμε περισσότερο τόν ἐχθρό καί παράλληλα νάμαστε ἕτοιμοι γιά τή δικιά μας ἐξόρμηση. Οἱ Π.Ε. μαζί μέ τήν ἰδεολογική προετοιμασία πάνω στό ζήτημα αὐτό, βοήθησαν τούς μαχητές γιά νά φκιάσουν γερά πολυβολεῖα καί ἀμπριά, νά τά ἐνισχύουν καθημερινά. Οἱ Π.Ε. βοηθᾶνε τούς διμοιρίτες τους νά συνδυάζουν την ἄμυνά μας στούς ὀρεινούς ὄγκους μέ τό στοιχεῖο τῆς κίνησης καί τά πλευρικά χτυπήματα στόν ἐχθρό καί μέ τήν ἀνάπτυξη τοῦ ναρκοπολέμου καί τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν στά μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ Π.Ε. στό μέτωπο τοῦ Γράμμου τόνωσαν μέ τή δουλειά τους τήν ψυχική ἀντοχή τῶν μαχητῶν μας, πού δέχονταν χιλιάδες ὀβίδες στά ὀχυρά τους, τούς ἔμαθαν νά προσαρμόζουν τή ζωή τους στίς καινούργιες πολεμικές συνθῆκες.

Οἱ Π.Ε. ἔπρεπε ἐπίσης νά κινητοποιήσουν τό Λαό, χιλιάδες γυναῖκες καί μετόκοπους γιά νά φκιάσουν τά ὀχυρά τοῦ Δ.Σ.Ε. στό Γράμμο. Ὀργάνωσαν ὅλο τόν κόσμο αὐτόν στρατιωτικά (σέ διμοιρίες καί λόχους) καί τόν χρησιμοποίησαν σωστά γιά νά φκιάσει γρήγορα τά ὀχυρά.

Δ ε ύ τ ε ρ ο: Νά λύσουν πολλά προβλήματα καί δυσκολίες πού ἔχουν σχέση μέ τό εἶδος τοῦ πολέμου αὐτοῦ πού γίνεται στό Γράμμο ὅπως π.χ. τά προβλήματα τοῦ ἐπισιτισμοῦ, τοῦ ὕπνου, τῆς ἐπένδυσης, τή μεταφορά τραυματιῶν κλπ. Ἐδῶ οἱ Π.Ε. ἔδειξαν μεγάλη πρωτοβουλία. Τά κατάφεραν νά παρασκευάζεται καί νά μοιράζεται φαγητό τή νύχτα γιά νά ἀποφεύγονται οἱ ἄσκοπες ἀπώλειες. Φρόντισαν καί βρῆκαν μεγάλες χύτρες γιά νά πάει ζεστό τό φαγητό στίς πρῶτες γραμμές. Τά κατάφεραν μαζί μέ τούς ἐπιμελητές, νά παρασκευάσουν καί νά μοιράσουν ἀκόμα καί χαλβᾶ στούς μαχητές! Οἱ Π.Ε. βοήθησαν καί σχεδόν ἀπάλλαξαν τό διοικητή τους ἀπό τή φροντίδα τοῦ ἔγκαιρου ἐφοδιασμοῦ τῶν τμημάτων μέ πολεμικό ὑλικό. Μαζί μέ τούς ειδικούς ἀξιωματικούς ὁπλισμοῦ, ὀργάνωσαν καλά τή μεταφορά καί τή διανομή τοῦ πολεμικοῦ ὑλικοῦ ὥστε κανένα τμῆμα νά μή μείνει χωρίς πολεμοφόδια. Τό δύσκολο πρόβλημα τῆς μεταφορᾶς τῶν τραυματιῶν ἀντιμετωπίστηκε κατά τόν καλύτερο τρόπο. Χάλασαν κυριολεχτικά τόν κόσμο γιά νά μεταφέρονται οἱ τραυματίες γρήγορα, χωρίς νά πονᾶνε καί μέ τή μεγαλύτερη ἀσφάλεια. Οἱ Π.Ε. φροντίζουν γιά τήν ξεκούραση τῶν μαχητῶν, γιά τόν ὕπνο τους τίς ὧρες πού διακόφτεται ἡ μάχη, καθώς καί γιά ὅλες τίς ἄλλες ἀνάγκες τους. Ἕνας ἐπίτροπος τάγματος, ὁ σ. Νταλιάνης κάθησε μόνος του καί ἔραψε τά τσαρούχια [illegible] πού δέν ξέρανε νά τά [illegible] καί τό ἐνδιαφέρον [illegible] ἐντύπωση στούς μαχη[illegible] τῶπαν κιόλας: «Αὐτός [illegible] δέν ἦρθε μόνο γιά διαφ[illegible] τό ἐνδιαφέρον πρός τούς [illegible] στό κέντρο τῆς δράσης τῶν Π.Ε. [illegible] Γράμμο. Καν-

δυνεύουν κάθε στιγμή τή ζωή τους γιά νά ἐξυπηρετήσουν καί νά βοηθήσουν τούς μαχητές. Ὁ Π.Ε. τάγματος Διαμαντής σκοτώθηκε τή στιγμή πού πήγαινε νά φροντίσει γιά τή μεταφορά μιᾶς τραυματισμένης μαχήτριας.

Τρίτο. Ἡ πολιτική διαφωτιστική δουλειά προσαρμόστηκε ὁλοκληρωτικά στίς συνθῆκες τῆς μάχης. Τό πρῶτο πού προσέχουν οἱ Π.Ε. εἶναι ἡ πολιτική ἐνημέρωση τῶν μαχητῶν. Τό «δελτίο εἰδήσεων» φτάνει κανονικά, διαβάζεται καί σχολιάζεται ἀπό τούς μαχητές. Ἕνας Π.Ε λόχου ὀργάνωσε ἔτσι τή δουλειά του μέ τό «δελτίο εἰδήσεων»: Λίγη ὥρα πρίν φτάσει τό δελτίο στόν καταυλισμό προκαλεῖ ἀτομικές συζητήσεις μέ θέμα: τί νά γράφει ἄραγε τό δελτίο, πῶς πᾶνε οἱ ἐπιχειρήσεις στά γειτονικά μέτωπα τοῦ Γράμμου; Μόλις φτάσει τό δελτίο διαβάζει ἀμέσως τίς πιό χαραχτηριστικές εἰδήσεις κι' ἔπειτα τίς ὑπόλοιπες. Ὕστερα γίνεται συζήτηση πάνω στήν πιό σοβαρή εἴδηση. Ἰδιαίτερα συζητάει μέ τούς μαχητές γιά τίς ἐπιτυχίες τίς δικές τους καί τῶν ἄλλων ταγμάτων καί σκέφτονται ὅλοι πῶς θά δυναμώσει καί θά καλυτερέψει ἡ πολεμική του ἐπίδοση. Μ' αὐτό τόν τρόπο, τό διάβασμα τοῦ δελτίου γίνεται ζωντανό, τραβάει τούς μαχητές καί βοηθάει περισσότερο στόν πόλεμο.

Οἱ Π Ε. στό Γράμμο ἐξήγησαν στούς μαχητές γιατί ὁ ἐχθρός συγκέντρωσε τόσες δυνάμεις στή Β. Πίνδο, τί ἐπιδιώκει μέ τήν ἐκστρατεία του αὐτή καί γιατί ὁ Δ.Σ.Ε. θά κερδίσει τή μάχη τοῦ Γράμμου. Ἡ ἡμερήσια διαταγή τοῦ Γ. Α. γιά τή μάχη τοῦ Γράμμου, οἱ ἀνακοινώσεις τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης, τό ἄρθρο τοῦ σ. Ζαχαριάδη «Πραγματικότητα καί αὐταπάτες» καί προπαντός ἡ προκήρυξη τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀποτέλεσαν τή βάση τῆς ἰδεολογικῆς καί διαφωτιστικῆς μας δουλειᾶς. Ἡ προκήρυξη τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. διαβάστηκε στίς συνελεύσεις τῶν μαχητῶν καί πάρθηκαν ψηφίσματα καί ἀποφάσεις πού μεταδίδονταν ἀπό τό ραδιοσταθμό μας. Νά πῶς χρησιμοποιήθηκε ἡ προκήρυξη τοῦ κόμματος σέ μιά Ταξιαρχία: «Ὅλο τό ξεσήκωμα τῆς Πολιάνας μέ τραγούδια καί συνθήματα στόν ἐχθρό, ξεπήδησε ὕστερα ἀπό τή Δημοκρατική Συνέλευση μιᾶς διμοιρίας. Τά παιδιά ἦταν κουρασμένα καί λυπημένα γιά τό χαμό τοῦ Π.Ε. τοῦ λόχου τους Θάνου πού μπῆκε ἐπικεφαλῆς τῆς διμοιρίας τους. Εἶχαν κάμποσες νύχτες νά κοιμηθοῦν. Ἀργά τή νύχτα τούς ξυπνήσαμε γιά τή Δημοκρατική Συνέλευση, γιατί τότε μόνο μποροῦσε νά γίνει. Ὁ εἰσηγητής εἶπε: Ὅσες φορές μίλησε τό Κόμμα εἶπε τήν ἀλήθεια. Στίς 28 τοῦ Ὀχτώβρη εἶπε μέ τό στόμα τοῦ ἀρχηγοῦ του, πῶς ὁ λαός θά πολεμήσει τό φασισμό τοῦ Μουσολίνι καί θά νικήσει. Τότες νικήσαμε τούς φασίστες ἐπιδρομείς. Στήν κατοχή τό Κόμμα εἶπε πῶς ὁ λαός θά πολεμήσει τούς καταχτητές καί θά τούς νικήσει. Οἱ καταχτητές νικήθηκαν. Ἡ πατρίδα μας λευτερώθηκε ἀπ' αὐτούς. Σήμερα καί πάλι τό κόμμα μιλάει στό λαό, μιλάει σέ μᾶς τήν ἔνοπλη πρωτοπορεία του. Μέ τήν προκήρυξή του αὐτή μᾶς λέει πῶς θά νικήσουμε τούς μοναρχοφασίστες τοῦ Τροῦμαν καί μᾶς δείχνει τό δρόμο γιά τή νίκη. Τό Κόμμα κι' αὐτή τή φορά λέει τήν ἀλήθεια. Μόνο αὐτά εἴπαμε ἐμεῖς. Ὕστερα διαβάσαμε τήν προκήρυξη καί μίλησαν οἱ μαχητές. Κλείνοντας ὁ ἐνθουσιασμός εἶχε ξεχειλίσει. Μιά πρόταση «πᾶμε νά ρίξουμε συνθήματα καί νά τραγουδήσουμε στούς μπουραντάδες» τούς ξεσήκωσε ὅλους. Σέ λίγο ὅλη ἡ Πολιάνα τραγουδοῦσε καί βροντοφωνοῦσε τήν ἀλήθεια στούς στρατιῶτες πού ἄκουγαν δίχως νά βάζουν. Τώρα μαθαίνουμε ὅτι ἀντικαθιστοῦν τό 528 τάγμα τοῦ μοναρχοφασισμοῦ πού ἔκανε τήν ἐπίθεση κατά τῆς Πολιάνας, γιατί στασίασε.

Ἡ πολιτική μας δουλειά ξεσήκωσε στόν ἀνώτατο βαθμό τό ἠθικό τῶν μαχητῶν μας. Οἱ σύντροφοι πού ἐπισκέφτηκαν τό μέτωπο, οἱ ὑπουργοί τῆς Π.Δ.Κ. καί οἱ πολιτικοί μας ἐπίτροποι λένε: «Ἐπισκεφθήκαμε τά τμήματα Ἀλευρᾶ, Ζάρα, Παλαιολόγου κλπ. κλπ. στίς θέσεις τους στήν πρώτη γραμμή. Τό ἠθικό τους εἶναι ἄφθαστο, ἀνεπτυγμένο μέ πλήρη αὐτοπεποίθηση καί αἰσιοδοξία γιά τή νίκη. Οἱ ἐπιτυχίες τους στόν Κλέφτη, Γύφτισσα, Πολιάνα, Σκούρτζα, Γούπατα, Κοπάνκα, Νικολέρι, Κάμενικ, Γκόλιο, τούς δίνει τήν αὐτοπεποίθηση γιά τή δύναμή τους. Παρά τούς κόπους καί τήν ἀϋπνία, ὅλοι χαρούμενοι τραγουδοῦν καί χορεύουν».

Ἡ πολιτική μας δουλειά στό Γράμμο δίνει ἐξαιρετική προσοχή στά ζητήματα τῆς πειθαρχίας. Πραγματικά, ἡ πειθαρχία, ἡ ἄμεσος ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν ἀπ' τούς μαχητές καί τά στελέχη μας βρίσκονται σέ ὑψηλό ἐπίπεδο. Ἀμέσως, μόλις θά δοθεῖ ἡ διαταγή, πραγματοποιοῦνται ὅλες οἱ μετακινήσεις μας μέ τήν ταχύτητα πού ἀπαιτοῦν οἱ περιστάσεις. Κρατοῦνε τίς θέσεις τους παρά τή βροχή τῶν ὀβίδων καί τούς πολυβολισμούς καί συμπτύσσονται, ὅταν εἶναι ἀνάγκη, μέ διαταγή στίς βασικές θέσεις, ἐκεῖ πού ἡ διαταγή τοῦ Γ. Α. λέει: «δέν υπάρχει πιά πίσω» δέν ὑποχωροῦν οὔτε ροῦπι. Κλέφτης—Πολιάνα—Γύφτισα—Κάμενικ—Γκόλιο—Σκούζα—Κίρκορι, Προφ. Ἠλίας εἶναι τά ὑψώματα ὅπου γράφεται ἡ καινούργια ἐποποιΐα τῆς Ἑλλάδας καί εἶναι τά ὑψώματα πού δοκιμάζεται ἡ [illegible]ρη πειθαρχία καί ἀντοχή τοῦ Δ.Σ.Ε.

Ἡ πολιτική μας δουλειά προσέχει ἰδιαίτερα τά ζητήματα τῆς ἐπαγρύπνησης [illegible] φρούρησης τοῦ στρατοῦ μας. Πολλοί πράκτορες καί σπιοῦνοι τοῦ ἐχθροῦ πο[illegible] ἀπό τίς μοναρχοφασιστικές ταξ[illegible] λόφτηκαν χάρη στή μαζική ἐπαγρύπνηση. Οἱ

μαχητές προσέχουν τίς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ, προσπαθοῦν ν' ἀποφεύγουν τούς αἰφνιδιασμούς καί χτυπᾶνε τό πνεῦμα τῆς ἐπανάπαψης πού δυστυχῶς ἀκόμα ὑπάρχει σέ ὁρισμένα στελέχη μας. Σέ μιά περίπτωση, στόν Προφ. Ἠλία, πού ἕνας λοχαγός μας κακά ἄφηνε τούς μαχητές νά κοιμηθοῦν, μιά ὁμαδάρχισσα τούς ξυπνοῦσε διαρκῶς κι' ἔτσι τούς ἔσωσε ἀπό τή βέβαιη αἰχμαλωσία.

Τ έ τ α ρ τ ο. Οἱ Π.Ε. στό Γράμμο πολέμησαν μέ ἡρωϊσμό καί μέ τό μυαλό τους, ἐπιβλήθηκαν στούς μαχητές μέ τήν παλληκαριά καί τήν ἐξυπνάδα τους, μέ τήν ψυχραιμία, τή σεμνότητα καί τό ἦθος τους. Ὅσοι ἀπ' τούς Π.Ε. διηύθυναν μέ διαταγή τοῦ διοικητή τους, ἐπιχειρήσεις, τά κατάφεραν πολύ καλά. Τσάκισαν τόν ἐχθρό μέ τίς ὀλιγώτερες δυνατές ἀπώλειες. Βρίσκονταν κοντά καί ἔβλεπαν προσωπικά τά στελέχη τους (ἀξιωματικούς καί ὑπαξιωματικούς), τήν ὥρα τῆς μάχης. Ὅσους δέν ἔβλεπαν τούς ἔστελναν σημειώματα ὅπου ἐκτός ἀπ' τίς τεχνικές ὁδηγίες τούς ἐμψύχωναν καί ξεσήκωναν μέσα τους τή συνείδηση τῆς εὐθύνης. Ἀναφέρουμε πιό κάτω ἕνα τέτοιο σημείωμα πού δείχνει μέ τί σιγουριά διηύθυνε ἕνας Π.Ε. Ταξιαρχίας τή μάχη.

Σ.Δ. Τάγματος 12-7-48

Σύντροφοι Γίγα καί Κώστα

Ὅπως θέλαμε, ὁ ἐχθρός κάνει μιά τελευταία προσπάθεια. Κινεῖται καί πρός ἐσᾶς, ὅπως μάθαμε. Στ' ἀριστερά σας, ὁ Διμοιρίτης αἰφνιδιάστηκε καί ἄφησε ἕνα ὑψωματάκι' τοῦ δώσαμε ἐντολή νά τό ξανακαταλάβει. Παντοῦ ἀλλοῦ οἱ δικοί μας κρατᾶνε γερά. Ἔχε τό νοῦ σου καί πρός τ' ἀριστερά σου. Ἔχε ὑπόψη σου πῶς καί ποῦ γαντζώθηκαν, θά τούς πετάξουμε μέ ἀντεπίθεση. Εἶναι τέτοιο τό ἔδαφος, εἶναι τέτοια τά χάλια τους, πού πρέπει νά τούς τσακίσουμε. Μή τούς παραχωρεῖτε οὔτε μιά πιθαμή. Ἀντιμετωπεῖστε μέ τόν πιό ἀποφασιστικό τρόπο κάθε περίπτωση ἐγκατάλειψης θέσης. ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΙΣΩ. ΠΑΝΤΟΥ ΤΟΥΣ ΤΣΑΚΙΖΟΥΜΕ. Ἐδῶ τσάκισε ὁ Ζάρας, δίχως καθόλου βαρειά ὅπλα, 2 τάγματα τῆς ΙΧ Μεραρχίας.

Σκεφθεῖτε πῶς θά βοηθήσετε τήν ἀντεπίθεση τῶν δικῶν μας πρός τ' ἀριστερά σας, στό ὕψωμα πού παραδόθηκε στόν ἐχθρό. Τά μάτια σας τετρακόσια. Νᾶστε κοντά στίς Διμοιρίες. Ἡ Πολιάνα πρέπει νά γίνει ὁ τάφος τους.

Μέ συν. χαιρετισμούς

Σταμάτης

Π έ μ π τ ο. Ἡ δουλειά στό μοναρχοφασιστικό στρατό ἀπασχόλησε πολύ τούς Π. Ε. στό Γράμμο. Γι' αὐτό ἔχουμε καί τά πρῶτα καλά ἀποτελέσματα. Ἡ δουλειά αὐτή γίνεται τώρα στό Γράμμο μέ πρόγραμμα, μέ σχέδιο καί μέ μεγάλη ἐπιμονή. Κατά δεκάδες χιλιάδες κυκλοφοροῦν οἱ προκηρύξεις μας, τά τρίκ καί τό «δελτίο εἰδήσεων» μέσα στόν ἐχθρικό στρατό καί τά μετόπισθέν του. Τά συνθήματά μας εἶναι συγκεκριμμένα καί δίνουν διέξοδο στούς στρατιῶτες τοῦ ἐχθροῦ. Δέ λέμε μόνο «ἐλᾶτε σέ μᾶς» μά ζητᾶμε νά σαμποτάρουν τή στρατιωτική μηχανή τοῦ ἐχθροῦ, νά πετάξουν τά ὅπλα, νά φύγουν, νά λιποτακτίσουν, νά πᾶνε στά χωριά τους. Εἴτε νάρθουν σέ μᾶς καί ἐφ' ὅσον θέλουν, νά παλαίψουν. Οἱ τηλεβόες τοῦ Δ.Σ.Ε. μεταδίδουν τίς εἰδήσεις μας καί τά συνθήματά μας στούς στρατιῶτες τοῦ μοναρχοφασισμοῦ. Ἦταν τόσο σοβαρή ἡ δουλειά μας ὥστε ὁ μοναρχοφασισμός ἀναγκάστηκε νά φέρει μεγάφωνα καί ραδιογραμμόφωνα γιά νά σκεπάσει τή φωνή μας. Ἔγινε τό ἀντίθετο. Οἱ μαχητές μας φανατίστηκαν, ξεσηκώθηκαν, κάθε ἕνας ἔφκιασε τό δικό του τηλεβόα καί ἔριχνε συνθήματα καλά μελετημένα πού εἶχαν μεγάλη ἀπήχηση στούς στρατιῶτες τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ Π.Ε. χρησιμοποιοῦν πολλές μέθοδες ζύμωσης καί διαφώτισης ἀνάμεσα στό μοναρχοφασιστικό στρατό. Σέ μιά μονάδα, ἀφοῦ εἶπαν στόν ἀντίπαλο τίς εἰδήσεις μας, συνέχισαν: «Ἀκοῦστε τώρα τά τραγούδια μας γιά νά δεῖτε πόσο ὡραῖα εἶναι καί ἑλληνικά». Στήν ἴδια μονάδα ἔφεραν καί μιά μουσική τοῦ Δ.Σ.Ε. καί οἱ στρατιῶτες τοῦ μοναρχοφασισμοῦ ἔλεγαν: «Δέστε τους ἔχουν καί ὀρχήστρα». Σ' ἄλλη μονάδα γράφουν μεγάλα φωτεινά συνθήματα τοῦ Δ.Σ.Ε. Σέ τρίτη μονάδα καρφώνουν σέ κοντάρια τίς ταυτότητες ἐκείνων τῶν φαντάρων τοῦ μοναρχοφασισμοῦ πού σκοτώθηκαν, μέ τό σύνθημα: «Ἄν δέ θέλεις νά πεθάνεις γιά τό Φόν Φλίς, γύρισε πίσω». Κάθε βράδυ οἱ μαχητές μας βάζουν ἐρωτήματα στούς στρατιῶτες τοῦ ἐχθροῦ: α) Γιά ποιόν πολεμᾶτε; β) Γιατί ἡ ψευτοκυβέρνηση τῆς Ἀθήνας δέ δέχεται τίς προτάσεις μας γιά εἰρήνη; γ) Γιατί δέ σᾶς ἀνακοινώνουν τίς ἀπώλειες κλπ. Ἡ σοβαρή δουλειά μας στό μοναρχοφασιστικό στρατό ἀπέδωσε τούς πρώτους καρπούς. Στήν 1η καί 9η Μεραρχία τοῦ μοναρχοφασισμοῦ παρουσιάστηκαν σοβαρά κρούσματα ἀποσύνθεσης. Ὁλόκληρες Ταξιαρχίες, 41 καί 42 ἀρνήθηκαν νά ἐφαρμόσουν τίς διαταγές. Τό 528 τάγμα του στασίασε κλπ. Στό μοναρχοφασιστικό στρατό ὡριμάζει κάτι τό καινούργιο, ἡ ἀποσύνθεσή του. Μέ τά χτυπήματά μας καί τή διαφωτιστική δουλειά πρέπει νά τήν ὁλοκληρώσουμε.

Δώσαμε πιό πάνω πολλά παραδείγματα τῆς καλῆς, τῆς ὑποδειγματικῆς δουλειᾶς τῶν Π.Ε. στό Γράμμο. Αὐτό δέ σημαίνει ὅτι δέν ὑπάρχουν ἀδυναμίες. Κι' ὅτι πρέπει νά ἐπαναπαυθοῦμε στίς ἐπιτυχίες πού ἔχουμε. Κάθε ἄλλο. Οἱ Π Ε. τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ.Ε. πού πολεμᾶν στό Γράμμο ἔχουν ἀκόμα σοβαρά καθήκοντα μπροστά τους: νά προετοιμάσουν πολιτικά—ἠθικά τό Δ.Σ.Ε. γιά νά δυναμώνει τά χτυπήματα στό μοναρχοφασιστικό στρατό καί νά μεγαλώσουν τήν αἱμοραγία του καί ταυτόχρονα νά ἑτοιμάζονται γιά τή δικιά μας ἐπίθεση. Ὁ με-

γαλύτερος κίνδυνος είναι νά πάρουν τά μυαλά μας άέρα καί νά νομίσουμε δτι τελειώσαμε μέ τόν έχθρό. Ή άλήθεια είναι πώς ό Γράμμος δημιούργησε τήν πεποίθηση ότι θά νικήσουμε τόν έχθρό. Χρειάζονται δμως καινούργιες προσπάθειες, άκόμα πιό συστηματική δουλειά, μεγάλοι κόποι καί θυσίες. Τά όχυρά μας μπορούν νά γίνουν καλύτερα. Οί μαχητές καί τά στελέχη μας πρέπει ν' άφομοιώσουν τήν τέχνη τοϋ λαϊκού έπαναστατικοϋ πολέμου μέ βάση τήν καινούρια πείρα πού έχουμε άπό τό Γράμμο. Ή πολιτική μας δουλειά νά άναπτυχθεΐ περισσότερο. Οί ύπηρεσίες μας, τής έπιμελητείας, τοϋ έφοδιασμοϋ, καθώς καί ή ύγειονομική ύπηρεσία πρέπει νά ξεπεράσουν τίς άδυναμίες τους.

'Ακόμα δέν κάνουμε δτι πρέπει γιά τούς ήρωϊκούς τραυματίες μας. Τά νοσοκομεία μας πρέπει νά όργανωθοϋν καλύτερα γιά νά έξυπηρετοϋν άπό κάθε άποψη τούς τραυματίες μας, νά έχουν φαρμακευτικό ύλικό άφθονο, νά γίνονται έγκαιρα οί έπεμβάσεις κ.λ.π. καί δταν γίνονται καλά οί τραυματίες νά τούς ντύνουμε. Νά προσέξουμε άκόμα περισσότερο τίς λιποταξίες. 'Ο έχθρός προσπαθεΐ μέ δλα τά μέσα νά μάς χτυπήσει καί όργανώνει τίς λιποταξίες μαχητών μας. Έχομε άρκετά τέτοια παραδείγματα. Οί Π.Ε. δέν προσέχουν δσο χρειάζεται τό σοβαρό αύτό ζήτημα. Οί Π.Ε. πού έχουν λιποταξίες στό τμήμα τους δέν κάνουν καλά τή δουλειά τους. Είναι ζήτημα τιμής γι' αύτούς νά περιορίσουμε άκόμα πιό πολύ καί νά σταματήσουμε τίς λιποταξίες. Νά καλλιτερέψουμε άποφασιστικά τή δουλειά μας στό μοναρχοφασιστικό στρατό. Ή έπαγρύπνηση καί ή περιφρούρηση τοϋ Δ.Σ.Ε. πρέπει νάναι πάντα στό κέντρο τής προσοχής μας.

'Ο θεσμός τών Π.Ε. έδωσε έξετάσεις στή μάχη τοϋ Γράμμου καί σημείωσε καλή έπίδοση. Καθήκον μας είναι νά στερεώσουμε τό θεσμό αύτό, νά καλλιτερέψουμε άποφασιστικά τή δουλειά τών Π.Ε. σέ δλα τά τμήματα τοϋ Δ.Σ.Ε. Έτσι πλησιάζουμε πιό κοντά πρός τή νίκη. Στό «θαύμα τοϋ Γράμμου» ύπάρχει παλληκαριά τών μαχητών τοϋ Δ.Σ.Ε. πού μέ τό αίμα τους πυργώνουν τήν άνεξαρτησία τής Ελλάδας καί άνοίγουν τόν δρόμο γιά τή Λαϊκή Δημοκρατία. Οί Π.Ε. πρέπει νά άπαντήσουμε μέ τήν καλλιτέρεψη τής πολιτικής μας δουλειάς, μέ τήν όλόπλευρη πολιτική καί τεχνική προετοιμασία τοϋ στρατοϋ μας πού θά τοϋ έξασφαλίσει γρήγορη καί σίγουρη νίκη. Οί Π.Ε. δίπλα στούς διοικητές μας, σ' αύτές τίς κρίσιμες στιγμές έχουν νά έκπληρώσουν ύπεύθυνα καθήκοντα. Ή μάχη τοϋ Γράμμου έδειξε ότι όπωσδήποτε θά τά έκπληρώσουν. Αύτό προστάζει ό Δημοκρατικός Στρατός. Αύτή τήν άπαίτηση έχει ό έλληνικός λαός καί τό κόμμα μας άπ' τούς Πολιτικούς Έπίτροπους.

Ή 4η 'Ολομέλεια καλεΐ σέ συναγερμό δλο τό Κόμμα. Όταν οί κομμουνιστές, έτσι δπως οί πολεμιστές στή Β. Πίνδο, σταθοϋν έπικεφαλής τοϋ στρατοϋ καί τοϋ λαοϋ, γίνουν αύτοί παράδειγμα καί ύπόδειγμα στήν έκτέλεση στό άκέραιο τοϋ καθήκοντος, τό κίνημά μας θά έχει άποφασιστική πρόοδο.

ΜΕΡΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ

Ν. ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗ, ταγματάρχη πεζικοῦ

Ἕνα βασικὸ χαραχτηριστικὸ τῆς μάχης τοῦ Γράμμου εἶναι ἡ μεγάλη διαφορὰ σὲ ἔμψυχο καὶ ἄψυχο ὑλικὸ ἀνάμεσα στοὺς δυὸ ἀντιπάλους. Οἱ ξένοι ἰμπεριαλιστὲς ἔδωσαν στὸ μοναρχοφασισμὸ ἄφθονα κανόνια κι' ἀεροπλάνα, ἐνῶ δὲν ἦσαν καθόλου ἀνοιχτοχέρηδες ὅταν πολεμούσαμε τὸ Μουσολίνι. Ταυτόχρονα ξοδεύουν ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια δολλάρια, γιὰ νὰ συντηροῦν τὶς ἑκατοντάδες χιλιάδες τοῦ ἑλληνόφωνου μισθοφορικοῦ στρατοῦ τους.

Ἡ διαφορὰ αὐτὴ ἐκμηδενίζεται ἀπὸ τὴν ἠθικοπολιτικὴ ὑπεροχὴ τῶν μαχητῶν καὶ στελεχῶν τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ, ποὺ σήμερα γράφουν στὸ Γράμμο τὶς λαμπρότερες σελίδες τῆς ἱστορίας μας, πολεμώντας γιὰ τὴν καινούργια Ἑλλάδα τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας. Ἡ ὑπεροχὴ αὐτὴ διαμορφώνεται σὲ ἀποφασιστικὸ παράγοντα τῆς νίκης, ὅταν συνδυαστεῖ μὲ μιὰ σωστὴ ταχτικὴ ἀντιμετώπιση τῆς ταχτικῆς τοῦ ἀντίπαλου καὶ τῆς ὑλικῆς ὑπεροχῆς του.

Ἡ ταχτική μας καθορίζεται ἀπὸ τὸ στρατηγικό μας σκοπὸ καὶ οἱ συγκεκριμμένες μορφές της ἐξαρτιῶνται ἀπὸ τὸν κάθε φορὰ συσχετισμὸ τῶν δυνάμεων καὶ τὴ δοσμένη κατάσταση τῆς στιγμῆς. Στὴ μάχη τοῦ Γράμμου τὸ Γ.Α. τοῦ Δ.Σ. διάλεξε τὴν ταχτικὴ τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας, ποὺ μπορεῖ νὰ φθείρει ἀνεπανόρθωτα τὸν ἐχθρὸ καὶ κάτω ἀπὸ ὁρισμένες προϋποθέσεις, νὰ δημιουργήσει συνθῆκες εὐνοϊκὲς γιὰ μιὰ στρατηγικὴ ἀντεπίθεση. Ἡ μέχρι σήμερα ἐξέλιξη τῶν ἐπιχειρήσεων ἐπιτρέπει νὰ βγάλουμε ἀρκετὰ συμπεράσματα, ἰδιαίτερα πάνω στὴν ταχτική μας, χρήσιμα καὶ γιὰ σήμερα καὶ μελλοντικά.

***

Τὴν ταχτικὴ τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ τὴν κλείσεις μέσα σ' ὁρισμένα καλούπια. Διαφέρει ἀπὸ ἐπιχείρηση σὲ ἐπιχείρηση. Ἀκόμα στὴν ἴδια ἐπιχείρηση μπορεῖ νὰ διαφέρει ἀπὸ τομέα σὲ τομέα. Καὶ σὲ μεγάλο βαθμὸ ἐξαρτιέται ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ ἀντίπαλου καὶ τὰ μέσα τὰ δικά σου. Ἔτσι παρουσιάζεται τὸ πρόβλημα καὶ στὶς ἐπιχειρήσεις τοῦ Γράμμου. Γι' αὐτὸ πρὶν ἰδοῦμε τὴ συγκεκριμμένη μορφὴ ἐνεργητικῆς ἄμυνας στὴ μάχη τῆς Β. Πίνδου, πρέπει ἀπαραίτητα νὰ ποῦμε λίγα λόγια γιὰ τὴν ταχτικὴ τοῦ ἐχθροῦ.

Τὸ ἀρχικὸ σχέδιο τοῦ ἐχθροῦ—προχώρηση κατὰ μῆκος τῶν συνόρων—ἀπότυχε. Αὐτὸ ἀποτέλεσε καὶ τὴν ἀρχὴ τῆς γενικώτερης ἀποτυχίας του. Ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀποτυχία αὐτὴ ὁ ἐχθρὸς αὐτοσχεδιάζει κάθε τόσο διάφορες ἐνέργειες χωρὶς γενικώτερη συνοχή, μὲ σκοπὸ νὰ μᾶς περιορίσει σὲ ὅσο τὸ δυνατὸ μικρότερο χῶρο καὶ νὰ μᾶς συνθλίψει ἐκεῖ μέσα, συγκεντρώνοντας ὅλες τὶς δυνάμεις καὶ τὰ μέσα του. Γι' αὐτὸ διαλέγει κάθε τόσο ἕνα κεντραλιτὸ γιὰ τὴ διάταξή μας σημεῖο—ὕψωμα, κι' ἐκεῖ συγκεντρώνει τὶς πιὸ ξεκούραστες δυνάμεις του κι' ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερο πυροβολικό. Τὴ νύχτα προωθεῖ τὶς δυνάμεις του μέχρι τὴ βάση ἐξόρμησης καὶ συνήθως τὰ χαράματα, ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ἐξαιρετικὰ σπάταλη προπαρασκευὴ πυροβολικοῦ πάνω στὸ στόχο, ἀρχίζει τὴν προχώρηση μὲ τὴν ὑποστήριξη τῆς ἀεροπορίας καὶ πυροβολικοῦ. Συχνὰ μὲ ἐπιθετικὲς ἀναγνωρίσεις ἀπὸ τὴν προηγούμενη μέρα ἔχουν ἐπισημάνει τὶς θέσεις τῶν πολυβολείων μας. Μερικὲς φορὲς ἐπίσης ἀρχίζει τὴν ἐπίθεση ἀπὸ τὴ νύχτα, προσπαθώντας νὰ αἰφνιδιάσει τὰ τμήματά μας. Ἐπίσης ἐκμεταλλεύεται τὴν ἀριθμητική του ὑπεροχὴ καὶ ἐνεργεῖ συνήθως ἐπίθεση κατὰ μέτωπο καὶ ἀπὸ τὰ πλευρά.

Γενικὰ τὸ μόνο καινούργιο ποὺ παρουσιάζει ἡ ταχτικὴ τοῦ ἐχθροῦ εἶναι ἡ μαζικὴ χρησιμοποίηση τοῦ πυροβολικοῦ, οἱ νυχτερινὲς καὶ οἱ πλευρικὲς ἐνέργειες. Βασική του ἀδυναμία ἀποτελεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι πολεμάει μὲ ἀνθρώπους ποὺ δὲ θέλουν τὸν πόλεμο καὶ γι' αὐτὸ κάθε ἐπιθετική του προσπάθεια, μόλις συναντήσει καλὰ ὀργανωμένη ἀντίσταση, ἀρχίζει νὰ ἐκφυλίζεται.

Ἔτσι ἡ ἐνεργητική μας ἄμυνα στὴ μάχη τοῦ Γράμμου εἶχε νὰ λύσει τὸ πρόβλημα τῆς ἀντιμετώπισης τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῆς ἀεροπορίας καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἀριθμητικῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀντίπαλου, μὲ σκοπό: τὴ συντριβὴ κάθε τοπικῆς ἐπιθετικῆς του προσπάθειας καὶ τὴν πρόκληση φθορᾶς ἀνάλογης μὲ τὴν ἀριθμητική μας διαφορά.

***

Σήμερα, 35 μέρες ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἔναρξη τῶν ἐπιχειρήσεων, μποροῦμε νὰ διαπιστώσουμε ὅτι βασικὰ ἀντιμετωπίστηκαν σωστὰ ἀπὸ τὰ τμήματά μας ὅλα αὐτὰ τὰ προβλήματα. Παρουσιάστηκαν, βέβαια, κι' ὁρισμένες ἀδυναμίες εἴτε παρεκκλίσεις ἀπὸ τὸ σωστὸ δρόμο, ποὺ πρέπει νὰ ἀναφερθοῦν κι' ἐδῶ. Πρῶτα—πρῶτα δὲν κατανοήθηκε [illegible] ἀρχῆς ἀπὸ μερικὰ στελέχη μας τὸ [illegible] τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας. Μερικοὶ [illegible] ἐνεργητικὴ ἄμυνα σημαίνε , μόνο [illegible] ἀντίσταση τοῦ ἐχθροῦ στὸ σημεῖο [illegible] ὑποχωρήσεις σὲ ἄλλη θέση [illegible] ἐγκαταλείφθηκαν θέσεις σὰν τὴν [illegible]

τῆς Στράτσιανης, τὰ Δημέρια, ἐνῶ μπορούσαμε νὰ τίς κρατήσουμε καὶ νὰ προξενήσουμε μεγάλη αἱμορραγία στὸν ἐχθρό.

Ἄλλα πάλι στελέχη μας νόμιζαν ὅτι σωστὴ τακτικὴ τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας εἶναι νὰ τάξεις ὁλόκληρο τὸ τμῆμα σου σὲ μιὰ ἀμυντικὴ γραμμὴ κι' ἐκεῖ νὰ ὑπομένεις ὅλα τὰ πυρὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ νὰ προσπαθεῖς ν' ἀποκρούσεις, μένοντας κολλημένος στὸ πολυβολεῖο ἢ στὴ γῆ, τίς ἐπιθέσεις του. Αὐτὴ ἡ ξερή, ἡ στατικὴ ἄμυνα, ἀποδείχτηκε πάντοτε ἀσύμφορη. Ὁ ἐχθρὸς σχεδὸν σ' ὅλες αὐτὲς τίς περιπτώσεις, ἐφ' ὅσον δὲ συνάντησε ἐνεργητικὴ ἀντίσταση, κατέλαβε ἀργὰ ἢ γρήγορα τίς θέσεις μας καὶ μᾶς προξένησε καὶ ἀπώλειες.

Στὴ μεγάλη τους ὅμως πλειοψηφία τὰ στελέχη μας ἔγκαιρα εἶχαν κατανοήσει τὸ πνεῦμα τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας καὶ σωστὰ τὴν ἐφάρμοσαν στὴν πράξη. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπότυχε τὸ ἀρχικὸ σχέδιο τοῦ ἐχθροῦ.

* * *

Ποιά εἶναι τὰ βασικὰ συστατικὰ στοιχεῖα τῆς πετυχημένης ἐνεργητικῆς ἄμυνας, ὅπως ἐφαρμόστηκε στὴ συγκεκριμμένη περίπτωση τῆς μάχης τοῦ Γράμμου; Θ' ἀναφέρουμε ἐδῶ τὰ κυριώτερα, γιὰ νὰ ἐξετάσουμε τὸν τρόπο ποὺ ἀντιμετωπίζονται ἀπὸ τὰ στελέχη μας.

1) Ἡ γερὴ ὀχύρωση: Στὸν τομέα αὐτὸν μέχρι χτὲς τὰ τμήματά μας δὲν εἶχαν κάνει σοβαρὰ βήματα. Ἡ ὀχυρωτικὴ εἶναι ὁλόκληρη τέχνη καὶ ἡ μέχρι χτὲς παρτιζάνικη δράση μας στάθηκε ἐμπόδιο στὴ δημιουργία μιᾶς σοβαρῆς παράδοσης. Εἶναι ὅμως ἐπίσης γεγονὸς ὅτι οἱ περσυνὲς μάχες τοῦ Γράμμου, καθὼς καὶ πολλὲς ἄλλες ταχτικῆς μορφῆς ποὺ δώσαμε καὶ τέλος οἱ μάχες τῆς Μουργκάνας, μᾶς ἔδειξαν ἀπ' καιρὸ τὴ σημασία τοῦ προβλήματος τῆς ὀχύρωσης.

Τὸ πρόβλημα τέθηκε ἔγκαιρα ἀπὸ τὸ Γ.Α. Ἡ ἔλλειψη ὅμως πείρας καὶ παράδοσης, ἐμπόδισε τὰ στελέχη μας νὰ κατανοήσουν πέρα γιὰ πέρα τὴ σημασία του, νὰ τὸ μελετήσουν καὶ νὰ τὸ λύσουν σωστὰ σ' ὅλες τίς περιπτώσεις. Ἀλλὰ κι' ἐκεῖ ἀκόμα ποὺ ἔγινε σοβαρὴ σὲ ποσότητα προσπάθεια, ἡ ποιότητά της δὲν ἦταν πάντοτε ἀνάλογη. Ἔτσι ἀρκετὰ πολυβολεῖα βγῆκαν ἄχρηστα, γιατὶ δὲν ἄντεχαν στὶς ὀβίδες, εἴτε δεν εἶχαν καθόλου καλὸ πεδίο βολῆς. Ἡ δουλειὰ σὲ πολλὲς περιπτώσεις, ἀκόμα καὶ τώρα τελευταία, ἀνατέθηκε πρόχειρα σὲ ἀνθρώπους ἀκατάλληλους ἢ ἀνίδεους γιὰ ὀργάνωση ὀχυρωμένης τοποθεσίας.

Κοντὰ σ' αὐτὸ εἴχαμε πάθει τὴ γνωστὴ «κορυφομανία». Φτιάναμε πάντοτε μερικὰ πολυβολεῖα στὴν κορυφὴ τοῦ ὑψώματος καὶ ἐφησυχάζαμε, ἐνῷ τὸ σωστὸ ἦταν τὸν ἐχθρὸ νὰ τὸν παραλάβεις ἀπὸ χαμηλά, ἀπὸ καλὰ ὀργανωμένες καὶ κλιμακωμένες σὲ βάθος μέχρι τὴν κορυφὴ θέσεις, ὥστε ὅ,τι φτάσει κι' ἂν φτάσει κοντὰ στὴν κορυφή, νἆναι κατα-ξαντλημένος καὶ καταματωμένος — δηλαδὴ πραγματικὸ ψητὸ γιὰ τὴν ἀντεπίθεση ποὺ θἄπρεπε αὐτὴν ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ νἆναι ἕτοιμη. Ὅμως οἱ ἐπίμονες προσπάθειες μερικῶν διοικησεων καὶ στελεχῶν συντελέσανε, ὥστε μὲ τὴν ἔναρξη τῆς μάχης τοῦ Γράμμου, ὁ ἐχθρὸς νὰ σκοντάψει σὲ ἀρκετὲς καλὰ ὀχυρωμένες θέσεις καὶ μέσα σὲ λίγο χρονικὸ διάστημα σ' ὅλη τὴν ἀμυντικὴ γραμμὴ τοῦ μετώπου μας ἄρχισε μιὰ μελετημένη καὶ συστηματικὴ δουλειά, ποὺ ἀδιάκοπα βελτιώνεται καὶ συνεχίζεται. Τώρα ὅλοι σχεδὸν οἱ πολυβολητὲς καὶ οἱ ὁπλοπολυβολητές μας, γερὰ ταμπουρωμένοι μέσα στὸ ὀχυρό τους μὲ σκέπαστρο ἀπὸ 6 καὶ 7 κορμοὺς δέντρων, θερίζουν τὸν ἐχθρὸ τραγουδώντας ἢ καπνίζοντας. Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσουμε τὴν ἀνάγκη νἄχει κάθε πολυβολεῖο ἐπικοινωνία μὲ βαθὺ καὶ μακρὺ χαράκωμα. Αὐτὸ γιὰ νὰ ἀλληλοϋποστηρίζονται τὰ πολυβολεῖα, ἀλλὰ καὶ γιὰ ν' ἀντιμετωπίσουν τὸν ἐχθρὸ οἱ μαχητές μας ἐν ἀνάγκῃ κι' ἔξω ἀπὸ τὸ πολυβολεῖο, γιατὶ μερικὲς φορὲς οἱ μοναρχοφασίστες πλησίασαν πολὺ κοντὰ τὰ πολυβολεῖα μας κι' ὅταν οἱ μαχητές μας χρειάστηκε νὰ βγοῦν ἔξω γιὰ νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσουν βρέθηκαν τελείως ἀκάλυπτοι.

Ἀλλὰ ἡ λύση τοῦ προβλήματος δὲν ὁλοκληρώθηκε. Ἔχει καὶ μερικὲς ἄλλες πλευρές. Μιὰ κι' ἔχουμε σκοπὸ νὰ κρατήσουμε σταθερὰ τίς θέσεις μας, ἐφ' ὅσον μᾶς συμφέρει, χρειάζεται ν' αὐξήσουμε στὸ ἀνώτατο δυνατὸ ὅριο τὴ δύναμη πυρὸς τῶν τμημάτων μας. Γι' αὐτὸ μποροῦμε καὶ πρέπει νὰ ἐφοδιάζουμε κάθε ὁμάδα μὲ δυὸ καὶ τρία ἀκόμα αὐτόματα, ἐφ' ὅσον τὰ ἐξασφαλίζουμε μέσα σὲ ὁπλοπολυβολεῖα μὲ σκέπαστρα. Ἐπίσης μὲ ἀδιάκοπες προσπάθειες πρέπει νὰ τείνουμε ὥστε καὶ ὁ τελευταῖος ἀκόμα ἀκροβολιστής μας νὰ βρίσκεται μέσα σὲ χαράκωμα —κι' ἂν εἶναι δυνατὸ μὲ σκέπαστρο— γιατὶ διαφορετικὰ κάτω ἀπὸ τὴ βροχὴ τῶν πυρῶν τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν ἀεροπλάνων δυσκολεύεται πολὺ νὰ κάνει κανονικὴ βολή. Ἀκόμα χρειάζεται ν' ἀντιμετωπίσουμε μιὰ νέα μέθοδο τοῦ ἐχθροῦ, ποὺ προσπαθεῖ νὰ καταστρέψει τὰ ὀχυρά μας ρίχνοντας βλήματα ἐπιβραδυντικὰ μὲ διεισδυτικὴ δύναμη. Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση ἀνάμεσα στὴν κάθε σειρὰ ἀπὸ κορμοὺς δέντρων χρειάζεται νὰ βάζουμε πέτρες. Ἐπίσης γερὸ στρῶμα ἀπὸ πέτρες πρέπει νὰ βάζουμε καὶ στὸ πάνω μέρος τοῦ σκέπαστρου, ὥστε νὰ μὴ μποροῦνε καθόλου νὰ διεισδύσουν τὰ ἐπιβραδυντικὰ βλήματα. Τέλος χρειάζεται στὴν κάθε ὀχυρωμένη τοποθεσία νὰ ἐνταθεῖ ἡ χρησιμοποίηση ναρκοπεδίων μὲ τελερμάϊν καὶ ἐκρηχτῆρα, ποὺ στὶς λίγες περιπτώσεις ποὺ χρησιμοποιήθηκαν ἀποδείχτηκαν τρομαχτικὰ καὶ σὲ ὑλικὰ καὶ σὲ ἠθικὰ ἀποτελέσματα. Κι' ἀκόμα πρέπει νὰ βάλουμε σ' ἐφαρμογὴ καὶ τὴν ὑπονόμευση τῶν ὑψωμάτων.

Σὲ γενικὲς γραμμὲς τὸ πρόβλημα τῆς ὀχύρωσης ἄρχισε νὰ μπαίνει σὲ ἀρκετὰ—καλὸ δρόμο. Εἶναι ὅμως γεγονὸς ὅτι ἀκόμα δὲν κατανοήθηκε σὰ ζωτικό, βασικὸ πρόβλημα ἀπὸ [illegible] τὰ στελέχη μας καὶ τοὺς μαχητές μας. [illegible] ἕναν τομέα τοῦ μετώπου τῆς Κόνι[illegible] μέρα ἀπὸ τὸ πυροβολικὸ 13 τραυμα[illegible] γίνει μάχη. Αὐτὸ ἔγινε γιατὶ ὁ δια[illegible] ματος δὲ φρόντισε ν' ἀσφαλίσει [illegible]

τοὺς ἄντρες του. Γι' αὐτὸ οἱ διοικήσεις μὲ ἀδιάκοπο ἔλεγχο καί μὲ αὐστηρά μέτρα χρειάζεται νὰ ξεριζώσουν αὐτὴ τὴν ἐγκληματικὴ ἐπανάπαυση ὄχι μόνο στὴν περίπτωση τῆς μάχης τοῦ Γράμμου, ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε μελλοντική περίπτωση.

* * *

'Η μελετημένη διάταξη ἀποτελεῖ τὸ δεύτερο βασικό συστατικὸ τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας καί εἶναι στενὰ συνδυασμένη μὲ τό πρόβλημα τῆς ὀχύρωσης. Στὴ μάχη τοῦ Γράμμου κάθε ὕψωμα, κάθε τοποθεσία ποὺ ἔχεις νὰ ὑπερασπίσεις ἔχει τὶς ἰδιόμορφίες της καὶ θέλει, ὕστερα ἀπὸ μελέτη, τὴ δική της διάταξη. Σὲ καμμιά ὅμως περίπτωση δὲ συμφέρει ν' ἀραδιάζεις τοὺς ἄντρές σου στὴν κορυφή τοῦ ὑψώματος ἢ σὲ μιά μόνο τοποθεσία πιὸ κάτω. 'Η διάταξη πρέπει νἄχει βάθος, νὰ ἀρχίζει ἔστω καὶ μέ μικρές ὁμάδες ἀπὸ τὴ ρεματιὰ καὶ νὰ φτάνει μέχρι ἀπάνω, ὥστε μέχρις ὅτου νὰ φτάσει ὁ ἐχθρὸς ψηλὰ νἄχει βγεῖ ἡ γλώσσα του ἕνα μέτρο ἔξω καὶ νἄχει σπείρει ὅλο τὸν τόπο μὲ πτώματα. 'Επίσης μ' αὐτὸν τὸν τρόπο δὲ δίνεις εὔκολα στόχο στὸ πυροβολικὸ. Παράλληλα ὅμως πρέπει ν' ἀποφύγουμε τὸ λάθος νὰ ἐκδηλώνουμε, χωρίς ἄμεση ἀνάγκη, τὰ πυρὰ μας. Αὐτὸ τὸ ἐπιδιώκει μ' ἐπιμονὴ πάντοτε ὁ ἐχθρὸς γιά νὰ τὰ ἐπισημάνει ὕστερα μὲ τὸ πυροβολικὸ, ἀλλά καὶ γιὰ νὰ βρεῖ μέρη ποὺ δὲ βάλλονται γιὰ νὰ διεισδύσει. 'Αρκετὲς φορὲς πέσαμε σ' αὐτὸ τὸ λάθος καὶ φυσικὰ δὲν βγήκαμε ὠφελημένοι. 'Αντίθετα μπορεῖ νὰ φέρουμε σὰν καλὸ παράδειγμα τὶς συγκρούσεις στὴ Γκορούσια καὶ στὰ ἀντερείσματα τῆς Φούρκας στίς 19/7, ὅπου τὰ τμήματά μας ἐκδήλωσαν ἀπὸ πολύ κοντὰ καὶ αἰφνιδιαστικὰ τὰ πυρὰ τους. "Ετσι καὶ τοὺς μοναρχοφασίστες τσάκισαν καὶ τὴν ἐπέμβαση τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ ἔκαναν ἀδύνατη.

Καθορίζοντας τὴ διάταξη τοῦ τμήματός μας δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχνᾶμε τὸν τρόμο τοῦ ἐχθροῦ —καί δικαιολογημένα— ἀπὸ τὸ πλευρικὸ χτύπημα. Σὲ μιά σύγκρουση στὴ Ράχη—Γιόσα ἦταν ἀρκετὸ ἕνα μόνο ὁπλοπολυβόλο, ποὺ ἐκδηλώθηκε στὰ πλευρὰ μιᾶς ἐχθρικῆς διλοχίας, γιά νά τὴν κάνει νὰ φύγει πανικόβλητη ἐγκαταλείποντας τοὺς νεκρούς της. Γι' αὐτό εἶναι ἀπαραίτητο νὰ τοποθετοῦμε 2—3 ὁμαδοῦλες μὲ ὁπλοπολυβόλα σέ διάφορες θέσεις τέτοιες, ὥστε ὅταν ὁ ἐχθρός προχωράει, νὰ βρεθοῦνε στὰ πλευρὰ του ἢ καὶ στὰ νῶτα του. Γιὰ νὰ ξεκαθαριστοῦν ὅλα αὐτὰ μ' ἐπιτυχία εἶναι ἀπαραίτητη ἡ προσεχτική μελέτη καὶ ἀναγνώριση τῆς τοποθεσίας ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ διοικητὴ καὶ ὁ καθορισμός ἀκόμα καὶ τίς τελευταίας λεπτομέρειας.

* * *

'Η ἐξοικονόμηση ἱκανῆς ἐφεδρείας εἶναι τὸ βασικότερο συστατικό τῆς ἐνεργητικῆς μας ἄμυνας. Χωρὶς ἐφεδρεία γιὰ ἀντεπίθεση ἡ ἄμυνα μετατρέπεται σὲ στατικὴ κιὶ καταδικάζεται σὲ θάνατο. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐμεῖς δὲ διαθέτουμε τὰ ἄφθονα μπουλούκια τῶν μοναρχοφασιστῶν γιά νἄχουμε καί διάταξη πυκνὴ καὶ ἐφεδρεία. Οἱ διοικητές μας σχεδὸν πάντοτε παραπονοῦνται γιὰ τὴν ἀραιή τους διάταξη καὶ γιὰ τὴν ἀδυναμία τους νὰ ἐξοικονομήσουν ἐφεδρεία. Οἱ περισσότεροι ὅμως τελικὰ τὰ καταφέρνουν πολὺ καλὰ κι' αὐτὸ εἶναι ἀπόδειξη ὅτι τὶς περισσότερες φορές, ὅταν κλαίγονται δὲν ἔχουν δίκηο. Εἶναι προτιμώτερο ν' ἀραιώσουμε τὴ διάταξη καὶ νάχουμε στὸ χέρι ἐφεδρεία παρὰ νὰ ἔχουμε λίγο πιὸ πυκνὴ διάταξη καὶ νὰ μὴν ἔχουμε τίποτα στὸ χέρι. "Αλλωστε τὸ κενό μποροῦμε νὰ τὸ ἀναπληρώσουμε βελτιώνοντας τά ὀχυρά μας καὶ αὐξάνοντας τὴ δύναμη πυρός.

Τέλος ἡ σωστὴ ἐκλογὴ τῆς στιγμῆς τῆς ἀντεπίθεσης εἶναι κι' αὐτὴ ἕνα βασικό συστατικὸ τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας κι' εἶναι στενὰ συνδυασμένο μὲ τὴν ἐξοικονόμηση ἐφεδρείας. Στὶς μάχες τοῦ Γαύρου, 12-7, ὅταν ὁ ἐχθρὸς εἶχε ἀρκετὰ φθαρεῖ καὶ κουραστεῖ, ἡ διοίκηση ἐκδήλωσε λίγο πρὶν συγκρουστεῖ τὴν ἀντεπίθεσή της ἀπὸ τὰ πλευρὰ καὶ αἰφνιδιαστικά, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διώξει τὸν ἐχθρό ἀπὸ βασικὲς θέσεις, ποὺ εἶχε καταλάβει καὶ νὰ τοῦ διαλύσει ἕνα ὁλόκληρο τάγμα. Μπορεῖ νὰ φέρουμε πολλὰ παραδείγματα καλῆς ἐκλογῆς τῆς στιγμῆς γιὰ τὴν ἔναρξη τῆς ἀντεπίθεσης. Πρέπει ὅμως γιὰ νά τὸ πετύχεις αὐτό νἄχεις τάξει τὴν ἐφεδρεία σου σέ κατάλληλη θέση, ὥστε νά μπορεῖ νά ἐπέμβει ἀμέσως ὅταν ἔρθει ἡ ὥρα καί χωρίς νά γίνει ἀντιληπτὴ ἀπὸ τὸν ἐχθρό. Κι' ἐπειδὴ γιὰ νὰ τὸ πετύχουμε αὐτὸ χρειάζεται νἆναι πολὺ κοντὰ στή μάχη, πρέπει ἔγκαιρα νἄχουμε φτιάσει χαρακώματα, καταφύγια κλπ. γιά νὰ τὴν προφυλάξουμε ἀπὸ τὴν ἀεροπορία καὶ τὸ πυροβολικό

Τελειώνοντας ὑπογραμμίζουμε τὴν ἡρωϊκὴ δράση τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν καὶ τῶν σαμποτέρ στὰ κοντινὰ μετόπισθεν καὶ τοὺς σταθμοὺς διοίκησης τοῦ ἐχθροῦ, γεγονὸς ποὺ ἔχει ταράξει τὸ μοναρχοφασιστικὸ ἐπιτελεῖο καὶ τὸ ὑποχρέωσε νὰ κρατάει ὁλόκληρες ταξιαρχίες γιὰ φρουρὲς στοὺς δρόμους, ἐνῶ ὁ Μανιδάκης βλέπει ἐφιάλτες στὸν ὕπνο καὶ στὸν ξύπνιο του.

* * *

'Η μάχη τοῦ Γράμμου δὲν τελείωσε ἀκόμη. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ παραπάνω συμπεράσματα σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν ἐξαντλοῦν οὔτε ὁλοκληρώνουν τὴν τεράστια πείρα, ποὺ ἔχει συγκεντρωθεῖ καὶ ποὺ θὰ συγκεντρωθεῖ ἀπὸ τὴ μεγάλη αὐτὴ ἐπιχείρηση Τὸ γενικὸ ὅμως συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἡ ταχτική μας τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας, σὲ συνδυασμό, μὲ τὸν ἄφθαστο ἡρωϊσμὸ τῶν μαχητῶν καὶ στελεχῶν μας, ἐφαρμόστηκε μὲ τέτοια ἐπιτυχία, ὥστε σήμερα πάει νὰ ὁδηγήσει σὲ ἀδιέξοδο τοὺς ντόπιους καὶ ξένους ἐχθρούς μας, ποὺ ὅπως φαίνεται, ποτὲ δὲ φαντάζονταν ὅτι θὰ συναντοῦσαν τέτοιά ἀντίσταση.

"Αν μὲ βάση ὅλα τὰ μέχρι τώρα διδάγματα βελτιώσουμε ἀκόμα πιὸ πολὺ τὴν ταχτική μας, ὁ μοναρχοφασισμὸς ὄχι μόνο δὲ θὰ περάσει στὸ Γράμμο, ἀλλ' ἀντίθετα τὸ δοξασμένο βουνὸ θὰ γίνει ὁ ὁριστικὸς τάφος του.

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΜΑΡΚΟΣ ΣΤΗΝ ΕΑΡΙΝΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ 1947

ΖΗΣΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Κανένας σήμερα, μαχητής είτε στέλεχος τοῦ Δ.Σ.Ε., δέν ὑπάρχει, πού νά μήν ξέρει ὅτι στήν περσυνή ἐαρινή ἐκστρατεία τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, τρίτη περίοδο τοῦ σκληροῦ ἀγώνα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὁ Δ.Σ.Ε., ὅπως καί ὅλο τό Δημοκρατικό κίνημα, πέρασαν τή μεγαλύτερη δοκιμασία.

Ἀπό τά γεγονότα πού συγκροτοῦν αὐτή τή δοκιμασία, ξεπροβάλλει ἕνα θεμελιακό ζήτημα, πού συμφέρον τοῦ κινήματος εἶναι νά φωτιστεῖ ἀπ' ὅλες τίς πλευρές:

Ἡ καθοριστική συμβολή, ὁ προσωπικός ρόλος τοῦ Στρατηγοῦ Μάρκου, στό νά μπορέσει ὁ Δ.Σ.Ε. νά δείξει στή ζωή, τήν ἠθικοπολιτική καί στρατιωτική ἀνωτερότητα ἀπέναντι στόν ξενόδουλο μοναρχοφασισμό καί τό μισθοφορικό του στρατό, ν' ἀποκρούσει τήν ἐαρινή του ἐκστρατεία καί νά ματαιώσει τά καταστροφικά γιά τήν Ἑλλάδα καί τό Λαό σχέδιά του.

Οὔτε λόγος ὅτι ὁ Στρατηγός Μάρκος ἦταν προετοιμασμένος γιά τίς πιό σκληρές δοκιμασίες καί ἀντιξοότητες.

Παιδί τοῦ Λαοῦ· μεγαλωμένος μέσα στήν ἀνέχεια καί τίς στερήσεις· ἔχοντας τοποθετήσει τόν ἑαυτό του ἀπό μικρή ἡλικία στίς γραμμές τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος· ἔχοντας ζήσει ὅλες τίς διώξεις καί τούς κατατρεγμούς γιά τήν ἰδεολογία του, σά μέλος πρῶτα καί σά στέλεχος κατόπι τοῦ Κ.Κ.Ε.· ἐξοπλισμένος μέ τήν πρωτοπόρα ἐπαναστατική θεωρία τοῦ Μαρξισμοῦ—Λενινισμοῦ, δέν ἔφερε μόνο τό «σπέρμα» ἀλλά εἶχε κιόλας δείξει, ἀπό τήν περίοδο τοῦ ἐθνικο—απελευθερωτικοῦ ἀγώνα, στόν ἔνδοξο Ε.Λ.Α.Σ., τίς ἱκανότητες ἑνός ἄξιου ἡγέτη μεγάλης στρατιωτικῆς μονάδας.

Ὅμως αὐτό πού εἶναι σήμερα, αὐτό πού τόν ξεχώρισε καί τόν ἐπέβαλε ἀκλόνητα στή συνείδηση ὅλων, μαχητῶν καί στελεχῶν, αὐτό πού στάθηκε κίνητρο γιά τίς πιό τολμηρές πραγματοποιήσεις, γιά τίς πιό ἀποφασιστικές ἐνέργειες, τήν πιό παράτολμη δραστηριότητα, τίς πιό λαμπρές ἐξάρσεις τοῦ Δ.Σ.Ε., **αὐτό πού ἀπό χιλιάδες στόματα βγαίνει σά σύνθημα καί σύμβολο, σάν ἠθική παρόρμηση καί ἐπιταγή, σάν τραγούδι καί θρύλος, αὐτό, μέ μιά λέξη, πού οἱ μαχητές τοῦ Δ.Σ.Ε. ξέρουν νά τό ἐκφράζουν ἁπλᾶ μέ τό «Μάρκος—Μάρκος—Μάρκος» καί νά νικοῦν στήν κόλαση τῆς μάχης, εἴτε στίς δραματικές ἀναποδιές τῆς φύσης, ὁ Στρατηγός Μάρκος τό ξεδίπλωσε μέσα στή φοβερή δοκιμασία τοῦ ἴδιου τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ καί περισσότερο ἀπό πρίν στή διάρκεια τῆς ἐαρινῆς ἐκστρατείας τοῦ 1947.**

* * *

Καί ἀκριβῶς αὐτό εἶναι τό πρῶτο πού πρέπει νά τονίσει κανείς. *Ὅτι δηλ. ὁ Στρατηγός Μάρκος* **ἔζησε τήν ἐαρινή ἐκστρατεία τοῦ 1947 κυριολεκτικά στή φωτιά τῆς «πρώτης γραμμῆς» ἤ καλύτερα στή φωτιά τῶν περίφημων «κλοιῶν»** *καί, σέ πολλές περιπτώσεις, ἀντιμετωπίζοντας ὅλους τούς κινδύνους τοῦ ἁπλοῦ ἀκροβολιστή τοῦ Δ.Σ.Ε.*

Βέβαια τό μοναρχοφασιστικό Γ.Ε. γιά νά σκεπάσει τήν ἀνικανότητά του καί γιά εὐνόητους στρατιωτικοπολιτικούς λόγους, προσπάθησε δημόσια ν' ἀρνηθεῖ καί νά καλύψει τό γεγονός αὐτό. Εἶναι γνωστή ἡ λυσσασμένη συκοφαντική του ἐπιμονή στήν ἄποψη ὅτι: «ὁ Μάρκος, πού βρίσκονταν πολύ κοντά στά σύνορα, τά πέρασε ἀμέσως μόλις ἄρχισαν νά γίνονται δύσκολα τά πράγματα καί ἐγκαταστάθηκε τελικά σέ ξένο ἔδαφος». Ἄν ἔχει κάποια ἀξία ὁ συλλογισμός πού καταλήγει στήν παραπάνω διαπίστωση, αὐτή ἡ ἀξία βρίσκεται στό γεγονός ὅτι εἶναι βγαλμένος «κατ' εὐθεῖαν» ἀπ' τή ζωή καί τήν πραγματικότητα τῆς μοναρχοφασιστικῆς καθοδήγησης, πού ξέρει πολύ καλά νά κρατάει τόν ἑαυτό της μακρυά ἀπό κάθε περιοχή, πού ἔστω καί λίγο μυρίζει μπαρούτι εἴτε νά πλησιάζει στήν περιοχή αὐτή, διπλοτριπλοθωρακισμένη μέ ἅρματα, τάνκς καί ἀεροπλάνα, πού φυσικά, ποτέ δέν εἶχε νά διαθέσει ὁ Μάρκος. Κατά τά ἄλλα γιά μᾶς εἶναι ἔξω ἀπό κάθε ἀμφισβήτηση ὅτι τό μοναρχοφασιστικό Γ.Ε. καί ἡ στρατιά Βορ. Ἑλλάδας ἤξεραν θετικότατα ὅτι ὁ Μάρκος βρίσκεται μέσα στόν κλοιό, πού ἔκαμαν οἱ δυνάμεις τους γύρω ἀπ' τ' Ἄγραφα. Γιά μερικούς μάλιστα στρατιωτικούς Διοικητές τοῦ ἐχθροῦ (Ταγματάρχες, Ταξίαρχους κ.λ.π.) ἡ ἀλήθεια αὐτή: ὅτι ὁ Μάρκος βρίσκεται ἐκεῖ κοντά τους, καλύτερα, ἀνάμεσά τους, ἦταν **τρομερά χειροπιαστή καί καταθλιπτικά ἀναμφισβήτητη,** *γιατί τούς ἔβαζε μεγάλο μπελά στή ζωή τους:* **νά σπάσουν ἕνα πολύ σκληρό καρύδι, νά ἐξοντώσουν τό Στρατηγό Μάρκο.**

Ὅταν στίς 6 τοῦ Ἀπρίλη ὁ κυβερνητικός στρατός ἐξορμοῦσε μέ τίς 7 φάλαγγες καί δικοί μας καί μερικοί ὅμοιοί τους ξένοι ἀνταποκριτές μιλοῦσαν γιά «ἐπανάληψη τῆς Ἀλβανικῆς ἐποποιΐας», ὁ Μάρκος βρισκόταν στά Καμάρια τῶν

Ἀγράφων.

—Ὁ ταγματάρχης Ἀλευρᾶς, ἐπικεφαλῆς τμήματος τῆς φάλαγγας, πού . . «προήλαυνε» στίς 9-4-47 ἀπό «Προσηλιάκο» πρός «Καμάρια», (καί ἐξευτελιζόταν ἀπό μιά Διμοιρία τῆς Σχολῆς τοῦ Γ.Α. στή θέση «Φιλιόσκαλα»), εἶχε σημειωμένη στό ἡμερολόγιό του, (ἔπεσε στά χέρια μας, ὅταν ὕστερα ἀπό λίγες μέρες-12-4-47- ὁ Ταγματάρχης Ἀλευρᾶς σκοτώθηκε), τή θετική πληροφορία: ὅτι ὁ **Μάρκος βρίσκεται στήν περιοχή Ἀγράφων** καί ὅτι τό γεγονός αὐτό τό εἶχε ἀναφέρει στην Ταξιαρχία του, (τήν 72 Ταξ.).

—Τήν επομένη (10-4-47), όταν οἱ μοναρχοφασιστες πυροβολοῦσαν ἀλλαζονικά τό «ἔ—ἔ—ἔρχεται» στό ὕψωμα «Παπαδημήτρη» Ἀγράφων, ὁ Μάρκος βρισκόταν κατάντικρυ τους στη θέση «Κιψι» καί τούς εἰρωνευόταν «ἔ—ἔ—ἔρχεται ὁ χαμος καί ἡ καταστροφή σας!».

Ὅταν ἀργότερα ἐξαρθρώθηκε τό ἐχθρικό δίχτυ στά Ἄγραφα διαπιστώθηκε ὅτι, (απο τούς πράχτορες τῆς Μαυρομάτας, Βράχας, Χουτα..ς), ὁ ἐχθρός εἶχε καί τις τελευταῖες λεπτομερειες γιά τις κινήσεις τοῦ Μάρκου.

Ὅταν (στίς 5-5-47) ἕνας πράχτορας τοῦ ἐχθροῦ τρυπωμενος στις γραμμές τοῦ Δ.Σ.Ε., καποια χτιγμη στην καταλληλοτερη γιά τόν ἐχθρό στιγμη από τη Σχολή τοῦ Γ.Α., (πού ἦταν τμήμα ασφαλειάς του), ἔδωσε μέ ἀκρίβεια τίς θέσεις τοῦ σταθμοῦ Διοικησης τοῦ Γ.Α., πού βρισκοταν σε ἀπόσταση δύο ὡρῶν ἀπο τις ἐχθρικές θέσεις καί περιτριγυρισμένο ἀπό ἐχθρικα τμήματα (Ὁποιος ξερει απο χάρτη μπορεῖ να καταλαβει τί σημαίνει νά βρίσκεται ὁ Σ.Δ. στό Σταυρό Καρπενησιοῦ καί ὁ ἐχθρός να κατέχει τίς θεσεις: Νεράϊδα, Γιανουσίκα, Ἴταμο, Πυργοῦλι, Καμάρια κλπ.).

Ἔτσι, ὅταν τό μοναρχοφασιστικό Γ.Ε., πηγαίνοντας νά σκεπάσει τη δικη του ἀναποφασιστικότητα, ἀναντρεια καί ἀνικανότητα, διακήρυχνε ὅτι ὁ Μάρκος βρισκεται σέ ξένο ἔδαφος, ἔκανε τούς ἀντάρτες τῆς Θεσσαλίας καί τῆς Ρούμελης ἀπο τη μιά μεριά νά γελοῦν μέ τήν καρδια τους κι ἀπ' την ἄλλη νά ἐκτιμοῦν, ν' ἀφοσιώνονται ὅλο καί πιο πολύ στόν ἀγαπημένο Ἀρχηγό τους πού τοσο ἁπλᾶ κι ἀθόρυβα ζοῦσε καί πολεμοῦσε μαζί τους. Ἦταν μαζί τους καί ἀντιμετώπιζε ἀκριβώς τούς ἴδιους κινδύνους καί στη θέση «Ὀξυά» τῆς Χουταινας (στίς 26—4—47) καί στό ὕψωμα «Κερασιά» (στις 2—5-47) καί στό Παληόκαστρο (στίς 21-5-47) γιά νά αναφέρω μόνο μερικές ἀπο τίς ἀναρίθμητες περιπτώσεις, πού ὁ ἐχθρός εἶχε κινηθεῖ ἀπ' ὅλες τίς μεριές ἐνῶ τ' αεροπλάνα δέν ἔλειπαν οὔτε στιγμη ἀπό τόν οὐρανό. . .

* * *

Μέσα σ' αὐτές τίς δύσκολες συνθῆκες, τίς ἀγρύπνιες καί τις διαρκεῖς κινήσεις καί ἀντιμετωπίζοντας καθημερινά, ἄμεσα, ἀποτελεσματικά ὅμως πάντα τον ἐχθρό, ὁ Στρατηγός Μάρκος κατόρθωσε να καθοδηγεῖ ὅλα τα Ἀρχηγεῖα. Νά ὀργανώνει καί διευθύνει ἐπιχειρήσεις. Νά ἐμψυχώνει. Νά ἐνθαρρύνει. Νά κρατήσει ἄξια τόν **παλμό τοῦ ἀγώνα, ὁλάκερη τήν ὑπόθεση τοῦ Δ Σ Ε.**

Μέ τή δικιά του ἐπιμονή τά τμήματα τοῦ Δ.Σ.Ε. ξαναγύριζαν στό χῶρο, πού ἀδικαιολόγητα ἢ πρόσωρα ἄφηναν, (Νευρόπολη, Κόζιακα, Χάσια κ.λ.π.), μέ ἀποστολή νά κάνουν τό «βίο, ἀβίωτο» στά μοναρχοφασιστικά τμήματα, πού εἶχαν «κατοχτήσει» καί «ἐκκαθαρίσει» τίς περιοχές αὐτές.

Μέ τή δική του ἐπιμονή τά τμήματα τοῦ Μηχανικοῦ πολλαπλασίαζαν τή δραστηριότητά τους καί ἔκαναν «ἐκνευριστική» καί πολύ «ὀδυνηρή» καί «πολυδάπανη» τήν κίνηση τοῦ ἐχθροῦ, ἀκόμα καί στις ἐλεγχομενες ἀπ' αὐτόν περιοχές.

Μέ τή δική του προσωπική ὑπόδειξη καί καθοδήγηση χτυπήθηκαν στόχοι στή Ρούμελη καί Θεσσαλία, ἀστικά κέντρα στήν Κεντρική Μακεδονία, ἀποκρούστηκε ἀπό τίς δυνάμεις τοῦ Γράμμου ὁ ἐχθρός καί πραγματοποιήθηκε ὁ περίφημος ἑλιγμός στην Ἤπειρο, πού εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τον ἐκφυλισμό τῆς ἐαρινῆς ἐκστρατείας κ.λ.π.

—Ἡ ἀποκρυστάλλωση τῆς ταχτικῆς πού ἔπρεπε νά ἐφαρμόσει ὁ Δ.Σ.Ε. μέσα στίς καινούργιες συνθῆκες τῆς ἐαρινῆς ἐκστρατείας, (πού ἡ ἔκταση καί ἡ ριζική της διαφορά ἀπό κάθε προηγούμενη ἐχθρική ἐκκαθαριστική ἐνέργεια ἦταν περισσότερο ἀπό καθαρή στό μυαλό τῆς ἡγεσίας τοῦ Δ.Σ.Ε., πρίν ἀκόμα νά ἐκδηλωθεῖ ἡ ἐκστρατεία αὐτή):

Συνδυασμός τῆς ἐπίθεσης καί τῆς ἄμυνας, τοῦ ὑποχωρητικοῦ ἑλιγμοῦ μέσα στόν καθορισμένο χῶρο δράσης μέ ἐπιδίωξη γιά διατήρηση τῆς πρωτοβουλιας. Χτυπήματα ἀπό κοντά στά πλευρα καί τα νῶτα τοῦ ἐχθροῦ. Σαμποτάζ καί καταστροφές στούς δρόμους καί τά μέσα ἐφοδιασμοῦ τοῦ ἐχθροῦ Ἐπίθεση μέ συγκεντρωμένες τίς δυναμεις σέ μιά κατεύθυνση καί ἀπασχόληση μέ μικρότερες στίς ἄλλες κατευθύνσεις. Ἐγκατάλειψη τοῦ χώρου, ὅταν ἡ διατήρησή του γίνεται ἀσύμφορη για τό Δ.Σ.Ε. και πραγματοποίηση εὐρύτερου ἑλιγμοῦ, εἶναι ἰδέες καί σκέψεις επεξεργασμένες καί προσαρμοσμένες στίς νέες συνθῆκες ἀπό τον ἴδιο προσωπικά, είτε σέ συνεργασία μέ το Ἐπιτελεῖο του.

Καί ἦταν ἀδιάλειπτη ἡ ἐπιμονή καί ἀπασχόλησή του νά ποτίσει προπαντός τά στελέχη μέ το πνεῦμα τῆς ἐπίθεσης, τῆς τόλμης, τῆς ἀποφασιστικότητας, προβάλοντας σάν παράδειγμα για μίμηση τίς περιπτώσεις, **πού διαπίστωνε ὅτι αὐτό τό πνεῦμα μετουσιώνεται σέ ἔργα, ἐπιτυχίες καί νίκες,** κεντρίζοντας σέ τό γενικιά **ἅμιλλα τά ἄλλα** στελέχη καί τμήματα.

Ὅμως ἡ καθοδηγητική δουλειά στή διάρκεια τῆς ἐαρινῆς ἐκστρατείας ἦταν μιά ἀσύγκριτα δύσκολη δουλειά καί ἐξαρτιόταν ἀπό μιά προϋπόθεση, πού ἡ ἐξασφάλισή της γιά τά ἄλλα Ἐπιτελεῖα εἶναι ἀσήμαντη λεπτομέρεια, ἐνῶ γιά τό Ἐπιτελεῖο τοῦ Δ.Σ.Ε., ἦταν ὀξύτατο πρόβλημα.

Πρόκειται γιά τά μέσα συνδέσμων καί διαβίβασης. Μέ τή γενική κινητοποίηση τοῦ ἐχθροῦ καί τά ἀπάνθρωπα μέτρα πού ἔπαιρνε στίς πόλεις, ὄχι μόνο ἡ ἐξασφάλιση ἀσυρμάτων, μά ἀκόμα καί βενζίνας, μπαταρίας κ.λ.π. ἦταν τρομερά δύσκολα προβλήματα. Ἄν λύθηκαν, αὐτό ὀφείλεται στό γεγονός ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Στρατηγός Μάρκος ἔδειξε ἀπερίγραπτη ἐπιμονή καί προσωπική φροντίδα γιά τό ἔμψυχο καί ἄψυχο ὑλικό, πού ἦταν ἀπαραίτητο γιά τήν ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ ἀσυρμάτου.

Οἱ σύντροφοι, πού βρίσκονταν γύρω του, δέ θά ξεχάσουν ποτέ τή χαρά του ὅταν, στό Σ.Δ. τοῦ Γ.Α (στή Βράχα) τά Θεσσαλικά τμήματα ἔφερναν τόν πρῶτο ἀμερικάνικο ἀσύρματο, πού εἶχαν πάρει στή μάχη τῆς Τσούκας Ροβολιάρι, ἀλλά καί τήν ἐπιμονή καί προσωπική ἀπασχόληση μαζί μέ τούς ἀσυρματιστές γιά νά βρεθεῖ ὁ τρόπος λειτουργίας τοῦ ἀσύρματου αὐτοῦ.

Ὅπως ἦταν ἑπόμενο τό ἴδιο βράδυ καί τό τελευταίο μυστικό εἶχε ἀποκαλυφθεῖ καί ὁ **πρῶτος ἀμερικάνικος ἀσύρματος «ἀνέλαβε ὑπηρεσία στό σταθμό τοῦ πρακτορείου «Ἐλεύθερη Ἑλλάδα» ὅπου, ἄν δέν γελιέμαι ἐξακολουθεῖ ἀκόμα νά προσφέρει τίς ὑπηρεσίες του**.

Ὁ δέ Στρατηγός Μάρκος εἶχε τώρα ἀκόμα ἕνα μέσο νά κάνει τή δική του ρωμαλέα αἰσιοδοξία, τή δική του ἀκλόνητη πίστη, τή δική του σταθερή ἀποφασιστικότητα, ἀποφασιστικότητα, πιστή, αἰσιοδοξία, γιά ὅλους τούς συναγωνιστές, πού ἔρχονταν σέ ἐπαφή, ἔστω καί μέ τόν ἀσύρματο, μαζί του.

* * *

Δέν ἦταν ὅμως μόνο ἡ στρατιωτική κατάσταση πού δημιουργοῦσε πλῆθος ζητήματα. Δίπλα καί μαζί μ' αὐτήν ἡ διεθνής καί ἡ ἐσωτερική κατάσταση ἦρθαν στιγμές πού δημιουργοῦσαν πρόσθετες σοβαρές δυσχέρειες.

Κάθε μέρα καί πιό πολύ γίνονταν ὀδυνηρές οἱ ἁλυσοίδες πού περνοῦσε ἐθνικά, οἰκονομικά, πολιτικά, ἠθικά, τό δόγμα Τροῦμαν στήν Ἑλλάδα.

Ἡ μοναρχοφασιστική κυβέρνηση στρέφονταν μέ πώρωση καί κυνικότητα, χωρίς προηγούμενο στόν ἀμερικάνικο ἰμπεριαλισμό, μόλις διαπίστωσε ὅτι αὐτοῦ θάβρισκε μεγαλύτερη καί θρασύτερη ὑποστήριξη στήν ἀντιλαϊκή, δολοφονική πολιτική της. Ὁ Βάντεμπεργκ δήλωνε (στίς 15—5)47) μέ ἀμερικανική κυνικότητα: «ἐρχόμαστε στήν Ἑλλάδα ὄχι ἀπό φιλανθρωπία, ἀλλά γιατί αὐτό εἶναι τό συμφέρο τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν» ἄν δοῦμε ὅτι κινδυνεύει ὁ Ἑλληνικός Λαός, θά θεωροῦσαμε ὅτι κινδυνεύει ἡ ἐλευθερία τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν».

Μά αὐτές οἱ δυσκολίες ὅσο μεγάλες καί ἄν ἦταν δέν τόν ἐμπόδισαν νά κάμει μέ ἐθνική συνέπεια τό καθῆκον του. Νά διαμαρτυρηθεῖ (στίς 17)6/47) ὅταν πλήθαιναν οἱ περιπτώσεις ἐνεργητικῆς ἀνάμιξης τῶν ἀγγλικῶν στρατευμάτων κατοχῆς στίς ἐπιχειρήσεις καί νά διακηρύξει ὅτι ὁ Δ.Σ. ὑπερασπίζοντας τήν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδας δέ θά διστάσει νά χτυπήσει καί τόν ἀγγλικό στρατό κατοχῆς, ἄν βρεθεῖ ἀντιμέτωπός του.

Στίς πιό δύσκολες αὐτές στιγμές ὁ Στρατηγός Μάρκος στάθηκε ὁ ἀτράνταχτος βράχος, πού πάνω του τζακίζονταν τά μανιασμένα κύματα τῆς μοναρχοφασιστικῆς ἀντίδρασης καί τοῦ ἀμερικάνικου ἰμπεριαλισμοῦ. Ἀπό κάθε τέτοια δύσκολη κατάσταση ἔβγαινε πιό πολύ δυναμωμένος, πιό ἀκλόνητος στήν ἀπόφασή του νά δώσει περισσότερα στό κίνημα, τονίζοντας τήν ἀνάγκη γιά τήν πιό μεγάλη σταθερότητα καί συνοχή, ἀντοχή καί ἀποφασιστικότητα, ἑδραιώνοντας τή βεβαιότητα παντοῦ γύρω του ὅτι τελικά θά ὑπερνικηθοῦν ὅλες οἱ δυσκολίες, πού ξεπρόβαλαν μπροστά στό Λαό καί τό Δημοκρατικό Στρατό.

Ἤξερε καλά ὅτι στούς ὤμους τοῦ Δ.Σ. ἔπεφταν βαρειά καθήκοντα καί τεράστιες εὐθῦνες καί ὑπογράμμιζε πάντα τήν ἀνάγκη νά δώσουμε στό κίνημα ὄχι μόνο ὅλες μας τίς δυνάμεις, ἀλλά καί τή μεγαλύτερη ἔντασή τους, ἐπέμεινε στό νά κατατοπίζονται σ' ὅλα αὐτά σωστά ὅλοι οἱ μαχητές καί δέν ἤθελε νά κρύψει ἀπό κανένα, οὔτε ἀπό τά στελέχη, οὔτε ἀπό τούς ἀντάρτες τήν ἀλήθεια. **Μά μιλώντας γιά τίς δυσκολίες, ἔτσι θαρρετά καί καθαρά δυνάμωνε τήν αἰσιοδοξία ὅτι τό κίνημα θά βγεῖ τελικά ὁπωσδήποτε κερδισμένο.**

Οἱ σύντροφοι, πού σέ κρίσιμες στιγμές πήγαιναν κοντά του, γεμᾶτοι ἀπό ἀνησυχίες καί ἐρωτηματικά—τά περισσότερα ἀπόλυτα δικαιολογημένα—ἔφευγαν ἀπό κοντά του πιό φρέσκοι καί ἀποφασιστικοί, ἕτοιμοι καί γιά τίς πιό δύσκολες ἀποστολές. Στά στελέχη τῆς Θεσσαλίας καί τῆς Ρούμελης θά μείνουν ἀξέχαστες αὐτές οἱ ἐπαφές, **πού ἔκαναν νά σκιρτοῦν μέσα τους καινούργιες δυνάμεις γιά μεγαλύτερες ἐπιτυχίες καί νίκες.** *Μά καί τά στελέχη πού βρίσκονταν μακρυά του δέν ἔνοιωθαν λιγώτερο τή συμπαράσταση καί τήν παρόρμησή του γιά πιό ἔντονη δράση καί πιό σκληρά χτυπήματα στόν ἐχθρό.*

Ὅμοια πιό πολύ φανατισμένοι καί πεισμωμένοι ἔφευγαν ἀπό κοντά του καί οἱ ἀντάρτες, πού σέ σκληρές μάχες ἐξαντλοῦσαν τά πυρομαχικά τους καί ἀναγκάζονταν ν' ἀφήσουν θέσεις, πού ἀλλοιῶς, ἄν εἶχαν πυρομαχικά, θά ἦταν ἄπαρτες γιά τόν ἐχθρό.

Πόσο σκληρό εἶναι αὐτό γιά τό μαχητή, μόνο ὅποιος ἔχει στερηθεῖ τίς σφαῖρες στήν ὥρα τῆς μάχης μπορεῖ νά τό νοιώσει. Ὅμως κι' αὐτούς τούς ἀντάρτες ὁ Στρατηγός Μάρκος ἔβρισκε τόν τρόπο—ξέρει νά μιλάει τόσο ἁπλά καί κατ' εὐθεῖαν στή ψυχή τοῦ μαχητή,—νά τούς σφηνώνει τήν πεποίθηση ὅτι θάρθεῖ ἡ ὥρα, πού αὐ- **τός ὁ γυμνός, ὁ ξυπόλυτος, ὁ στερημένος τά πάντα καί μέ γυμνά τά στήθη Δ.Σ., θά βρεῖ καί τά ντουφέκια καί τά πυρομαχικά γιά νά σωφρονίσει τό θρασύδειλο μοναρχοφασισμό.** *Καί, φυσικά, ὕστερα ἀπό λίγες μέρες οἱ ἴδιοι οἱ ἀντάρτες γύριζαν πλημμυρισμένοι ἀπό χαρά γιά νά τοῦ δείξουν τά ντουφέκια καί τά πυ-*

ρομαχικό πού εἶχαν πάρει ἀπό τόν ἐχθρό.

Μὲ τόν ἁπλό τρόπο πού μιλοῦσε, μὲ τίς συγκεκριμένες του ὑποδείξεις, με τίς βαθειές του στρατιωτικὲς ὁδηγίες, ἐντολές εἴτε παρατηρήσεις, μὲ τὴ βοήθεια πού ἔδινε στὰ στελέχη του καὶ τὴ μελετημένη ἀνάδειξή τους, μὲ τὸ σωστό χειρισμό στὰ δύσκολα στρατιωτικο-πολιτικὰ προβλήματα ὁ Στρατηγός Μάρκος κέρδιζε ὅλο καὶ πιό πολὺ τὴν ἀγάπη καὶ ἀφοσίωση τῶν μαχητῶν καὶ στελεχῶν, γίνονταν ὁ ἀναγνωρισμένος Ἀρχηγός τοῦ Δημ. Στρατοῦ.

Στὸ λόγο του στοὺς ἀπόφοιτους τῆς Σχολῆς Ἀξιωματικῶν τοῦ Γ. Α. ὁ Στρατηγὸς Μάρκος εἶπε ἀνάμεσα σ' ἄλλα: ***«Νὰ ἀγαπᾶτε, νὰ ὑποστηρίζετε τὸ Λαό μας, πού κάνει τόσες θυσίες καὶ ὑποστηρίζει το Δ Σ. Ε., δίνοντας τὰ πάντα γιὰ τὴ νίκη. Νὰ χτυπᾶτε τίς αὐθαιρεσίες σὲ βάρος τοῦ Λαοῦ καὶ νὰ σέβεστε τὴ Λαϊκὴ Ἐξουσία».***

Τὰ λόγια του αὐτὰ δὲν εἶναι μόνο ἡ ἔκφραση τῆς ἀπαραίτητης ἑνότητας Λαοῦ καὶ Στρατοῦ, πού ἀποτελεῖ βασική προϋπόθεση γιὰ τὴ Νίκη. εἶναι ταυτόχρονα τὸ κατασταλαγμα τῆς βαθειᾶς συμπόνοιας καὶ ἀγάπης γιὰ τὸ Λαό, πού ἀπό τά σπλάχνα του ἔβγαινε καὶ χρόνια ἀγωνιζόταν γιὰ τη δικαια ὑπόθεσή του

Συμπόνοιας καὶ ἀγάπης πού ἔκαναν πιό βαθειά οἱ βάρβαροι πολυβολισμοί τῆς ἀεροπορίας, οἱ ἀκρωτηριασμοί καὶ τά βασανιστήρια τοῦ ἄμαχου πληθυσμοῦ, οἱ καταδίκες καὶ ἐκτελέσεις τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης, τὸ ἀπάνθρωπο αἱματηρό ξεκλήρισμα στά χωριά τῶν Ἀγράφων, τῆς Μακεδονίας καὶ ὁλάκερης τῆς Ἑλλάδας οἱ μαζικὲς συλλήψεις στίς πόλεις (ὅπως στίς 9—10 τοῦ Ἰούλη) μὲ τὴν ἐπαίσχυντη δικαιολογία τοῦ Κανελλοπούλου—ὅτι «ἔχει—ἡ Κυβέρνηση στά χέρια της Διαταγὴ τοῦ Στρατάρχη Μάρκου νά ἐξορμήσουν ἐναντίον της τά... 14 Τάγματα τῶν Ἀθηνῶν, Πειραιᾶ, ἡ προδοσία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπό τὴν κυβέρνηση τῆς Ἀθήνας, πού μέ τὴν ἀνήκουστη Ἑλληνοαμερικανική συμφωνία, ἔρριχνε σὲ μιά καινούργια ταπείνωση τὸν Ἑλληνικό Λαὸ καὶ τὸν παρέδινε ἁλυσσοδεμένο στόν ἀμερικάνικο ἱμπεριαλισμό.

Πάνω στὴ βάση αὐτὴ στηρίζεται ἡ διαταγὴ γιὰ «ἀντίποινα» ὕστερα ἀπό τὴ δολοφονία χιλιάδων στελεχῶν κι' ἀνάμεσά τους στελεχῶν σἂν τοῦ Γιουσίδη, Ἀρίδα κ λ π, διαταγὴ πού ἀνταποκρίνονταν στὸ ἐθνικὸ συμφέρο καὶ ἱκανοποιοῦσε τὸ Λαϊκό αἴσθημα, νά ἀναχαιτισθεῖ ὁ δολοφονικός ἐκτραχηλισμος τοῦ μοναρχοφασισμοῦ.

Ἐπίσης ἡ ἀνακοίνωση πού «κηρύσσει ἐγκληματίες καὶ προδότες τῆς πατρίδας τούς Γονατά, Ζέρβα, Παπανδρέου καὶ καλεῖ κάθε ἕλληνα πατριώτη νά ὑψωθεῖ Λαϊκὸς ἐκδικητής καὶ τιμωρός τοῦ Ἔθνους καὶ νά θέσει τέρμα στὴν ἐγκληματικὴ δράση τῶν προδοτῶν αὐτῶν τῆς πατρίδας.

Μὰ πάνω στὴν ἴδια βάση πρέπει νὰ ἐξηγηθεῖ καὶ ἡ χαρά του, ὅταν στίς 30—5—47 ἔφτανε ἀπό τη Μακεδονία ἡ πληροφορία γιὰ κατάρριψη τοῦ πρώτου μοναρχοφασιστικοῦ ἀεροπλάνου ὅπως καὶ ὅταν τὸ Γ Α. ἦταν σὲ θέση νά χαρίσει στὸν ἑλληνικὸ Λαὸ καὶ τὸ Στρατό του τὸ Ραδιοφωνικό του σταθμό. Γιατί ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἡ φωνή ***τῆς πολυβασανισμένης Δημοκρατικῆς Ἑλλάδας, τοῦ ἐργαζόμενου Λαοῦ της καὶ τοῦ μαχόμενου στρατοῦ της, θὰ ὑψώνονταν ἀντρίκια, δυνατή, καθαρή, τίμια, περήφανη γιὰ νὰ σκεπάζει τοὺς συχαμερούς κρωγμούς τῆς προδοσίας τῶν χτεσινῶν συνεργατῶν τοῦ Χίτλερ καὶ τοῦ*** *Μουσολίνι* ***καὶ σημερινῶν λακέδων τοῦ Τροῦμαν καὶ τοῦ*** *Μπέβιν καὶ θὰ ἐμψύχωνε, θὰ παραδειγμάτιζε, θα καθοδηγοῦσε, θα καλοῦσε στὴ μάχη κάθε ἕλληνα καὶ ἑλληνίδα, στὸ πλευρό τοῦ Δ Σ Ε. γιὰ τὴ Νικη τῆς Δημοκρατίας καὶ Ἀνεξαρτησίας.*

Καὶ ἦταν αὐτὴ μιὰ ἀπόλυτα δικαιολογημένη ἱκανοποίηση γιατὶ εἶναι γνωστό πόσο ἐπιτακτικό ἦταν τὸ καθῆκο τῆς διαφώτισης τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ στίς κρίσιμες αὐτές στιγμές πού μὲ τὴν ξενικὴ κατοχὴ καὶ τὸ πλουτοκρατικό μοναρχοφασιστικό ξεφάντωμα τόσα προβλήματα ὀρθώνονταν μπροστά στόν ἑλληνικό Λαὸ καὶ τούς πρωτοπόρους ἀγωνιστές του

* * *

Ἀπὸ τὴν ἴδια ἀκριβῶς ἀρχή, τῆς ἀγάπης τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ ξεκινώντας, χτυποῦσε τίς αὐθαιρεσίες σὲ βάρος τοῦ Λαοῦ καὶ ἦταν ἀμείλικτος γιὰ τοὺς ἐχθρούς τοῦ Λαοῦ εἴτε αὐτοί βρίσκονταν ἔξω ἀπ' τίς γραμμές τοῦ Δ.Σ.Ε εἴτε, πολύ περισσότερο, βρίσκονταν μέσα στίς γραμμές τοῦ Δ.Σ Ε.

Νὰ ὀξύνει τὴν ἐπαγρύπνηση μαχητῶν καὶ στελεχῶν ἦταν μιά ἀδιάκοπη φροντίδα του καὶ προσπάθεια.

Τὸ ἐχθρικὸ δίχτυ στὴν Εὐρυτανία, πού τόσες ζημιές ἔκαμε στὸ κίνημα, ἐξαρθρώθηκε μὲ τὴ δική του ἐπιμονή, παρακολούθηση καὶ καθοδήγηση. Τὴν ἴδια ἀδιαλλαξία ἔδειξε ὅταν ἀποδείχτηκε καὶ ἡ ὕπαρξη ἐχθρικοῦ διχτύου στὴν Ἀνατ. Μακεδονία, Θράκη μέσα στίς γραμμὲς τοῦ Δ.Σ.Ε. Ἀνάμεσα στίς Διαταγὲς τοῦ Γ.Α δέν ὑπάρχουν πιὸ αὐστηρές ἀπ' αὐτές πού ἀναφέρονται στὴν ἐπαγρύπνηση, ἀνακάλυψη καὶ ἐξάρθρωση ἐχθρικοῦ διχτύου καὶ τὰ μέτρα ἀσφάλειας Κι οἱ Διαταγὲς αὐτὲς εἶναι ἰδιόχειρα γραμμένες ἀπὸ τὸ Στρατηγὸ Μάρκο.

Τὸ μοτίβο σ' ὅλες τίς Διαταγὲς αὐτὲς εἶναι: ***Ν' ἀνεβεῖ ἡ*** *πολιτική διαφωτιστική* ***δουλειά, πού θὰ κάνει*** *ἱκανό* ***τὸ*** *μαχητὴ* ***νὰ ἀντιλαμβάνεται τὸν*** *πράκτορα* ***καὶ στὴν πιὸ ραφιναρισμένη ἀπόχρωσή του. Νὰ καλλιεργηθεῖ καὶ ν' ἀνεβεῖ πιὸ ψηλά ἡ μαζική ἐπαγρύπνηση, πού θὰ περιφρουρούσε τὸ Δ.Σ. ἀπὸ κάθε ἐνέργεια καὶ προσπάθεια τοῦ ἐχθροῦ. Νὰ κρίνωνται οἱ Διοικήσεις καὶ τὰ στελέχη δίπλα στ' ἄλλα καὶ ἀπὸ τὸ βαθμό, πού κατανοησαν τὴ σημασία τῆς ἐπαγρύπνησης. Ἀπὸ τὰ πραχτικὰ ἀποτελέσματα τῆς δουλειᾶς τους στὸν τομέα αὐτὸ νὰ κρίνεται κατά πό-***

σο θά εἶναι ἄξια νά φέρουν τόν τίτλο τοῦ ἡγέτη σ' ὁποιοδήποτε τμῆμα τοῦ Δ.Σ.Ε

Ἡ πεποίθησή του, πού ἤθελε νά τήν κάμει καί πεποίθηση ὅλων, ἦταν, πώς ὁ ἐχθρός μιά πού δέν ἔχει τό Λαό μαζί του, δέν ἔχει βαθειές ρίζες μέσα στίς ὀργανώσεις του καί βασικά στηρίζεται σέ ἀνθρώπους πού πληρώνονται γιά νά προσφέρουν τίς ὑπηρεσίες τους, δέν ἐμπνέονται ἀπό κανένα ἰδανικό καί ὑποχωροῦν, λυγίζουν, ἀδρανοῦν, παραλύουν, ὅταν ἐμεῖς σωστά καταπιασιοῦμε μέ τό ζήτημα αὐτό. Ἡ ὕπαρξη κατά συνέπεια, καλά ὀργανωμένου ἐχθρικοῦ διχτύου μέσα σέ κατεχόμενη ἀπό τό Δ.Σ περιοχή θά ἦταν σφάλμα ν' ἀποδοθεῖ στίς ἀπεριόριστες δυνατότητες καί τήν καπατσοσύνη τοῦ ἐχθροῦ, παρά στήν ἀδράνεια, τήν ἀδιαφορία, ὀλιγωρία τῶν στελεχῶν τοῦ Δ.Σ.Ε. πού κρατοῦσαν τόν τομέα αὐτό.

Γιά τέτοια στελέχη μεταχειρίστηκε τά πιό αὐστηρά λόγια, πού μεταχειρίστηκε ποτέ γιά στελέχη. Νά τί ἔγραφε γιά στελέχη Ἀρχηγείου, πού ἔδειξαν ἀχαρακτήριστη ἐπιπολαιότητα πάνω στό ζήτημα τῆς ἐπαγρύπνησης. «Αὐτό τό φεῖδι (ὁ πράχτορας) γύριζε ἀπό τμῆμα σέ τμῆμα, ἦταν πανταχοῦ παρών» (πραγματικά μιά σειρά πολυβολισμοί καί βομβαρδισμοί μέ πυροβολικό εἶχαν γίνει μέ ὑπόδειξη δική του) «καί ἔκαμε πολύ ἔξυπνα τή δουλειά του. **Ἀλλά οἱ συναγωνιστές μας ἀφελεῖς καί ἐγκληματικά ἀδιάφοροι, χωρίς ἐπαναστατική συναίσθηση, ἀνίκανοι νά ὑπερασπίσουν καί περιφρουρήσουν τούς μαχητές, πού τούς ἐμπιστεύθηκε ὁ Λαός, νά περιφρουρήσουν τήν ἀσφάλεια τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ.Ε., πού διοικοῦν».**

Ὅμοια αὐστηρή εἶναι καί ἡ διαταγή πού συνοψίζει τά συμπεράσματα ἀπό τήν περίπτωση χαφιεδισμοῦ μέσα στά τμήματα τοῦ Ἀρχ. Ἀνατ. Μακεδονίας—Θράκης «χιλιάδες εἶναι οἱ μαχητές τοῦ Δ.Σ.Ε. πού ὑπηρετοῦνε θεληματικά στίς γραμμές τοῦ Δ.Σ.Ε., ἕτοιμοι ν' ἀκολουθήσουν τό δρόμο τῆς αὐτοθυσίας καί τιμῆς παλληκαρίσια. Ὅμως δίπλα στίς χιλιάδες ἥρωες. πού μέ τό αἷμα τους γράφουν τή μεγαλύτερη ἐποποιΐα τῆς ἱστορίας τοῦ Λαοῦ μας, μπόρεσαν νά τρυπώσουν μέ σκοπούς ἄτιμους. συχαμερούς. ἄνανδρης δολοφονίας καί τῆς πιό στιγματισμένης προδοσίας καί μερικά σκουλήκια, πού δέχτηκαν νά παίξουν τό ρόλο τοῦ προβοκάτορα, χαφιέ καί δολοφόνου στίς γραμμές μας......Ἄς εἶναι βέβαιοι ὅμως οἱ πράχτορες αὐτοί, πού μέ χίλια τερτίπια μπόρεσαν νά τρυπώσουν στίς γραμμές μας ὅτι ὄχι μόνο δέ θά μπορέσουν νά μᾶς ἐμποδίσουν στό δρόμο μας, ἀλλά καί θά πληρώσουν τήν ἀτιμία τους μέ τήν ἴδια τους τή ζωή. Δέν ἔχουν παρά νά σκεφθοῦν καί βάζοντάς τα στή ζυγαριά νά μετρήσουν πιό βαραίνει περισσότερο, τό χρυσάφι πού παίρνουν γιά τήν ἀτιμωτική τους πράξη ἤ τό κεφάλι τους. **Ἔλεος ἀπό τό Λαό καί τό στρατό δέν ἔχουν νά περιμένουν»**

Ὅποιος θυμηθεῖ ὅτι ὁ μοναρχοφασισμός θεώρησε βασική προϋπόθεση γιά τή συντριβή τοῦ ἀντάρτικου τήν ἐξάρθρωση τῶν Λαϊκῶν ὀργανώσεων καί τή δημιουργία ἑνός δικοῦ του καλοῦ διχτύου πληροφοριῶν, μέσα κι' ἔξω ἀπ' τίς γραμμές τοῦ Δ.Σ.Ε. στίς ἐλεγχόμενες ἀπ' αὐτόν (Δ.Σ.Ε.) περιοχές (ὁ ἴδιος ὁ Βεντήρης ἔγραφε ὅτι «χωρίς πληροφορίες ὁ ἀνταρτοπόλεμος εἶναι ἄγονος καί μόνο κοπώσεις καί στερήσεις φέρει») μπορεῖ νά καταλάβει πόσο ἐπιταχτική ἦταν ἡ ἀνάγκη μέσα στό καμίνι τῆς ἐαρινῆς ἐκστρατείας, δίπλα στό πολεμικό μέτωπο, ν' ἀνοιχτεῖ **ἕνα τό ἴδιο σκληρό ἀλλά καί ἀποφασιστικό μέτωπο ἐνάντια στόν ἐχθρό, πού ἔμπαινε εἴτε πάσχιζε νά μπεῖ μέσα στίς γραμμές μας.**

* * *

Σ' αὐτήν τήν ἀμείλικτη αὐστηρότητα γιά τούς ἐχθρούς τοῦ Λαοῦ, τούς πράκτορες καί τούς χαφιέδες ἀντιστοιχοῦσε μιά ἀπέραντη στοργή καί ἀγάπη πρός τά στελέχη καί τούς μαχητές τοῦ Δ.Σ.Ε. Ἁπλός, ἀπέριττος, σεμνός, χωρίς κομπασμό ἤξερε νά περνάει ὧρες μαζί τους, γύρω ἀπ' τή φωτιά τό βράδυ ὅταν ἡ ταχτική κατάσταση τό ἐπέτρεπε, πάνω στά «Λατσούδια» ἀπό ἔλατα καί νά τούς χαρίζει τήν εὐχάριστη συντροφιά του καί τήν ἱκανοποίηση ὅτι βρίσκεται μαζί τους, ἐνῶ ὁ ἴδιος βρίσκονταν ἐκεῖ κοντά καί μαζί τους, μά ταυτόχρονα μέσα στό μυαλό του δούλευε τά δύσκολα προβλήματα πού ἔμπαιναν γιά λύση μπροστά στήν καθοδήγηση τοῦ Δ.Σ.Ε., φροντίζοντας μόνο μήν τόν πιάσουν οἱ συναγωνιστές, πού μέ τό μυαλό του ξεμάκρυνε τόσο πολύ ἀπό τή συντροφιά καί τό τραγοῦδι τους.

* * *

Μαζί μέ τήν αἱματηρή τους προσπάθεια στήν περσυνή ἐαρινή ἐκστρατεία νά συντρίψουν μέ ὅλα τά μέσα τό Δ.Σ.Ε., οἱ μοναρχοφασίστες τῆς Ἀθήνας καί ξένοι ὑποστηριχτές τους, ξαπόλυσαν μιά πλατειά, συχαμερή, συκοφαντική καμπάνια γιά τήν ἡγεσία τοῦ Δ.Σ.Ε., πασχίζοντας νά παραστήσουν σά δειλούς, λιπόψυχους καί προδότες τούς Ἀρχηγούς τοῦ Δ.Σ.Ε. στά μάτια τῶν μαχητῶν τους πού τούς γνώρισαν ἀπό τόσο κοντά, πού ἔγιναν ἕνα μαζί τους, πού ζυμώθηκαν μέσα στούς τραχεῖς ἀγῶνες, πάντα μπροστά, ἕτοιμοι νά δώσουν, πρῶτοι αὐτοί, τό πᾶν, τήν ἴδια τή ζωή τους γιά νά ἐκπληρώσουν στό ἀκέραιο τό καθῆκον τους πρός τόν Ἑλληνικό Λαό καί τήν Πατρίδα τους.

Μά πεισματάρικα τά γεγονότα ἔδειξαν πεντακάθαρα πάντα. Ποιά εἶναι ἡ ἀτιμασμένη καί προδοτική ἡγεσία, πού ξέρει νά βρίσκεται στά μετόπισθεν, καλά ἐξασφαλισμένη καί ποιά ἡ ἡγεσία, **ὑπερασπίζοντας τό αἱματοποτισμένο ἑλληνικό χῶμα καί πολεμώντας πάντα στήν πρώτη γραμμή σύνδεσε ἀδιάρρηκτα τό ὄνομά της μέ τήν ἐθνική ὑπόληψη, τιμή καί περηφάνεια, μέ τή ζωή καί τήν ὑπόσταση τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ.**

Ἡ προοδευτική ἀνθρωπότητα σήμερα ξέρει ποιά ἡγεσία ἔρριξε στόν ἰμπεριαλιστικό βόρβορο

ΑΓΩΝΑΣ ΣΕ ΚΑΤΟΙΚΗΜΕΝΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

Β. ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, συνταγματάρχη πεζικοῦ

1. Τά τμήματα τοῦ Δημ. Στρατοῦ ἔχουν ἐνεργήσει μέχρι σήμερα πολυάριθμες ἐπιθέσεις κατά ἐχθρικῶν τμημάτων πού κατεῖχαν κατοικημένους τόπους. Καί ἐξακολουθοῦν νά κάνουν τέτοιες ἐπιθέσεις μιά καί πολυάριθμοι ἐχθρικοί στόχοι βρίσκονται σήμερα σέ κατοικημένα σημεῖα. Σέ μερικές πέτυχαν, σέ πολλές ἀπότυχαν.

Ἔχει ἐνδιαφέρον νά γνωρίζουμε τίς αἰτίες τῶν ἀποτυχιῶν μας.

Ἅμα τίς βροῦμε καί τίς προσέξουμε, τότε θά μποροῦμε νά πολεμᾶμε καλά καί στούς κατοικημένους τόπους.

2. Ἐξετάζοντας ἐπιχειρήσεις πού εἶχαν ξεκαθαρισμένο τό σκοπό τους, τήν κατάληψη τοῦ κατοικημένου στόχου πού κατεῖχε ὁ ἐχθρός, θά βροῦμε σχεδόν πάντοτε, ὅτι ἡ ἀποτυχία ὀφείλονταν σέ δυό κυρίως λόγους:

α) Γιατί οἱ Διοικητές πού ὀργάνωναν τήν ἐπιχείρηση ἔκαναν ἐπίθεση ἀλογάριαστα χωρίς νά κάμουν καλή ἀναγνώριση καί καλό σχέδιο. Ξεκινοῦσαν γιά νά ἐξοντώσουν τόν ἐχθρό, χωρίς καί τήν παραμικρή προπαρασκευή.

β) Γιατί δέν κατάφερναν νά χρησιμοποιήσουν καλά τά μέσα πυρός πού ἦσαν ἀπαραίτητα. Καί δέν ξέρανε καί τήν τέχνη νά συνδυάζουν τά πυρά τῶν μέσων τους καί ἰδιαίτερα τῶν πάντζερ κατά τῶν ἐχθρικῶν ὀχυρωμένων σπιτιῶν, μέ ἄμεση ἐπιθετική κίνηση τμημάτων ἐφόδου. Ἐδῶ ἔχουμε καί περιπτώσεις πού ὑποτιμηθῆκαν καί ὁρισμένα μέσα γιά τήν καταστροφή πολυβολείων, ὅπως τά πίατ καί τά πάντζερ.

3.—Στήν πρώτη περίπτωση τῆς κακῆς προετοιμασίας καί ὀργάνωσης δέν εἶχαν οἱ Διοικητές καί τά στελέχη ἑνός τμήματος ὑπόψη τά παρακάτω πού πρέπει νά μήν ξεχνιῶνται ὅταν ἐπιχειροῦμε σέ κατοικημένους τόπους:

Ἡ ἀναγνώριση πρέπει νά εἶναι λεπτομερειακή.

Πρέπει νᾆμαστε γνῶστες τῆς διάταξης του ἐχθροῦ στόν κατοικημένο τόπο:

Ποιά σπίτια κατέχει, τί ἀντοχή ἔχουν οἱ τοῖχοι τους, τά γκρεμίζει τό πάντζερ; Ἔχουν κι' ἀπ' τούς τέσσερες τοίχους πολυβολεῖα; Ποῦ τά ἔχουν τά πολυβολεῖα· στίς γωνιές τῶν τοίχων, στή μέση τῶν τοίχων, στά παράθυρα τῶν ὑπόγειων γιά νά θερίζουν ξυστά τό ἔδαφος; κλπ.

Ποιό εἶναι τό σχέδιο πυρός μέσα στό χωριό καί πῶς ἀλληλοϋποστηρίζονται τά ὀχυρωμένα σπίτια. Ποιό σπίτι ἀπ' αὐτά πρέπει νά χτυπηθεῖ ἀποτελεσματικά γιά νά καταληφθεῖ πρῶτο καί νά διευκολύνει μετά, τό πλησίασμα καί τήν κατάληψη καί τῶν ἄλλων;

Ποιά σπίτια ἀνοχύρωτα τοῦ χωριοῦ μᾶς διευκολύνουν ὅταν τά καταλάβουμε γιά νά βάλουμε ἀπό κεῖ στά ὀχυρωμένα σπίτια.

Ἐκτός ἀπό τά ὀχυρωμένα σπίτια μήπως ἔχει ὁ ἐχθρός καί πολυβολεῖα πάνω στούς δρόμους, ἰδίως στίς διασταυρώσεις γιά νά βάζουν τούς δρόμους; Ἀπό ποῦ μποροῦν νά χτυπηθοῦν καί νά καταστραφοῦν; Ἀπό διπλανό σπίτι μέ πίατ καί μέ πάντζερ ἤ μέ ὄλμο ἀπό ἐξωτερικό σημεῖο τοῦ χωριοῦ;

Ἔχει ὁ ἐχθρός τάνκς ἤ θωρακισμένα αὐτοκίνητα; Πόσα ἔχει καί σέ ποιό μέρος;

Κατέχει ὁ ἐχθρός κανένα ὕψωμα στήν κορυφή ἤ κοντά στό χωριό πού ἐμποδίζει μέ τά πυρά του τήν εἴσοδο στό χωριό; Μήπως πρέπει νά καταλάβουμε αὐτά πρῶτα γιά νά μπορέσουμε νά μποῦμε στό χωριό καί να καταλάβουμε σέ συνέχεια καί σπίτια; Πῶς εἶναι ὀχυρωμένο αὐτό

τά «ἱερά καί ὅσια» τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ καί ποιά ἡγεσία ἔδειξε μέ τά ἔργα καί τούς ἀγῶνες της «ὅτι ὑπάρχει, ζεῖ καί παλεύει ἡ Δημοκρατία στήν Ἑλλάδα, ὅτι ὑπάρχει ζεῖ καί παλεύει ὅτι πιό ἡρωϊκό, εὐγενικό, ἀνώτερο δημιούργησε στήν ἱστορία του ὁ ἑλληνικός Λαός.

Ὅσο γιά τό Στρατηγό Μάρκο, μεστωμένος πιά ἡγέτης τοῦ δοξασμένου Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ καί Ἀρχηγός τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης, ἐνσαρκωτής τῶν πιό ὑψηλῶν ἰδανικῶν, ἀποκρούει τίς ἐπιθέσεις τοῦ ξενόδουλου μοναρχοφασισμοῦ στόν ἐλεύθερο Γράμμο καί ἀνοίγει, τιμημένος ἀπελευθερωτής τό δρόμο γιά τήν Ἐθνική Ἀνεξαρτησία καί τή Λαϊκή Δημοκρατία, γιά τήν προκοπή τοῦ πολυβασανισμένου, μά ἀκατάβλητου ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

14/7/48

τὸ ὕψωμα; Ἔχει χαρακώματα, πολυβολεία, σκέπαστρα; Πῶς θὰ τὸ καταλάβω, μὲ ποιὸ σχέδιο;

Ἀπὸ ποῦ ὁ ἐχθρὸς μπορεῖ νὰ φέρει ἐνισχύσεις σὲ περίπτωση ποὺ ἐπιτεθοῦμε; Σὲ ποιὰ σημεῖα θὰ βάλουμε τμήματα γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίσουμε νὰ φέρει ἐνισχύσεις;

Ποῦ ἔχει ἀποθῆκες μὲ ὑλικά, σὲ ποιὰ σπίτια, ποῦ ἔχει τὰ πυρομαχικά, τὸν ἀσύρματο, τὸ σταθμὸ Διοίκησης;

Τὰ στοιχεῖα ποὺ σχετίζονται μὲ τὸν ἐχθρὸ πρέπει γιὰ τοὺς κατοικημένους τόπους να είναι λεπτομερειακά. Οἱ ἀξιωματικοὶ πληροφοριῶν πρέπει νὰ ξαίρουν καὶ ὅλες τις συνήθειες τῆς φρουρᾶς ὅλο τὸ 24ωρο. Μέτρα ἀσφάλειας ποὺ παίρνουν, ἂν βγάζουν περιπόλους τὴ μέρα, ποῦ προωθοῦν ἐνέδρες τὴ νύχτα. Γενικὰ νὰ εἶναι γνῶστες τῆς λεπτομέρειας.

Ἅμα μελετήσει αὐτὰ τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ προσδιορίσει, μπορεῖ πιὰ νὰ βγάλει συμπεράσματα ἕνας Διοικητὴς καὶ νὰ καταλήξει σὲ ἀπόφαση.

Τὸ τάδε ὕψωμα ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ ἅμα καταληφθεῖ, μπορεῖ εὔκολα νὰ πλησιάσω τὸ χωριὸ καὶ νὰ συνεχίσω τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν κατάληψή του, τὸ ὕψωμα αὐτὸ ἅμα τὸ καταλάβω μπαίνω στὸ χωρι , τὸ ὕψωμα αὐτὸ εἶναι τὸ κλειδὶ τῆς ἐπιτυχίας.

Τὸ τάδε ὀχυρωμένο σπίτι, εἶναι κεῖνο ποὺ ἂν τὸ καταλάβω μπορῶ νὰ πλησιάσω καὶ νὰ καταλάβω καὶ τὰ ὑπόλοιπα, νὰ ξηλώσω ὅλη τὴν ἀμυντικὴ διάταξη τοῦ ἐχθροῦ. Εἶναι κι' αὐτὸ κλειδί. Πρέπει σύγχρονα νὰ καταστρέψω καὶ τὰ τρία τάνκς ποὺ βρίσκονται μπροστὰ στὴν ἐκκλησία ποὺ δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ κινούμενα πολυβολεῖα καὶ πυροβολεῖα τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ τὰ πιὸ γερά, ποὺ μοῦ ἐμποδίζουν τὴν ἐπιτυχία.

Ἔτσι ἐξετάζοντας καὶ συσχετίζοντας ὅλα τὰ στοιχεῖα αὐτὰ γιὰ τὸν ἐχθρό, τὰ βάζει δίπλα στὰ δικά του τὰ μέσα.

Ἔχω τόση δύναμη, τόσα πάντζερ, τόσα πιὰτ μὲ τόσα βλήματα, τόσα ἐκρηκτικὰ ὑλικὰ καὶ διάφορα μέσα, μπορῶ ἀκόμα νὰ φκιάσω ἐμπρηστικὲς μπουκάλες, νὰ χρησιμοποιήσω νάρκες κλπ. Ἔχω καὶ τόσους στρατιῶτες τοῦ ἐχθροῦ δικούς μου, ποὺ θὰ μὲ ὑποστηρίξουν τὴν ὥρα τῆς ἐνέργειας.

Μπορῶ λοιπὸν νὰ καταλάβω τὸ στόχο αὐτὸ καὶ ἀποφασίζω να κάνω τὴν ἐπιχείρηση μὲ τὰ μέσα ποὺ ἔχω καὶ μὲ τὴν παλληκαριὰ τῶν τμημάτων μου.

Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι ἡ ἀναγνώριση αὐτὴ καὶ ἡ μελέτη τῶν στοιχείων τοῦ ἐχθροῦ θὰ γίνει πολὺ πιὸ καλύτερα ἂν οἱ μαχητὲς καὶ πρὸ πάντων τὰ στελέχη μας ἔχουν μερικὲς βασικὲς γνώσεις γιὰ τὸν τρόπο ποὺ ὀργανώνεται ὁ ἐχθρὸς σ' ἕναν κατοικημένο τόπο ποὺ πρόκειται νὰ τὸν κρατήσει.

Μὲ τὰ παραπάνω ποὺ ἐκθέσαμε, δώσαμε λίγα βασικὰ γιὰ τὸν τρόπο αὐτὸ τῆς ἐγκατάστασης τοῦ ἐχθροῦ σὲ χωριὰ καὶ κωμοπόλεις καὶ πῶς πρέπει νὰ κάνει τὴν ἀναγνώρισή του καὶ τὴν ἔρευνά του ὁ διοικητὴς ἑνὸς τμήματος γιὰ νὰ καταλήξει τελικὰ στὴν ἀπόφαση νὰ ἐπιτεθεῖ ἢ ὄχι.

4. Τώρα πρέπει ν' ἀρχίσουν οἱ προετοιμασίες γιὰ τὴν ἐπιχείρηση καὶ νὰ γίνει καλὸ σχέδιο. Καὶ γιὰ νὰ μὴν ἐπαναληφτοῦν τὰ ἴδια τὰ λάθη ποὔγιναν καὶ σὲ ἄλλες παρόμοιες ἐπιχειρήσεις, πρέπει ἡ δουλειὰ νὰ ὀργανωθεῖ ἔτσι ποὺ νὰ τὰ παραμερίσει αὐτὰ τὰ λάθη καὶ νὰ μὴν ἔχουμε ἀποτυχία. Μιὰ καὶ καλοζυγιάσαμε τὰ πράγματα, κι' ἀποφασίσαμε τὴν ἐπιχείρηση, σημαίνει ὅτι μποροῦμε νὰ πετύχουμε. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἀποφασίζουμε μιὰ ἐπιχείρηση ἅμα δὲν πᾶμε μὲ σιγουριά.

Πιὰ λάθη γίνανε σὲ προηγούμενες ἐπιχειρήσεις σὲ κατοικημένους τόπους, ποὺ πρέπει νὰ τὰ προσέξουμε;

Ἂς ἰδοῦμε μερικὲς ἀπ' αὐτὲς ποὺ τὶς εἴχαμε σχεδιάσει καλά, ἀλλὰ ποὺ τὶς χάσαμε γιατὶ δὲν ξέραμε τὴν τέχνη νὰ συνδυάσουμε τὰ πυρὰ τῶν ὅπλων μας μὲ τὴν κίνηση τῶν τμημάτων μας.

Στὴν ἐπίθεση ποὺ ἔγινε στὸ Λασποχῶρι Θεσσαλίας (χειμῶνα 1948) τὰ τμήματά μας δὲν κατέλαβαν ὁλοκληρωτικὰ τὸ στόχο γιατὶ δὲν καταλήφθηκε ἕνα ὀχυρωμένο σπίτι. Τὸ σπίτι χτυπήθηκε ἀπὸ πάντζερ ποὺ ἄνοιξε μεγάλο ρῆγμα στὸν τοῖχο του. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μοναρχοφασίστες ποὺ τὸ κατεῖχαν (δύναμη διμοιρίας) σκοτώθηκαν καὶ τραυματίστηκαν. Τὰ τμήματά μας ὄχι μόνο ἄργησαν ἀλλὰ δὲν ἔκαναν καθόλου ἔφοδο γιὰ νὰ αἰχμαλωτίσουν τοὺς ὑπόλοιπους. Ἔτσι ἐνῶ περίμεναν τὴν ἐκμηδένισή τους, σώθηκαν ἀπὸ ἔλλειψη δικῆς μας ἐνέργειας. Ὕστερα ἀπὸ ὥρα ποὺ ἀποπειράθηκαν νὰ καταλάβουν τὸ σπίτι οἱ ἄνδρες μας, ἦταν ἀργά. Ὁ ἐχθρὸς εἶχε ξανὰ πιάσει θέσεις καὶ δὲν ἀντιμετώπισε νέο πάντζερ γιατὶ δὲν ὑπῆρχαν, οὔτε καὶ χρησιμοποίηση τουλάχιστον ἄλλων μέσων, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ ρίξουν τὸ μισοσμπαραλιασμένο ὀχυρό.

Σὲ ἐπιθέσεις τμημάτων μας στὴ Φουρνὰ Εὐρυτανίας τὸν Ἰούλιο 1947, δὲν καταλήφθηκε ὁ στόχος βασικὰ ἀπὸ κακὴ διεύθυνση. Τὰ τμήματα καὶ οἱ διοικητές τους δεν ξέρανε καλὰ ὅτι δίπλα τους ὑπῆρχαν σαν ἐφεδρικὰ καὶ ἄλλα τμήματά μας ποὺ διέθεταν καὶ ὅλμους καὶ θάρχονταν ν' ἀ-

ποτελειώσουν τίς τελευταίες αντιστάσεις τοῦ ἐχθροῦ. Σημειώθηκαν ὅμως καί ἄλλα λάθη πού εἶχαν τήν ἐπίδρασή τους στήν ἐπιχείρηση. Θά σημειώσουμε τό σπουδαιότερο. Βλήθηκαν 12 βλήματα πίατ στά πολυβολεῖα τοῦ ἐχθροῦ κι' ἔσκασαν μόνον τά μισά. Ἡ ἔλλειψη ἐλέγχου καί ἐπιθεώρησης τῶν ὅπλων καί τῶν πυρομαχικῶν πρό τῆς ἐπιχείρησης ἔκανε δύσκολο νά ἐξακριβωθεῖ γιά ποιό λόγο δέν ἔσκασαν τά βλήματα. Μήπως, γιατί λείπαν τά πώματα ἀπό ἀπροσεξίες ἤ γιά ἄλλους λόγους; Κι' ἄν δέν καταλαμβάνονταν τήν ἑπόμενη ὁ στόχος οὔτε καί θά γινότανε γνωστό.

Στήν ἐπιχείρηση τῆς Κορυσσοῦ τή νύχτα 24)6 πρός 25)6. Στό χωριό ἦταν ἐγκαταστημένος ὁ ἐχθρός σέ τρία κτίρια μέ παχιούς τοίχους πού δέν μποροῦσαν νά τούς γκρεμίσουν τά πάντζερ, οὔτε καί νά τά πλησιάσουν οἱ ἄνδρες καί νά τ' ἀνατινάξουν μέ ἐκκρηκτικές ὕλες. Τά τμήματα ἀποφάσισαν νά ἐνεργήσουν στό στόχο αὐτό τῆς Κορυσσοῦ ἀφοῦ πῆραν στή διάθεσή τους ἕνα πυροβόλο μέ 30 βλήματα, γιά νά τόν χτυπήσουν μέ ἄμεση βολή. Το κανόνι ἔπρεπε νά ὁδηγηθεῖ, ὕστερα ἀπό ἀναγνώριση, μέσα στό χωριό σέ μικρή ἀπόσταση ἀπό τούς στόχους. Ὀργανώθηκε ἡ ἐπιχείρηση καί ἔγινε τή νύχτα τῆς 25 πρός 26)6. Τά τμήματα δέν κατόρθωσαν νά καταλάβουν τούς στόχους γιατί δέ μπόρεσαν νά βροῦν κατάλληλη θέση γιά τό κανόνι. Κι' ἔφυγαν ἀφοῦ ἔδωσαν καί μερικές ἀπώλειες. Ἡ ἀναγνώριση γιά τή θέση τοῦ πυροβόλου εἶχε γίνει ἀπό πληροφορίες χωρίς νά πᾶνε ὁμάδες κρούσης πού μαζί μέ πυροβολητές πού θά συμμετεῖχαν θἄκαναν ἐπί τόπου τήν ἀναγνώριση. Κι' ἦταν εὔκολη ἡ νυχτερινή κρούση στήν Κορυσσό.

Τήν ἑπομένη βραδυά, μέ ἀναγνωρισμένη πιά θέση πυροβόλου, ἐπετέθηκαν ξανά τά τμήματα κι' ἐξόντωσαν τόν ἐχθρικό στόχο. Ὁ βασικός στόχος τοῦ σχολείου βλήθηκε ἀπό ἀπόσταση 30 μ. μέ βλήματα πυροβολικοῦ καί τελικά ὕστερα ἀπό ἔφοδο τῶν τμημάτων καταλήφτηκε καί πυρπολήθηκε. Σέ λίγο ἔγινε τό ἴδιο καί γιά τούς δυό ὑπόλοιπους στόχους. Ἡ πεῖρα ἔδειξε ὅτι γιά νά χρησιμοποιηθεῖ τό πυροβόλο σέ τέτοιους στόχους πρέπει ἀπό τά πρίν νἄχουμε ἀναγνωρίσει τή θέση του, ὅπως ἰσχύει γιά ὅλα τά μέσα πυρός.

Παρ' ὅλα αὐτά τά πρόσφατα διδάγματα, τά ἴδια τμήματα μέ τό ἴδιο κανόνι χτύπησαν τόν ἐχθρικό στόχο Ἁγίας Παρασκευῆς (χωριό Β.Α. Φλώρινας). Ὁ στόχος δέν κατορθώθηκε νά ἐξοντωθεῖ ὁλοκληρωτικά γιατί δέν ἦταν κατάλληλη ἡ θέση τοῦ πυροβόλου.

Ἡ χθεσινή ἀκόμα πεῖρα δέ χρησιμοποιήθηκε. Ἔτσι δέ μπόρεσαν τά τμήματα νά πραγματοποιήσουν ἀκόμα μιά σίγουρη ἐπιτυχία πού δέν εἶναι εὔκολο νά τήν ξαναβροῦν. Γιατί ὁ ἐχθρός θά ξαφνιαστεῖ δυό-τρεῖς φορές ἀπ' αὐτή τήν παράτολμη χρήση τοῦ πυροβόλου. Μετά θά πάρει μέτρα.

Ἀναφέρουμε ἐλάχιστα παραδείγματα γιά νά τονίσουμε τά βασικά μόνο σημεῖα ἀπό τήν ἀρνητική μας πλευρά.

Ὑπάρχουν φυσικά καί πολλές περιπτώσεις πού εἴχαμε ἐπιτυχία σέ ἐπιχειρήσεις κατοικημένου τόπου ὅπως π.χ. στά Καλάβρυτα, στήν Ἀράχωβα, στό Δελβινάκι, στό Λιδωρίκι, στην Κορυσσό. Γιά τήν ἐπιτυχία μας, ἀποφασιστικό ρόλο ἔπαιξαν ἡ καλή ἀναγνώριση, ἡ καλή προετοιμασία καί ἡ καλή ἐχτέλεση. Ὅλη αὐτή ἡ πεῖρα πού ὑπάρχει καί ἀπό τίς πετυχημένες ἐπιχειρήσεις καί ἀπό τίς ἄλλες πού ἀπότυχαν δίνεται ἀπό τίς ἐκθέσεις πού ὑποβάλλονται ἀπ' τίς μονάδες, ἀπό τό περιοδικό μας καί ἀπό τίς διαταγές καί ὁδηγίες τοῦ Γ.Α. καί τῶν Ἀρχ. Περιοχῶν. Ἡ προσεχτική μελέτη ἀπό τά στελέχη θά τά κάνει ἱκανά νά ὀργανώνουν καί νά διευθύνουν τέτοιες ἐπιχειρήσεις μέ περισσότερη μαστοριά.

Οἱ διοικήσεις πρέπει νά προσέχουν πολύ τά παρακάτω σημεῖα, πού ἔδειξε ἡ πεῖρα ὅτι παίζουν σοβαρό ρόλο στήν ἐξέλιξη τῆς μάχης καί πού θίχτηκαν πιό πάνω κάπως ἀφηγηματικά.

Νἄχει βρεθεῖ ποιό ἀπό τά ὀχυρωμένα σημεῖα τοῦ ἐχθροῦ εἶναι τό βασικό πού χωρίς αὐτό δέ μπορεῖ ὁ ἐχθρός νά κρατήσει καί τά ὑπόλοιπα καί πρέπει νά τό καταλάβουμε για νά ποῦμε ὅτι καταλάβαμε καί τό χωριό πραγματικά.

Νά κατανέμονται οἱ ἀποστολές μέ λογική ἀναλογία. Οἱ δυνάμεις πού θά ἐπιχειρήσουν γιά τήν κατάληψη τοῦ στόχου, πρέπει νά εἶναι ἀρκετές καί οἱ δυνάμεις πού θά καλύπτουν τήν ἐπιχείρηση αὐτή ἀπό ἄλλες κατευθύνσεις νά μήν ἀπορροφήσουν τό μεγαλύτερο μέρος τῆς δύναμής μας.

Νά δίνεται προσοχή στή διεύθυνση καί στήν ἐκτέλεση τῆς ἐπιχείρησης. Ὁ σταθμός διοίκησης τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐπιχείρησης πρέπει νά εἶναι πολύ κοντά γιατί, ἰδιαίτερα στούς ἀγῶνες αὐτούς, δυσκολεύεται πολύ ὁ σύνδεσμος.

Πρέπει νά γίνεται ἔλεγχος, ὅτι τά τμήματα ἔχουν κατατοπιστεῖ καλά γιά τήν ἀποστολή τους κι' ἔχουνε δοθεῖ ὁδηγίες συγκεκριμένες γιά νά μπορέσουν ἔτσι νά ἐνεργήσουν συντονισμένα π.χ. πρέπει οἱ

παντζερίστες καὶ οἱ σκοπευτές τῶν πίατ νά ξέρουν πῶς θά βάλουν κι' ἀπό ποιά ἀπόσταση. Τό τμῆμα πού θά ἀναλάβει τήν κατάληψη ἑνός στόχου, πρέπει νά ὁρίζει ἀπό τά πρίν ποιοί ἄντρες θά βάλλουν μέ τά πάντζερ ἤ μέ τά πίατ καί σέ ποιο στόχο. Καί δίπλα τους νά βρίσκεται κάτω ἀπό τόν ἴδιο διοικητή ἡ ὁμάδα ἐφόδου πού θά ἐνεργήσει τήν κατάληψη.

Γιά τήν περίπτωση πού ὑπάρχουν σέ ἕνα στόχο συρματοπλέγματα, πρέπει νάχουν ὁριστεῖ οἱ ὁμάδες τῶν ἀνδρῶν πού θά πάρουν ἀποστολή γιά τό κόψιμο τῶν συρματοπλεγμάτων ἤ γιά τήν καταστροφή τους μέ ἀνατίναξη καί νά βεβαιώνεται ὁ Διοικητής ὅτι εἶναι ἐκπαιδευμένοι καί ὅτι ἔχουν ἑτοιμάσει τά ἐκρηκτικά τους ὑλικά (γεμίσματα τοποθετημένα πάνω σέ σανίδια κλπ.) καί τά ψαλίδια.

'Επιθεωρεῖται ὁ ὁπλισμός καί τά κάθε λογῆς βλήματα.

Πρέπει νά λογαριαστοῦν καλά οἱ ὧρες πού χρειάζονται τά τμήματα νά πᾶνε στίς βάσεις ἐξόρμησής τους. Τά τμήματα πολλές φορές ἀργοῦν. 'Ιδιαίτερα γιά τίς νυχτερινές ἐπιχειρήσεις ἔχει ἐπίδραση ἡ βραδύτητα αὐτή. Δέν ἔχουν ἔτσι ὅλες τίς ὧρες στή διάθεσή τους γιά τόν ἀγῶνα.

Νά μήν ἐπικρατήσει ἡ ἀντίληψη ὅτι εἶναι κανόνας ἡ νυχτερινή μόνο ἐπιχείρηση. "Οταν ἰδίως τό ἔδαφος κοντά καί γύρω στό στόχο εἶναι καλυμένο, πιό πολύ συμφέρει ἡ ἐπιχείρηση νά γίνει τήν ἡμέρα. Τά πάντζερ, τά πίατ βάλλουν ἀποδοτικώτερα. 'Ο μαχητής βλέπει καί φυλάγεται καί οἱ δυσκολίες τῆς ἐπαφῆς γίνονται λιγώτερες. 'Η ἐπιτυχία εἶναι πιό σίγουρη.

Πρέπει ν' ἀξιοποιοῦνται ὅλα τά πολυβόλα καί τά ὁπλοπολυβόλα. 'Από ἀναγνωρισμένες θέσεις βολῆς θά χτυποῦν ὄργανα πυρός τοῦ ἐχθροῦ, πάνω σέ παράθυρα σπιτιῶν, θυρίδες πολυβολείων κ.λ.π.

6. Μετά τήν ἐπιχείρηση γίνεται αὐστηρή κριτική. Διαπιστώνονται τά λάθη,βγαίνουν συμπεράσματα καί ὑποβάλλονται στίς παραπάνω μονάδες.

'Η κριτική πρέπει νά εἶναι σοβαρή, ἀμερόληπτη καί νά μήν ἐπιτρέπει δικαιολογίες σέ περίπτωση ἀποτυχίας σάν κι' αὐτή π.χ. «'Ο ἐχθρός ἦταν γερα τ[illegible] ι[illegible] και δέν μπορέσαμε νά τόν βγάλουμε. Εἶναι δύσκολο νά τόν βγάνεις ἀπό κατοικημένο τοπο» κ.λ.π. Οἱ δυσκολίες ἦσαν γνωστές καί πρίν ἀπ' τήν ἐπιχείρηση, ἀλλά δέ στάθηκαν ἱκανές νά τή ματαιώσουν. 'Η Διοίκηση τίς ζύγιασε καί ἀποφάσισε. Τώρα πρέπει νά βρεῖ συγκεκριμένα καί ὄχι ὅπως παραπάνω ἀφηρημένα ποῦ λάθεψε καί ὄχι νά ξεφεύγει σέ ἀνύπαρχτες αἰτίες.

7. "Ετσι μόνο θά μπορέσει καί τό Γεν. 'Αρχηγεῖο νά γενικεύσει τήν πεῖρα τῶν ἀγώνων μας αὐτῶν καί νά τούς διοχετεύσει σ' ὁλόκληρο τό Δημ. Στρατό.

Σκοπός τῶν ἐνεργειῶν μας σέ κατοικημένους τόπους ὅπως καί σέ κάθε ἄλλη ἐπιχείρηση εἶναι νά κάνουμε βαθμιαία σοβαρή φθορά στόν ἐχθρό, νά τοῦ ἐξοντώσουμε ἕνα κομμάτι του, νά δώσουμε στά τμήματά μας μεγαλύτερο χῶρο κίνησης καί ἑλιγμῶν γιά νά καταφέρουν ἔτσι μεγαλύτερα χτυπήματα. Νά μάθουμε νά βαδίζουμε ἀπ' ὅλους τούς δρόμους κι' ἀπό τούς πιό δύσκολους, στή νίκη.

'Ο ἐχθρός δέν ἔχει ἀπεριόριστες δυνάμεις νά ξαναβάζει καινούργια φρουρά σέ κάθε χωριό πού τοῦ παίρνουμε. "Ετσι τοῦ ἀδυνατίζουμε καί τίς γειτονικές κατεχόμενες θέσεις του καί τίς κάνουμε πιό τρωτές.

"Αν σκεφτοῦμε ὅτι ἀνάμεσα σέ τρεῖς προωθημένες θέσεις τοῦ ἐχθροῦ, πού συνήθως εἶναι σέ κατοικημένα χωριά, ἡ μεταξύ τους ἀπόσταση (ἤ μιά θέση ἀπ' τήν ἄλλη) εἶναι 6—8 χιλιόμετρα, μέ τήν κατάληψη τῆς μιᾶς θέσης ἀπ' αὐτές, ἡ ἀπόσταση τῶν δυό πού ἀπομένουν γίνεται 12—16 χιλιόμετρα. "Ετσι τό κενό ἀνάμεσα στήν ἐχθρική διάταξη εἶναι μεγάλο καί εἶναι μιά πρώτη ἀρχή τοῦ ξυλώματος. Κι' ἄν πετύχουμε νά ξυλώσουμε ἕνα στόχο πού ἡ ἀπώλειά του ἀδυνατίζει τούς περισσότερους ἀπό τούς γειτονικούς ἐχθρικούς στόχους, δημιουργοῦμε γιά τά τμήματά μας συνθῆκες γιά καινούργιες ἐπιτυχίες.

'Από τίς μέχρι σήμερα παρατηρήσεις μας ἕνα σωστό συμπέρασμα βγαίνει πώς ὁ ἐχθρός εἶναι πιό ἀδύνατος στόν ὀρεινό ἀγῶνα κίνησης, παρά στόν ἀμυντικό ἀγῶνα καί ἰδιαίτερα σέ κατοικημένους χώρους. Γι' αὐτό ὅταν ὀργανώνουμε ἐπιχείρηση σέ κατοικημένο τόπο πρέπει οἱ κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ νά τραβοῦν τήν προσοχή μας. Καί ὁ ἐχθρός κατά κανόνα σχεδόν στέλνει ἐνισχύσεις σέ μιά φρουρά, σ' ἕνα χωριό πού τοῦ χτυπᾶμε, ἀπό τίς πιό κοντινες φρουρές, ἀπό τά διπλανά χωριά.

Οἱ ἐνισχύσεις αὐτές κινοῦνται ἀπό ὀρεινά δρομολόγια. Τά τμήματά μας πού μάχονται ἐν τῷ μεταξύ στόν κατοικημένο χῶρο πρέπει νά μήν ἀγνοήσουν τίς κινήσεις αὐτές. Πρῶτα—πρῶτα γιά τήν ἴδια τήν ἀσφάλεια καί ὕστερα γιατί πρόκειται γιά κινήσεις εὐκαιρίας. Τά τμήματα τῆς κάλυψης πού θά τοποθετήσουμε πρέπει γι' αὐτό νά ὀργανώνουν καλά τίς ἐνέδρες τους. 'Ακόμα ὅταν ἔχουμε διαθέσιμο τμῆμα μποροῦμε νά τό προσανατολίζουμε πρός τήν πιθανώτερη κατεύθυνση κίνησης τοῦ ἐχθροῦ.

Τέτοιες περιπτώσεις πού τά τμήματά μας έκμεταλλεύτηκαν τίς εύκαιρίες αύτές έχουμε πολλές. Τό φθινόπωρο τοῦ 46 ὁ έχθρός πού κινήθηκε, άπό Φανό κ.λ.π. γιά νά ένισχύσει τή φρουρά τοῦ Σκρά χτυπήθηκε άποφασιστικά καί διαλύθηκε. Τόν Ἰούλιο 1947 στήν έπιθετική ένέργεια κατά έχθρικοῦ στόχου Φουρνᾶς Εύρυτανίας τά τμήματά μας διέλυσαν καί αίχμαλώτισαν στη Λεβαδιά Τσούκας όλόκληρο έχθρικό λόχο πού κινήθηκε για ένίσχυση άπό Μακρυρώμη πρός Φουρνᾶ.

Οἱ καλλίτερες έπιχειρήσεις μας σέ κατοικημένους τόπους εἶναι έκεῖνες πού προβλέπουν καί όργανώνουν μαζί μέ τή βασική άποστολή καί τό χτύπημα αύτῶν τῶν έχθρικῶν ένισχύσεων.

Ὁ έχθρός τελευταῖα εἶδε τήν άδυναμία του αύτή καί τόν τρόπο τῆς δράσης μας καί προσέχει πολύ. Προσπαθεῖ μάλιστα ν' άντιστρέψει τήν κατάσταση σέ βάρος μας καί ἔχει δώσει διαταγές στά τμήματά του νά χτυποῦν τά τμήματα τοῦ Δημ. Στρατοῦ πού προσβάλλουν έχθρικά τμήματα εἴτε σέ ύψώματα εἴτε σέ κατοικημένους τόπους.

Ὁ έχθρός ἔχει διαπιστώσει ὅτι τά τμήματά μας δέν παίρνουν μέτρα άσφάλειας κατά τήν άποχώρησή τους. Καί αύτό εἶναι σωστό σέ μεγάλο βαθμό. Τά τμήματά μας γιά τό λόγο αύτό πρέπει νά προσέξουν πολυ Καί πρέπει νά δώσουν μεγαλύτερα χτυπήματα στόν έχθρό άκριβῶς σ' αύτές του τίς προσπάθειες. Πρέπει νά έκμεταλλευτοῦμε αύτόν τόν τρόπο ένέργειάς του. Δίνουμε πιό κάτω άπόσπασμα άπό μιά Διαταγή τοῦ Β. Σώματος Στρατοῦ τῶν μοναρχοφασιστῶν (Διαταγή Α.Π. 3313) 6—5—48) πού ύπογράφεται άπό τό Στρατηγό τους Καλογερόπουλο.

. . . .

β) Ἐνίσχυσις προσβαλλομένου Τμήματος.

Συνήθως ὁσάκις ἕν τμῆμα προσβάλλεται κατά τήν νύκτα ἡ άνωτέρω Μονάς άποστέλλει ένίσχυσιν τοῦ τμήματος εἰς τήν ἰδίαν θέσιν εἰς τήν ὁποίαν εἶναι έγκατεστημένον τό προσβαλλόμενον τμῆμα.

Βεβαίως τό τοιοῦτον άποτελεῖ μίαν ἄμεσον ένίσχυσιν τῶν μαχομένων άλλά δέν άποτελεῖ καί τόν πλέον άποδοτικόν καί έπιβαλλόμενον τρόπον ένεργείας. Ἡ άμέσως άνωτέρα Δ)σις τοῦ προσβαλλομένου τμήματος σταθμίζουσα τήν ἔντασιν τῆς προσβολῆς καί τάς πιθανάς όδεύσεις συμπτύξεως τῶν συμμοριτῶν ὡς καί τήν άντοχήν τῶν μαχομένων θά ρυθμίσῃ τήν κίνησιν τῶν ένισχύσεων ὥστε άφ' ένός μέν νά έπέλθῃ μιά άνακούφισις τῶν προσβαλλομένων, άφ' έτέρου τό καί σπουδαιότερον νά άποκόπτωνται πιθαναί όδεύσεις συμπτύξεως τῶν συμμοριτῶν μετά τό πέρας τῆς προσβολῆς των. Οἱ συμμορῖται συμπτυσσόμενοι ἄνευ στενῶν όργανικῶν δεσμῶν λόγῳ τῆς προηγηθείσης έπιθέσεως θά άποτελέσωσι εὔκολον λείαν καί έάν δέν έξοντωθῶσιν, πάντως θά ύποστῶσι σοβαροτάτας άπωλείας.

Παρακαλῶ νά έπιστηθῇ ἰδιαιτέρως ἡ προσοχή τῶν τμημάτων έπί τῶν άνωτέρω δύο σφαλμάτων. Νά μελετηθῇ ὁ τρόπος ένισχύσεως ἑκάστου έκ τῶν τμημάτων ὁμῶν διά τα ὁποῖα ὑφίσταται πιθανότης προσβολῆς ἰδία κατά τήν νύχτα.

Κατ' αύτόν τόν τρόπο οἱ συμμορῖται θά καταστῶσι πλέον διστακτικοί εἰς τό νά προσβάλλωσι τμήματα στρατοῦ—».

. . . .

Τό συμπέρασμα πού βγαίνει εἶναι ὅτι μαζί μέ το σχέδιο ένέργειας σ' ἕναν κατοικημένο τόπο πρέπει νἄχουμε καί τήν πρόβλεψή μας γιά τό χτύπημα τοῦ έχθροῦ στην κίνηση.

Μπορούμε άκόμα τόν ταμπουρωμένο σ' ἕνα χωριό έχθρό νά τόν βγάλουμε στήν κίνηση, όργανώνοντας έπιχείρηση σέ γειτονικό κατοικημένο τόπο πού εἶναι ύποχρεωμένος νά τόν ένισχύσει, σύμφωνα μέ τίς διαταγές πού ἔχει άπό τίς άνώτερες μονάδες του. Τήν κυρία μας δύναμη την προσανατολίζουμε τότε γιά χτύπημα αύτῶν τῶν στόχων, τῶν τμημάτων ένίσχυσης. Ὁ έχθρός διαθέτει σοβαρή πεῖρα καί γιά νά πετύχουμε τήν ἔξοδο του χρειάζεται τέχνη καί πονηριά.

Ἔτσι οἱ μορφές τοῦ άγῶνα κατά τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τοῦ έχθροῦ εἶναι συνδεμένες μεταξύ τους. Ἔχουμε γι' αύτό τή δυνατότητα ὅταν δέ μποροῦμε νά χτυπήσουμε τόν έχθρό γερά σέ μιά μορφή άγῶνα, νά τήν άποφεύγουμε, καί νά προτιμοῦμε νά τόν χτυποῦμε σ' ἄλλες μορφές. Ἀρκεῖ νά βρίσκουμε τούς τρόπους γιά νά τον βγάζουμε στίς μορφές πού μᾶς συμφέρει, στίς μορφές πού τοῦ δυσκολεύουν τη χρησιμοποίηση τῶν μέσων του.

Σύγχρονα πρέπει νἄμαστε προετοιμασμένοι καί γιά κάθε μορφή πού θά χρειαστεῖ νά παλαίψουμε.

Στόν άγῶνα σέ κατοικημένους τόπους ἔχουμε περισσότερες άδυναμίες.

Μέ τή συστηματική άναζήτηση τῶν λαθῶν μας, μέ τήν έφαρμογή στήν πράξη τῶν διδαγμάτων μας καί τήν άξιοποίηση

ΔΙΕΙΣΔΥΣΕΙΣ

ΑΛΕΚΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΗ, συνταγματάρχη πεζικοῦ

'Ο Δ.Σ.Ε. γιά νά προωθήσει τό λαϊκοδημοκρατικό—έπαναστατικό του έργο, νά άπελευθερώσει τήν 'Ελλάδα καί τό λαό, είναι ύποχρεωμένος ἀδιάκοπα ν' άγκαλιάζει μέ τή δράση του όλάκερη τή χώρα, νά έπεκτείνει τίς έλεύθερες περιοχές του καί νά δυναμώνει άριθμητικά καί ποιοτικά.

'Όπως άπόδειξε ή πείρα τοῦ λαϊκοαπελευθερωτικοῦ πολέμου, οἱ διεισδύσεις στάθηκαν μιά άπό τίς βασικές μορφές τής ταχτικής μας γιά τό παραπέρα δυνάμωμα τοῦ Δ.Σ.Ε.

Γενικά οἱ διεισδύσεις μεταφέρουν τή δράση μας σέ χώρους πού «πονάν» τόν έχθρό καί έκδηλώνονται σέ χρόνο πού έπιβάλλει ή στρατιωτικοπολιτική άνάγκη τής στιγμής.

Γιά ν' άνατρέψει τίς περσινές έπιθετικές έκκαθαριστικές ένέργειες τοῦ έχθροῦ, πού σκοπούσαν τήν κατάληψη καί διατήρηση τοῦ Γράμμου καί τήν άπώθηση καί κατάτμηση τῶν δυνάμεών μας, ή ήγεσία τοῦ Δ.Σ.Ε. ένήργησε μέ σοβαρές δυνάμεις τόν έλιγμό—διείσδυση πρός Κόνιτσα—Ζαγόρια πού είχε σά συνέπεια, σέ συνδυασμό μέ τήν άμυνα πού προηγήθηκε στό Γράμμο καί τά χτυπήματα στά Γρεβενά καί τή Φούρκα πού έγιναν μετά, τήν άνατροπή τής διάταξης τοῦ έχθροῦ στούς όρεινούς όγκους Γράμμο—Σμόλικα—Βαλιακάλντα. 'Από τότε μπαίνομε καβάλα στόν κορμό τής Β. Πίνδου άπό τά σύνορα μέχρι τό Μέτσοβο.

Αύτή είναι ή πρώτη σοβαρή διείσδυση τοῦ Δ.Σ.Ε. όχι μόνο γιά τό βάθος τοῦ χώρου καί τό μέγεθος τῶν δυνάμεων, άλλά γιατί έκδηλώθηκε καί ένεργήθηκε σέ μιά κρίσιμη γιά τό κίνημα στιγμή.

'Ο άνεπάντεχος κίνδυνος καί άπειλή κατάληψης τής Κόνιτσας καί ώς ένα βαθμό καί τῶν 'Ιωαννίνων, άνάγκασαν τόν έχθρό νά παρατήσει τούς όγκους Βαλιακάλντα καί Σμόλικα καί άρον άρον νά κατηφορίσει πρός Κόνιτσα. 'Ο αἰφνιδιασμός, ό πανικός καί ή σύγχιση ήταν χωρίς προηγούμενο γιά τόν έχθρό. Κι' άν ύπήρχε ένα καλό σχέδιο κι' ένας ξεκαθαρισμένος άντικειμενικός σκοπός, άν τά τμήματα δέν ήταν τόσο πεινασμένα καί κουρασμένα, κι' άν ή διοίκηση τής διείσδυσης ήταν πιό άποφασιστική, τά άποτελέσματα θά ήταν πολύ σημαντικώτερα. Παρ' όλα αύτά, τά τμήματά μας πολέμησαν λεβέντικα καί παντοῦ τσάκισαν τόν έχθρό (Δερβένι—Μπουραζάνι—Δέμα) κι' ό θλιβερός γιά τόν έχθρό έπίλογος ήταν ή μάχη τής Τσούκα Ρόσσα όπου διαλύθηκε ένα τάγμα του καί μεῖς κυριαρχήσαμε στά 'Αν. Ζαγόρια καί στή Βαλιακάλντα.

'Η δεύτερη διείσδυση στήν 'Ήπειρο τό Νοέμβρη τοῦ 47 είχε σάν σκοπό τήν έγκατάσταση καί μόνιμη παραμονή δυνάμεών μας στό χώρο Μουργκάνα—Κασιδιάρη. Καί πάλι ό έχθρός αἰφνιδιάστηκε, όχι όμως όπως τήν πρώτη φορά, καί τά τμήματά μας έγκαταστάθηκαν στόν παραπάνω χώρο όπου παραμένουν καί μέχρι σήμερα. Κατά τό πέρασμα μποροῦσε νά γίνει σοβαρώτερη δράση άν γίνονταν καλύτερη έκμετάλλευση τοῦ αἰφνιδιασμοῦ. 'Η διείσδυση στά Γρεβενά τό Μάη τοῦ 48 έκδηλώθηκε σέ χρόνο πού είχε έπίδραση στά σχέδια τοῦ έχθροῦ, γιατί τόν άνάγκασε έσπευσμένα νά άποσύρει δυνάμεις άπό Χάσια, (όπου δροῦσαν άλλα τμήματά μας καί δέχονταν όλη τήν πίεση) πρός Γρεβενά κι' άκόμα είχε έπίδραση στίς έπιχειρήσεις άλλων μονάδων μας άπό Θεσσαλία καί Ρούμελη πρός Κόζιακα καί Τζουμέρκα.

ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑΧΤΙΚΗ

1) Καθορισμός τοῦ άντικειμενικοῦ σκοποῦ πού άπορρέει άπό τήν στρατιωτικοπολιτική άνάγκη τής στιγμής.

2) Πληροφορίες γιά τόν έχθρό, τό έδαφος καί τόν πληθυσμό.

3) Γερή ήθικοπολιτική καί στρατιωτεχνική προετοιμασία τῶν τμημάτων διείσδυσης πού πρέπει νάχουν σύνθεση καί συγκρότηση προσαρμοσμένη στόν άντικειμενικό σκοπό.

4) Ταχυκινησία τῶν τμημάτων διείσδυσης.

5) 'Η διοίκηση τής διείσδυσης πρέπει νά διακρίνεται γιά τήν άποφασιστικότητα καί τήν ίκανότητα προσαρμογής της στό νέο, γιά τήν ταχύτητα σύλληψης καί τήν ταχύτητα έκτέλεσης σχεδίου.

6) Δημιουργία σοβαρής ύπεροχής άπέναντι στόν άντίπαλο (άριθμός, ποιότητα καί έξοπλισμός τῶν τμημάτων διείσδυσης).

7) 'Εκμετάλλευση τοῦ αἰφνιδιασμοῦ μέ άπανωτά χτυπήματα.

8) Κατεύθυνση τοῦ κύριου χτυπήματος καί παραπλάνηση μέ δευτερεύουσες ένέργειες καί μικρότερες κινήσεις.

τής ίδιας τής πείρας μας, πρέπει νά καταφέρουμε νά νικάμε τόν έχθρό καί στίς δύσκολώτερες μορφές τοῦ άγώνα.

9) Ἐπιθετική κεραυνοβόλα ἀντιμετώπιση. Πρέπει νά ἐκμεταλλευόμαστε τίς ὑποχρεωτικές κινήσεις τίς ὁποίες εἶναι ἐξαναγκασμένος νά κάνει ὁ ἐχθρός μόλις τοῦ ἀνοιχτεῖ ἡ πληγή—διείσδυση· καί ἡ πεῖρα μᾶς ἔδειξε πώς κάθε φορά πού μετρηθήκαμε σ' ἀνοιχτό πεδίο μαζί του τόν ἀναποδογυρίσαμε καί τόν τσακίσαμε. Ἐδῶ κάθε χρονοτριβή καί διστακτικότητα εἶναι θάνατος.

10) Ἡ διοίκηση πρέπει νάχει στά χέρια της τίς δυνάμεις της καί νά κατευθύνει τό χτύπημα ὅπου τό ἀπαιτεῖ ἡ ἀνάγκη καί ἡ κατάσταση, δημιουργώντας τοπική ὑπεροχή καί μέ μικρότερες δυνάμεις καί ἐνέργειες νά περισπᾶ τήν προσοχή τοῦ ἐχθροῦ καί νά διασπᾶ τίς δυνάμεις του.

Κατά τίς διεισδύσεις ἐπειδή ὁ ἐχθρός δέ μπορεῖ ἀμέσως νά μᾶς ἀντιμετωπίσει μέ τμήματα πεζικοῦ λόγω τῶν ἀποστάσεων καί τοῦ αἰφνιδιασμοῦ, ἀναπτύσσει ἀεροπορική δραστηριότητα μέ σκοπό φθορά—καθυστέρηση. Γιά τό λόγο αὐτόν ἐπιβάλλεται νά μάθουμε νά καμουφλαριζόμαστε, νά μάθουμε νά κινούμαστε καί ὑπό τά βλέμματα τῆς ἀεροπορίας γιατί κάθε ἀπώλεια χρόνου εἶναι σέ βάρος μας καί πρέπει κατά τή γνώμη μου νά ὀργανωθοῦν ειδικά συγκροτήματα μέ πολυβόλα καί μυδράλλια γιά τήν ἐνεργητική ἀντιαεροπορική ἄμυνα κατά τάγμα.

Μεγάλος μπορεῖ νά εἶναι ὁ ρόλος τῶν σαμπετέρ καί τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν. Τά σώματα αὐτά πρέπει κατά τίς διεισδύσεις νάναι περισσότερο ἐνισχυμένα.

Ἡ κατάληψη δεσποζόντων ὑψωμάτων καί ὑποχρεωτικῶν διαβάσεων δίνει τίς περισσότερες φορές τό κλειδί τῆς κυριαρχίας σ' ἕνα χῶρο.

Ἐπειδή κατά τίς διεισδύσεις οἱ κινήσεις τῶν τμημάτων μας γίνονται νύχτα ἐπιβάλλεται νά ἐξασφαλίζονται καλοί ὁδηγοί, (πολλές φορές ὅταν ἡ διοίκηση δέν ξέρει τό ἔδαφος, σύμβουλοι τῆς διοίκησης, ὅταν μάλιστα εἶναι ἀντάρτες καί στελέχη) γιατί μέ τό χάρτη μονάχα χωρίς λεπτομερῆ γνώση τοῦ ἐδάφους ἀπό ἀνθρώπους πού τό πάτησαν καί τό ἔζησαν πολλές φορές θά διακινδυνεύεται ἡ ἐπιχείρηση.

Τέλος πρέπει νά μάθουμε καί νά ὑποχωροῦμε κανονικά. Νά μάθουμε τόν ὑποχωρητικό ἑλιγμό, τόν ὑποχωρητικό ἀγώνα. Νά μάθουμε νά ὀργανώνουμε καί νά ἐξασφαλίζουμε τήν ὑποχώρηση. Στόν τομέα αὐτό δέ δώσαμε καλές ἐξετάσεις. Μάθαμε νά ἐπιτιθέμεθα, δέ μάθαμε νά ὑποχωροῦμε κανονικά.

Πιστεύω πώς αὐτά πού γράφω δέν ἔχουν τήν ἀξίωση μελέτης, γιατί τό θέμα εἶναι ἀνεξάντλητο καί πρέπει νά φωτιστεῖ ἀπό τήν πεῖρα πολλῶν συναγωνιστῶν.

19)6)48

«Ἡ ἀποτυχία τοῦ μοναρχοφασισμοῦ στή Βορ. Πίνδο καί ἡ δύναμη καί ἀντοχή πού δείχνει ὁ Δ.Σ.Ε. δημιουργοῦν στήν Ἑλλάδα μιά καινούργια κατάσταση. Ἡ ἐξέλιξη ὁδηγᾶ ἀναμφισβήτητα μπροστά σέ μιά ἀποφασιστική καμπή: μπορεῖ ὁ μοναρχοφασισμός ν' ἀντέξει σέ μιά τέτοια συσσώρευση ἀπό ἀποτυχίες; Μπορεῖ ὁ Δ.Σ.Ε. ν' ἀναπτύξει τήν ἐποποιία στή Βορ. Πίνδο σέ ἀνατροπή τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, ἀνατροπή πού θ' ἀνοίξει γιά τό λαό καί τό κίνημά μας τό δρόμο γιά ἄμεσα καί θετικά ἀποτελέσματα; Τήν ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτό μπορεῖ νά τή δώσει πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἡ δουλειά τῶν κομμουνιστῶν ὅπου κι' ἄν βρίσκονται, ὅπου κι' ἄν δουλεύουν. Αὐτό τό δρόμο χαράζει ἡ 4η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κόμματός μας».

(*Ἀπό τήν ἀπόφαση τῆς 4ης Ὁλομέλειας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.* (28–29-7-1948)

Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΥΣ

(ΧΑΡΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΑ—ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ 1 : 100.000)

ΓΙΩΡΓΗ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ, ἀντισυνταγματάρχη πεζικοῦ

Ἡ μάχη στούς Ἀσπράγγελους γίνηκε τή
νύχτα τῆς 16 πρός 17 Ἰούνη. Κράτησε 5 ὧρες
γιά τήν κύρια ἀποστολή καί συνεχίστηκε καί
τή μέρα τῆς 17 Ἰούνη γιά ἐπιμελητειακή ἐκ-
μετάλλευση τοῦ χωριοῦ καί ἐν μέρει καί τήν
18 Ἰούνη. Στούς Ἀσπράγγελους, φυσικά ὀχυ-
ρά ὑψώματα τοῦ Μιτσικελιοῦ, γερή πλαγιοφυ-
λακή τοῦ δημόσιου Γιάννινα-Καλπάκι σέ ἀ-
πόσταση 19 χιλ. ἀπό τά Γιάννινα, κλειδί τῆς
περιοχῆς Ζαγορίων, ἦταν ἐγκατεστημένο ἀμυν-
τικά καί ὀχυρωμένο ἀπό μῆνες ἰσχυρά τό 17
τάγμα ἐθνοφρουρᾶς, μέ διάταξη ἕνα λόχο στό
ὕψωμα Μελίσσι (ὑψοδ. 1155) ἕνα λόχο στό
Δόντι Σεπετούρας καί ἡ ὑπόλοιπη δύναμη στό
ὕψωμα Καρακαΐδου. Ἐπί πλέον στό χωριό ἤ-
ταν ὑποδιοίκηση χωροφυλακῆς. Παράλληλα ὁ
ἐχθρός κατεῖχε μέ τάγμα τά ὑψώματα Σουδε-
νῶν (Γορίλα καί Παληοχῶρι), μέ διλοχία τό
Καλπάκι καί παρουσίαζε σοβαρή συγκέντρωση
δυνάμεων στά Γιάννινα μέχρι Μπισδοῦνι (βλέ-
πε χάρτη).

Δυνάμεις τοῦ Δ.Σ. πού πῆραν μέρος 1) Δυό
τάγματα, 2) διλοχία σαμποτέρ, 3) λόχος αὐτο-
ματιστῶν καί σχηματισμοί ταξιαρχίας, 4) οὐ-
λαμός πυροβολικοῦ.

ΓΕΝΙΚΑ: Ἡ ἐπιχείρηση στούς Ἀσπράγγε-
λους ἐπιβαλλότανε νά γίνει 1) γιατί ἦταν ὁ
στόχος ἐθνοφρουρᾶς καί μιά ἐπιτυχία θά κλό-
νιζε ἀκόμα περισσότερο τό ἠθικό τῶν ἐθνο-
φρουρῶν. 2) Γιατί ἔστεκε σοβαρό ἐμπόδιο στή
δράση τῶν τμημάτων μας πάνω στήν ἀρτηρία
Γιάννινα-Καλπάκι καί στό ὑψίπεδο Γιαννίνων.
3) Γιατί θά δίνονταν ἕνα χτύπημα πολύ κον-
τά στά Γιάννινα σέ στιγμές πού ὁ ἐχθρός συγ-
κέντρωνε ἐκεῖ δυνάμεις πού τίς προωθοῦσε ἀ-
περίσπαστες στόν τομέα Κόνιτσας, γιά τίς ἐπι-
χειρήσεις του πρός Γράμμο. 4) Γιατί θά λύνα-
με σοβαρά μέρος ἀπό τίς ἀνάγκες μας σέ κτή-
νη, πυρομαχικά, εἴδη στρατιωτικά, τρόφιμα καί
5) Καινούργια στρατολογία.

ΣΚΟΠΟΣ: Μέ ἐπιθετικό ὁρμητικό χτύπημα,
ἐξόντωση, αἰχμαλώτιση καί λαφυραγώγηση τῆς
φρουρᾶς καί ἐπιμελητειακή ἐκμετάλλευση τοῦ
χωριοῦ.

ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ: Μέ αἰφνιδιαστικό, κε-
ραυνοβόλο, ὁρμητικό ταυτόχρονο χτύπημα τῶν
ὑψωμάτων Δόντι, Σεπετούρα καί Μελίσσι (ὑ-
ψοδ. 1154) καί μέ ταυτόχρονο καταιγισμό πυ-
ρῶν πυροβολικοῦ στό ὕψωμά Καραΐκαδου καί
ἐπίθεση τμημάτων μας ἀπό Σεπετούρα πρός Κα-
ρακαΐδου νά πετύχουμε τήν ἄμεση ἀνατροπή, διά-
λυση καί αἰχμαλώτιση τοῦ ἐχθροῦ. Κύρια προσπά-
θεια τῆς ἐνέργειας Δόντι-Σεπετούρας καί Καρα-
καΐδου. Μέ τήν πτώση τοῦ Δοντιοῦ καί Μελισσιοῦ
ὁρμητική κίνηση τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῶν
τμημάτων αὐτῶν πρός Καρακαΐδου. Παράλλη-
λα ἐξασφάλιση τῆς ἐπιχείρησης ἀπό ἐνίσχυση
τοῦ ἐχθροῦ ἀπό Γιάννινα καί κατεύθυνση Καλ-
πάκι-Σουδενῶν.

ΕΧΤΕΛΕΣΗ: Τά τμήματα μέ βάση ἐξόρμη-
σης τό ὕψωμα ΠΙΤΟΥΡΝΑ Α. Ἐλάτης καί ὑ-
ψώματα Βίτσας ὅπου ἔφτασαν νύχτα 15
πρός 16 Ἰούνη καί καλύφθηκαν ὅλη τή μέρα
τῆς 16, ἐξόρμησαν τήν 20, 30' ὥρα τῆς 16 Ἰ-
ούνη γιά τούς ἀντικειμενικούς σκοπούς γεμά-
τοι ἐνθουσιασμό καί βέβαιοι γιά τήν ἐπιτυχία
ὕστερα ἀπό σοβαρή ὀργανωτική δουλειά καί
ἠθικοψυχολογική προετοιμασία μαχητῶν καί
στελεχῶν. Ὥρα ἔναρξης ὁρίστηκε ἡ 24 τῆς 16.
Ὅμως πραγματοποιήθηκε στίς 0020 τῆς 17 Ἰ-
ούνη ἀπό παρανόηση ταυτόχρονα καί μέ πυρά
πάντζερ σύμφωνα μέ τή διαταγή, χάρη στήν
καλή λειτουργία τῶν μέσων διαβίβασης. Τό
τάγμα πού ἐνήργησε πρός Μελίσσι ἔφθασε στό
στόχο τήν 23 ὥρα καί τά τμήματα πού ἐνήρ-
γησαν πρός Δόντι τήν 23,40' στίς 16 Ἰούνη.
Παρ' ὅλο πού ἔγιναν ἀντιληπτοί ἀπ' τόν ἐχ-
θρό καί βλήθηκαν δέν ἀπάντησαν στά πυρά,
ἀλλά σύρθηκαν πιό κοντά σέ ἀπόσταση χειρο-
βομβίδων καί πάντζερ καί τήν ὁρισμένη ὥρα
μέ πάντζερ ἄρχισαν τήν ἐκδήλωση ταυτόχρο-
να. Τό τάγμα πού ἐνήργησε πρός Μελίσσι (ὑψ.
1154) πέτυχε νά δημιουργήσει ρῆγμα στήν ἐχ-
θρική διάταξη, σύμφωνα μέ τή διαταγή πού
ἀνάμένονταν σκληρό καί ἔτσι μπόρεσε νά ἀνα-
τρέψει τόν ἐχθρό καί νά καταλάβει τόν ἀντι-
κειμενικό του σκοπό τήν 2 πρωϊνή στίς 17 Ἰ-
ούνη σκοτώνοντας 6, τραυματίζοντας 9 καί αἰ-
χμαλωτίζοντας 8 ἐθνοφρουρίτες. Οἱ ὑπόλοιποι
διέφυγαν πρός Καρακαΐδου. Τό τμῆμα πού ἐ-
νήργησε πρός Δόντι Σεπετούρα [illegible]
ματιστῶν σύν λόχος) συνάντησε [illegible]
τίσταση, ἀλλά μέ ὁρμητικότητα [illegible] τόν
ἐχθρό ἀπό τό βασικό ὕψωμα [illegible]
σέ συνέχεια μέχρι τῆς 2 πρωϊνῆς [illegible]
λες τίς θέσεις μέ ἀπώλειες 4 [illegible]
ματίες καί 11 αἰχμαλώτους. Οἱ δυό λόχοι πού
ἐνήργησαν ἀπό Σεπετούρα πρός Καρακαΐδου

ἀνέτρεψαν μέσα σέ 5' τήν πρώτη ἐχθρική ἀντίσταση καί σέ συνέχεια κινήθηκαν πρός Καρακαΐδοῦ. Συνάντησαν τήν πιό ἰσχυρή ἀντίσταση. Μέ τήν κίνηση τῶν τμημάτων μας ἀπό Λόντι Σεπετούρας πρός Καρακαΐδοῦ ἀμέσως καί ἀπό τήν κατεύθυνση Μελισσιοῦ κάπως καθυστερημένα καί ὄχι μαζικά, ὁ ἐχθρός ἀνατράπηκε ἀπό τίς γερά ὀχυρωμένες θέσεις τῆς Καρακαΐδοῦς καί κυνηγήθηκε μέχρι Γαβρισιῶν μέ ἀπώλειες 12 νεκρούς, 25 τραυματίες καί 24 αἰχμαλώτους στρατιῶτες καί 5 πολίτες μεταγωγικούς. Ἀπό μή κατάληψη τῶν θέσεων πού ὁρίστηκαν ἀπό τή διλοχία σαμποτέρ δέν πετύχαμε τό πιάσιμο περισσότερων αἰχμαλώτων. Τό πυροβολικό μέ καθυστέρηση ἔριξε στή θέση βολῆς. Ἔκαμε ὅλες τίς προπαρασκευαστικές ἐνέργειες γιά βολή χωρίς νά ἐπισημάνει μέ βολή τό στόχο ἀπό τή μέρα. Ἀπό τά 80 βλήματα πού ἔρριξε, ἐλάχιστα μόνο πέτυχαν τό στόχο. Ἔτσι τήν 5η πρωϊνή ὁλοκληρώθηκε ἡ κατάληψη τῶν ἐχθρικῶν θέσεων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Ἀπώλειες ἐχθροῦ. 1) νεκροί ἀξιωματικοί 1, στρατιῶτες 21, 2) τραυματίες 40 καί 3) αἰχμάλωτοι ἀξιωματικοί 2, στρατιῶτες 41, χωρικοί μεταγωγικοί 5.

ΛΑΦΥΡΑ: Δυό ὁμαδικοί ὅλμοι Ἀγγλίας μέ 100 βλήματα, δυό ὅλμοι ἀμερικάνικοι τῶν 60 χιλ., δυό πολυβόλα βίκερς, 10 ὁπλοπολυβόλα, 5 τόμσον, 6 μαρσίπ, 7 στέν, 52 ντουφέκια, 60.000 φυσίγγια, 1 ἀσύρματος Νο 22, ἕνας ἀσύρματος Νο 18, μιά μπαταρία, μιά μηχανή φόρτωσης, ἕνας ναρκοσυλλέκτης, 1 πίνακας διαβιβάσεων, 14 τηλέφωνα, 40 μεταγωγικά, 350 κουβέρτες, 100 ἀντίσκηνα, γυλιοί καί ἀτομικά εἴδη πολλά, 100 φορτία τρόφιμα, τό ἀρχεῖο τοῦ τάγματος καί τῶν λόχων 17 Τ.Ε. Πιάσαμε δυό αὐτοκίνητα καί τά κάψαμε παίρνοντας τά δυναμό καί τίς μπαταρίες.

ΔΙΚΕΣ ΜΑΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ: Νεκροί 4, τραυματίες 12.

Ὁ ἐχθρός ἀπό τίς 5 τό πρωΐ τῆς 17 Ἰούνη κίνησε ἐνισχύσεις ἀπό Γιάννινα μέ τάνκς, θωρακισμένα καί αὐτοκίνητα πρός τίς κατευθύνσεις Ἀσφάκα—Ἀσπράγγελους διλοχία στήν ἀρχή καί σέ συνέχεια τάγμα καί πρός Λυκόστομο-Δίκορφο ἕνα τάγμα. Παράλληλα ἀπό Σουδενά, Παληοχῶρι πρός Μελίσσι διλοχία. Ταυτόχρονα σμήνη ἀεροπορίας ἄρχισαν τό πυδραλλιοβολισμό καί βομβαρδισμό τῶν θέσεών μας συνέχεια ὅλη τή μέρα. Τά τμήματά μας μέ παλληκαριά ἀντιμετώπισαν ὅλες τίς θέσεις τοῦ ἐχθροῦ καί δέν τόν ἐπέτρεψαν νά προχωρήσει οὔτε βῆμα παρά τήν ὑπεροχή τῶν δυνάμεων, τήν κίνηση μηχανοκινήτων, τή βολή πυροβολικοῦ, τάνκς καί τή συνεχῆ ἐνίσχυση τῆς ἀεροπορίας. Μόνο τίς βραδυνές ὧρες κατόρθωσε νά καταλάβει τόν ὑψοδ. 1596 (Τσούκα) ἐπί τῆς Σεπετούρας, ἀπό σφάλμα τοῦ 10ου λόχου μας πού δέν ἔδωσε σημασία στό σημεῖο αὐτό παρ' ὅλο πού ἦταν τό στρατηγικώτερο.

Συνολικά στίς ἐπιθέσεις του αὐτές ὁ ἐχθρός στίς τρεῖς κατευθύνσεις εἶχε ἀπώλειες ἐξακριβωμένες 1) νεκροί ἀξιωματικοί 1, στρατιῶτες 81, 2, τραυματίες ἀξιωματικοί 4, στρατιῶτες 104, 3) ἀνατινάχτηκε ἕνα αὐτοκίνητο.

ΔΙΚΕΣ ΜΑΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ: 1) Νεκροί 7, 2) τραυματίες 24.

Ἡ Διεύθυνση τῆς ἐπιχείρησης. Μή γνωρίζοντας τήν κατάληψη τοῦ ὑψοδ. 1596 ἀπό τόν ἐχθρό γιά νά μπορέσει νά μεταφέρει τά λάφυρα πρός Κήτσος-Σκαμνέλι διέταξε γιά τίς 18 Ἰούνη κατάληψη μέ ἐλαφρά τμήματα τῶν ὑψωμάτων αὐχένα Δίκορφου-Σεπετούρας-Καρακαΐδοῦς καί Β.Δ. ἄκρο Μελισσιοῦ μέ ἀποστολή νά παρενοχλήσουν τόν ἐχθρό καί νά ἀποσυρθοῦν πάνω στούς καθορισμένους ἄξονες. Τά τμήματα πού προορίζονταν γιά τόν αὐχένα Σεπετούρας καί Καρακαΐδοῦς ὕστερα ἀπό τήν κατάληψη τοῦ ὑψοδ. 1596 καί τή συνεχῆ πίεση τοῦ ἐχθροῦ καί μέ νέες ἐνισχύσεις ἀπό τά Γιάννινα ἀποσύρθηκαν κανονικά πρός τούς καθορισμένους ἄξονες. Τό τμῆμα πού διατάχθηκε νά καταλάβει τό Β.Δ. ἄκρο τοῦ Μελισσιοῦ δέν κινήθηκε γρήγορα γιά νά προλάβει μέσα στή νύχτα νά πραγματοποιήσει τήν ἀντικατάσταση ἄλλου τμήματος. Ἔτσι ἐκεῖ παρέμειναν δυό διμοιρίες ἄλλου τμήματος πού δέχτηκαν μεγάλη πίεση γιατί ὁ ἐχθρός κίνησε καί νέες δυνάμεις. Ἀπό παρανόηση ὁ ἐπικεφαλῆς λοχαγός παρέμεινε στίς θέσεις του ἀμυνόμενος σκληρά μέχρι τῆς 15 ὥρας τῆς 18 Ἰούνη. Εἶχε ἔτσι 2 νεκρούς καί 5 τραυματίες ἀφοῦ προξένησε στόν ἐχθρό ἀπώλειες ἐξακριβωμένες 12 νεκρούς καί 20 τραυματίες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: α) Θετικά: 1) Τήν ἐπιχείρηση τή διακρίνει σοβαρή προετοιμασία στήν ὀργάνωση καί ἐκτέλεσή της ὅσον ἀφορᾶ α) τή συγκέντρωση πληροφοριῶν, β) τήν ἀναγνώριση καί μελέτη τοῦ στόχου ἀπ' ὅλα τά στελέχη, γ) τήν ἀνάλυση λεπτομερειακά τῆς ἰδέας ἐνέργειας καί τῆς ἀποστολῆς κάθε τμήματος, δ) τήν ὀργανωτική καί ἠθικοψυχολογική προετοιμασία μαχητῶν καί στελεχῶν, ε) τή μυστικότητα τῶν κινήσεων καί τά μέτρα ἀσφάλειας, στ) τά μέσα σύνδεσης καί διαβίβασης.

2) Τά τμήματα μέ συνοχή καί ταχυκινησία ἔφθασαν στούς ἀντικειμενικούς σκοπούς, πειθάρχησαν ἀπόλυτα στίς διαταγές γιά τήν πειθαρχία στά πυρά, σύρθηκαν πραγματικά πολύ κοντά στούς στόχους χωρίς νά βάλουν, πράγμα πού ἐπέτρεψε τήν ταυτόχρονη ἐκδήλωση μέ πυρά πάντζερ καί τόν αἰφνιδιασμό τοῦ ἐχθροῦ. Ἔδειξαν ἔτσι γιά μιά ἀκόμα φορά τήν ἀποφασιστικότητα, μαχητικότητα καί ἡρωϊσμό τους. Τά πυρά τῶν πάντζερ ἀποδείχτηκαν πολύ ἀποτελεσματικά ὅταν χρησιμοποιοῦνται ξαφνικά καί τρομάζουν τόν ἐχθρό.

3) Συντελεστής τῆς ἐπιτυχίας ἦταν ἡ καλή λειτουργία τῶν μέσων σύνδεσης. Ἁπλώθηκε ἀμέσως τηλεφωνική γραμμή πρός τά τμήματα.

Τό ίδιο καί μέ τό πυροβολικό. Φωτεινά σήματα καί σηματοδοσία λειτούργησαν άρκετά ίκανοποιητικά.

4) Τό σχέδιο καί ή ίδέα ένέργειας άποδείχτηκαν σωστά. Ή δημιουργία ρήγματος στήν έχθρική διάταξη άπό τήν άποψη τής ταχτικής άποδείχτηκε πολύ άποτελεσματική.

5) Τά τμήματα πού πήραν μέρος δοκιμάστηκαν καί σέ έπιθετικό άγώνα καί σέ άμυντικό κάτω άπό πυρά πυροβολικού, άεροπορίας, τάνκς. Άπόχτησαν έτσι πλούσια πείρα.

6) Προξενήσανε στόν έχθρό σοβαρές άπώλειες, πήραμε πλούσια λάφυρα καί του δημιουργήσαμε σοβαρή κατάσταση σέ στιγμές πού έτοιμάζονταν γιά τήν έκστρατεία του στό Γράμμο, γιατί 48 ώρες τού διακόψαμε τή συγκοινωνία Γιάννινα—Κόνιτσα καί άπασχολήσαμε 4 τάγματά του.

7) Άποδείχτηκε ότι ή έθνοφρουρά είναι στόχος εύκολος μέ καλή προετοιμασία καί μελέτη τών έπιχειρήσεών μας.

β) Ά ρ ν η τ ι κ ά: 1) Όρισμένα στελέχη μας μετά τήν κατάληψη τών έχθρικών θέσεων παρ' όλο πού είχαν διαταγή νά έχτελέσουν καινούργια άποστολή στάθηκαν όχι άποφασιστικά στήν κίνηση τών τμημάτων τους πού έτσι φάνηκαν βραδυκίνητα.

2) Έχουμε περιπτώσεις μή έχτέλεσης στό άκέραιο Διαταγών (ό λόχος πού ήταν νά καταλάβει τόν αύχένα Δικόρφου δέν κινήθηκε όπως καθορίζονταν άπό τήν κορυφογραμμή καί άλλος λόχος δέν κινήθηκε γρήγορα γιά νά άντικαταστήσει τά τμήματα στό Β.Δ. άκρο του Μελισσιού, ή διλοχία σαμποτέρ δέν κατέλαβε θέσεις πού όρίστηκαν γιά νά αίχμαλωτίσει τή φρουρά πού διέφυγε).

3) Παρατηρήθηκε βραδυκινησία στό τμήμα πού άνέλαβε τή συγκέντρωση τών λαφύρων, τήν έπιμελητειακή έκμετάλλευση καί προώθηση πράγμα πού μάς άνάγκασε νά παρατείνουμε τήν παραμονή μας στά ύψώματα Άσπραγγέλων, νά δώσουμε μάχες σέ παράταξη σοβαρές, παρά τή γενικώτερη άποστολή τής μονάδας καί νά έχουμε έτσι άσκοπες άπώλειες. Μαχητές καί στελέχη δέν πειθάρχησαν άποφασιστικά στό ζήτημα τής όργανωμένης διάθεσης τών λαφύρων.

4) Σοβαρή άκόμα άδυναμία στήν άεράμυνα γενικά, πράγμα πού μάς στοίχισε άπώλειες.

5) Δέν έξασφαλίστηκε καλά ή σύνδεση άνάμεσα στούς λόχους.

6) Τό πυροβολικό έχτός άπό τήν ήθική ένίσχυση δέν πρόσφερε τίποτα άλλο. Ή βολή του δέν ήταν έπιτυχής.

10)7)48

Ή 4η Όλομέλεια τής Κ.Ε. τού Κ.Κ.Ε. διαπιστώνει ότι σήμερα τό τέλος τού μοναρχοφασισμού εί'ναι πιό κοντά, άπό κάθε άλλη φορά, φτάνει ό κάθε Έλληνας πατριώτης νά κάνει άκέραιο τό καθήκον του άπέναντι στήν πατρίδα, πραγματοποιώντας τό μαχητικό έγερτήριο σάλπισμα τού λαού μας: Όλοι στ' άρματα! Όλα γιά τή Νίκη!

(Άπ' τήν άπόφαση τής 4ης Όλομέλειας τής Κ.Ε. τού Κ.Κ.Ε. (28—29-7-1948)

ΥΠΟΧΩΡΗΤΙΚΟΣ ΕΛΙΓΜΟΣ

Τοῦ ἀντισυνταγματάρχη **ΣΟΦΙΑΝΟΥ**

Γιὰ νὰ συντρίψεις τὸν ἐχθρὸ χρειάζεται νὰ κάνεις ἐπίθεση. Ἄλλο μέσο καὶ ἄλλος τρόπος δὲν ὑπάρχει, ὅταν θέλεις νὰ ἐξοντώσεις τὸν ἀντίπαλό σου καὶ νὰ τὸν νικήσεις.

Μὲ τὴν ἄμυνα μπορεῖς νὰ καθηλώσεις τὸν ἐχθρό, μπορεῖς ν' ἀνακόψεις τὴν ἐπιθετική του ὁρμὴ καὶ νὰ τοῦ προξενήσεις σοβαρὲς ἀπώλειες, ὅμως ἡ ἀνατροπή του, ἡ διάλυση καὶ ἡ αἰχμαλωσία του δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι παρὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δικιᾶς σου ἐπίθεσης. Ἂν σκεφθεῖς νὰ τὸν ἀντιμετωπίσεις ὥς τὸ τέλος μὲ ἄμυνα, εἶσαι καταδικασμένος σὲ ἀποτυχία, ἔστω καὶ ἂν τὴν ἄμυνα σου αὐτή, τὴ στηρίζεις στὰ καλύτερα ὀχυρωματικὰ ἔργα. Τελικὰ θὰ πέσεις καὶ θὰ συντριφτεῖς μέσα στὰ ἐρείπια τῶν ὀχυρῶν σου.

Ἔτσι ἡ ἄμυνά σου σὲ ὁρισμένες θέσεις, ποὺ δίνουν σοβαρὰ πλεονεχτήματα γιὰ τὴν τέτοια μορφὴ ἀγώνα, εἶνε κάτι τὸ προσωρινὸ καὶ περνᾷς ἀμέσως στὴν ἐπίθεση, μόλις βεβαιωθεῖς ὅτι δημιουργήθηκαν οἱ ἀπαραίτητοι εὐνοϊκοὶ ὅροι γιὰ τὸ πέρασμα αὐτό.

Γιὰ νὰ μπορέσεις φυσικά, νὰ ἐξασφαλίσεις τὰ ἀπαραίτητα πλεονεχτήματα, γιὰ μιὰ ἀποφασιστική, ἀποτελεσματική, ἐπιθετικὴ ἐνέργειά σου μπορεῖ νὰ χρειαστεῖ στὴν ἀρχὴ νὰ ἐγκαταλείψεις ἔδαφος, νὰ κινηθεῖς πρὸς τὰ πίσω. Αὐτὸ θὰ σοῦ δώσει τὴ δυνατότητα νὰ συγκεντρώσεις δυνάμεις, νὰ ὀργανώσεις τὸ χτύπημα, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ μὲ λίγες δυνάμεις δικές σου θὰ ἐπιβραδύνεις τὸν ἐχθρό, θὰ τὸν κουράσεις καὶ θὰ τὸν φθείρεις. Ἡ κίνηση αὐτὴ πρὸς τὰ πίσω τῶν τμημάτων σου, ποὺ κάνεις ἐσὺ θεληματικὰ καὶ ὄχι γιατί σοῦ εἶναι ἀδύνατο ν' ἀνθέξεις στὴν πίεση τοῦ ἐχθροῦ, ἡ κίνηση αὐτὴ ποὺ γίνεται μελετημένα καὶ ἐξελίσσεται σύμφωνα μὲ ἕνα σχέδιο δικό σου ἢ τῆς ἀνώτερης Διοίκησης εἶναι ὁ λεγόμενος ὑποχωρητικὸς ἑλιγμός. Περιλαβαίνει διαδοχικὲς ἀμυντικὲς μάχες σὲ κατάλληλα ἐδαφικὰ σημεῖα, μικρῆς ἢ μεγαλύτερης διάρκειας, τοπικὲς ἀντεπιθέσεις σὲ μικρὸ βάθος μὲ μικρὲς σχετικὰ δυνάμεις, ἐπιθετικοὺς ἑλιγμοὺς στὰ πλευρὰ καὶ στὰ νῶτα τοῦ ἐχθροῦ.

Γιὰ νὰ ἔχει τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα ἡ τέτοια μορφὴ τοῦ ἀγώνα, χρειάζεται ὁ διοικητὴς νὰ εἶναι ἐνήμερος κάθε στιγμὴ πάνω στὴν κατάσταση, νὰ ξέρει καλὰ τὸ ἔδαφος, νὰ κρατάει διαρκῶς ἐπαφὴ μὲ τὰ τμήματα, νὰ μπορεῖ ἀναπτύσσοντας πρωτοβουλία νὰ ἐπεμβαίνει ἔγκαιρα.

Φυσικὰ μιὰ ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν ἐπιτυχία εἶναι νὰ ἔχουν τὰ τμήματα ἀνώτερο ἠθικό, ἀνεπτυγμένη πειθαρχία καὶ συνοχή, νὰ ἔχουν εὐελιξία καὶ ἀντοχή.

Στὸ Δημ. Στρατὸ ποὺ μειονεχτοῦσε πάντα καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ μειονεχτεῖ καὶ σήμερα σὲ ἀριθμὸ καὶ μέσα ἀπὸ τὸν ἐχθρό, πολὺ συχνὰ χρησιμοποιοῦν τὰ τμήματά μας τὸν ὑποχωρητικὸ ἑλιγμό. Παρ' ὅλο ὅμως ποὺ τὰ στελέχη μας διαθέτουν πραγματικὰ μιὰ ἐξαιρετικὰ πλούσια πείρα στὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ ἀγώνα, παρουσιάζουν στὴν πράξη σοβαρὲς ἀδυναμίες. Ὁ ὑποχωρητικὸς ἑλιγμὸς εἶναι δύσκολος καὶ λεπτὸς ἀγώνας, ποὺ θέλει τέχνη καὶ προσοχὴ γιατὶ ὑπάρχει κίνδυνος στὴν ἐξέλιξή του νὰ μεταβληθεῖ σὲ ὑποχωρητικὸ ἀγώνα, ποὺ εἶναι κίνηση πρὸς τὰ πίσω ὑποχρεωτικὴ κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τοῦ ἐχθροῦ, κίνηση ποὺ δὲν ἀποβλέπει πιὰ στὴν ἐξοικονόμηση χρόνου καὶ δημιουργία εὐνοϊκῶν ὅρων γιὰ ἀνάληψη ἐπίθεσης, ἀλλὰ ποὺ τὴν ἐπιβάλλει ὁ ἐχθρός.

Βασικὰ στοιχεῖα στὸν ὑποχωρητικὸ ἑλιγμό.

1) Νὰ ὑπάρχει σχέδιο καλὰ μελετημένο ποὺ νὰ καθορίζει α) τὸ βάθος τοῦ ἑλιγμοῦ, β) τὰ διαδοχικὰ ὑψώματα καὶ ὑποχρεωτικὲς διαβάσεις ποὺ θὰ προβάλουν ἄμυνα τὰ τμήματά μας, γ) τὰ τμήματα ποὺ θὰ καταλάβουν τὶς διαδοχικὲς αὐτὲς θέσεις, δ) τὸ κατώτερο ὅριο διαρκείας τῆς ἄμυνας τοῦ κάθε ξεχωριστοῦ τμήματος στὶς διάφορες θέσεις, ε) Τὰ δρομολόγια ἢ τοὺς ἄξονες ἑλιγμοῦ τῶν τμημάτων.

2) Ἡ διοίκηση ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἀκόμα τοῦ ἑλιγμοῦ πρέπει νὰ ἐπεξεργάζεται τὸ σχέδιο τῆς ἀντεπίθεσης καὶ ἀφοῦ διαλέξει τὴν κατάλληλη τοποθεσία ποὺ πρόκειται νὰ τὴν ἐκδηλώσει, νὰ ἐξοικονομεῖ διαρκῶς δυνάμεις, νὰ τὶς συγκεντρώνει στὴ βάση ἐξόρμησης, νὰ προετοιμάζει τὴ βάση πυρὸς καὶ ἔγκαιρα νὰ δώσει στὰ τμήματα τὶς ἀπαραίτητες διαταγές.

3) Ἡ πιὸ δύσκολη φάση στὴν πορεία τοῦ ὑποχωρητικοῦ ἑλιγμοῦ εἶναι ἡ σύμπτυξη τῶν τμημάτων, ἡ κίνηση ἀπὸ μιὰ τοποθεσία σὲ ἄλλη. Σ' αὐτὴ τὴ φάση παρουσιάζουμε ὥς τώρα καὶ τὶς μεγαλύτερες ἀδυναμίες καὶ ἔχουμε συνήθως τὶς σοβαρότερες ἀπώλειες.

Πολλὲς φορὲς τὰ τμήματά μας συμπτύσσονται τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἐχθρὸς ἐκδηλώνει τὴν ἐπίθεσή του, τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ βάλλεται ἡ τοποθεσία μὲ τὰ πιὸ δραστικὰ πυρά.

Τὸ σωστὸ εἶναι νὰ [illegible] ἀπὸ τὶς θέσεις μας τὴν ἐπίθεση τοῦ ἐχθροῦ, νὰ τὸν χτυπήσουμε μὲ ὅλα τὰ μέσα μας στὴν κίνησή του, νὰ τὸν καθηλώσουμε, ἀκόμα ἂν μπορέσουμε νὰ τὸν

ἀνατρέψουμε καί μετά νά σκεφθοῦμε γιά τή σύμπτυξή μας. Φυσικά γιά νά μπορέσουμε νά τό πετύχουμε αὐτό, χρειάζεται νᾶχουμε βάθος στή διάταξή μας, γιά νά μή μᾶς ἐπηρεάζουν οἱ πλευρικές κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ καί ἀκόμα νά κρατοῦμε ὁπωσδήποτε ἐφεδρεία γιά νά μποροῦμε νά ματαιώνουμε τίς τέτοιες προσπάθειές του νά μᾶς χτυπήσει ἀπό τά πλευρά, νά μᾶς βγεῖ πίσω, νά κυκλώσει τά προωθημένα τμήματα μας.

Πολύ συχνά στή διάρκεια τῆς σύμπτυξης κινοῦνται σύγχρονα ὅλα τά τμήματα, ἔτσι πού ὁ ἐχθρός ἀνενόχλητα μπορεῖ νά μᾶς φθάνει, νά μᾶς χτυπᾶ καί νά μᾶς κάνει σοβαρές ζημιές. Αὐτό φυσικά εἶναι σοβαρό λάθος. Ἡ σύμπτυξη πρέπει νά γίνεται μέ ἅλματα κατά μικρά τμήματα ἔτσι πού ἡ κίνηση νά ὑποστηρίζεται πάντα ἀπό τά πυρά τῶν ὑπόλοιπων τμημάτων καί ἀκόμα νά ὀργανώνεται πιό πίσω ἰσχυρή βάση πυρός, πού νά καλύπτει στό σύνολό της τή σύμπτυξη τῶν τμημάτων. Οἱ μαχητές μας καί τά στελέχη δέν προσέχουν ὅσο πρέπει νά χρησιμοποιοῦν τό ἔδαφος στή διάρκεια τῆς σύμπτυξης, δέν ἀκολουθοῦν τά πιό καλυμένα δρομολόγια πού πρέπει νά ἔχουν ἀπό προηγούμενα ἀναγνωρίσει, δέν παίρνουν ἀραιούς σχηματισμούς. Ἐδῶ χρειάζεται μεγάλη πειθαρχία καί συνοχή, ὁ κάθε διοικητής πρέπει νά κρατά γερά στά χέρια του τή διοίκηση τοῦ τμήματος, πρέπει νά παρακολουθεῖ τί γίνεται δεξιά καί ἀριστερά, νά κανονίζει τήν κίνησή του μέ βάση τίς κινήσεις τῶν γειτονικῶν τμημάτων.

4. Στόν ὑποχωρητικό ἑλιγμό δέ χρησιμοποιοῦμε ὅσο πρέπει τό ναρκοπόλεμο. Λίγες νάρκες ἀντιπροσωπικοῦ μερικές παγιδευμένες χειροβομβίδες πού οἱ ὁμάδες μας σαμποτέρ θά βάλουν τήν τελευταία στιγμή σέ κατάλληλα σημεῖα θά ἔχουν ἐξαιρετικά ἀποτελέσματα· θά ἐπιβραδύνουν τήν κίνηση τοῦ ἐχθροῦ, θά τοῦ προξενήσουν ἀπώλειες, θά τοῦ σπάσουν τό ἠθικό.

Ὁ ναρκοπόλεμος αὐτός σέ συνδυασμό μέ τή δράση μικρῶν εὐέλικτων τμημάτων μέσα στήν ἐχθρική διάταξη, πού θά χτυποῦν αἰφνιδιαστικά τά μεταγωγικά του, τό Σταθμό Διοίκησης, τούς ἀξιωματικούς του, εἶναι ἀπό τά καλύτερα μέσα πού ἔχουμε στή διάθεσή μας, γιά νά ἐξασφαλίσουμε τήν κανονική ἐξέλιξη τοῦ ἑλιγμοῦ μας.

Ἔτσι ἐφόσον θά τηρήσουμε τούς πιό πάνω κανόνες, θά πετύχουμε νά καταπονήσουμε τόν ἐχθρό, νά τόν φθείρουμε σοβαρά, χωρίς ἐμεῖς νά πάθουμε ζημιές καί ὅταν κουρασμένος, μέ κλονισμένο τό ἠθικό του θά φθάσει ἐκεῖ πού ἔχουμε προετοιμαστεῖ νά τόν χτυπήσουμε, θά τοῦ ριχτοῦμε μέ ὁρμή χρησιμοποιώντας ὅλα τά μέσα πού διαθέτουμε. Τότε οἱ πιθανότηες νά ἀνατραπεῖ καί νά διαλυθεῖ εἶναι μεγάλες καί ἡ τελική μας ἐπιτυχία θά εἶναι βασικά τό ἀποτέλεσμα τῆς καλῆς ὀργάνωσης καί ἐκτέλεσης τοῦ ὑποχωρητικοῦ μας ἑλιγμοῦ.

Ἕνα ὑπόδειγμα καλῆς σύλληψης, ὀργάνωσης καί ἐκτέλεσης ὑποχωρητικοῦ ἑλιγμοῦ ἀπό τά τμήματά μας, ἀποτελεῖ ἡ ἀντιμετώπιση τοπικῆς ἐκστρατείας τοῦ ἐχθροῦ στό Νιτροῦζι τό χειμῶνα τοῦ 1947.

Ἐκεῖ πραγματικά 500 περίπου μαχητές μας ἀποκρούοντας τήν ἐπίθεση δυό ἐχθρικῶν Ταξιαρχιῶν, σέ ἕνα μεγάλο μέτωπο (πάνω ἀπό 30 χιλμ.) κατόρθωσαν νά ἑλιχθοῦν ἀριστοτεχνικά, χτυπώντας τόν ἐχθρό ἀποτελεσματικά ἀπό διαδοχικές θέσεις καί τελικά μέ ἀντεπίθεσή τους ἀνέτρεψαν, διέλυσαν ἕνα ἐχθρικό Τάγμα καί ματαίωσαν τή χειμερινή ἐκστρατεία τοῦ ἐχθροῦ στήν περιοχή αὐτή.

ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΗΣ ΦΑΛΑΓΓΑΣ

ΑΝΤΩΝΗ ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ, ἀντισυνταγματάρχη μηχανικοῦ

Ἡ ἀνάπτυξη ἔντονης σαμποταριστικῆς δράσης σέ συνδυασμό μέ τόν ἐνεδρευτικό ἀγώνα γιά τό χτύπημα καί διάλυση τῶν ἐχθρικῶν μεταφορικῶν φαλάγγων, ἔχει ξεχωριστή σημασία κι' ἐπιβάλλεται περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη φορα στή διαρκεια τῶν ἐπιχειρήσεων.

Στήν τωρινή ἐκστρατεία τοῦ μονισμοῦ κατά τῶν δυνάμεων τοῦ Δ.Σ.Ε. στή Β. Πίνδο ἐκτος ἀπ' το ναρκοπόλεμο--μποροῦμε νά σημειώσουμε μιά σειρά ἀπό σαμποτάζ, ἀνατινάξεις ἁμαξοστοιχιῶν καί μοναχα μερικές σοβαρές προσπάθειες ἐνάντια στίς ἀνεφοδιαστικές φάλαγγες τοῦ ἐχθροῦ, πού παρά τά ἀποτελέσματά τους δέν μᾶς ἱκανοποιοῦν, γιατί μποροῦσε καί θάπρεπε νά ἦταν πολύ περισσότερες. Φαίνεται πώς οἱ σαμποταριστικοί μας σχηματισμοί καί οἱ Δ)τές τῶν μονάδων, πού δροῦν στά μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ καί κοντά στίς βασικές ὁδικές του ἀρτηρίες, δέν κατανόησαν σωστά τό ρόλο τους, στή «Μάχη γιά τίς Συγκοινωνίες». Ἀκόμα παρουσιάζουμε ἀρκετές ἀδυναμίες στή σύλληψη, ὀργάνωση καί ἐχτέλεση μιᾶς σοβαρῆς ἐπιχείρησης ἐνάντια στίς φάλαγγες ἀνεφοδιασμοῦ τοῦ ἐχθροῦ

Ἐδῶ, ἀπό τή σχετική πεῖρα πού διαθέτουμε—θ' ἀναφέρουμε, ὅ,τι νομίζουμε απαραίτητο γιά τήν ἀποτελεσματικότερη διεξαγωγή τοῦ σαμποταριστικοῦ—ἐνεδρευτικοῦ ἀγώνα.

***

Ἡ προσβολή μηχανοκίνητης φάλαγγας εἶναι σημαντική ἐπιχείρηση, πού ποτέ δέν πρέπει νά βασίζεται σέ πρόχειρους καί ἀντάρτικους αὐτοσχεδιασμούς γιά τήν ἐξασφάλιση τῆς ἐπιτυχίας χρειάζεται σχέδιο, ἀναγνώριση, συστηματική μελέτη καί προπαρασκευή.

Ἡ πιό συνηθισμένη περίπτωση πού θά συναντήσουμε, εἶναι ἡ προσβολή φάλαγγας αὐτοκινήτων, πού συνοδεύονται ἀπό Α.Μ. ἤ θωρακισμένα ὀχήματα, ναρκαλιευτικά συνεργεῖα καί προπορευόμενους μοτοσυκλετιστές—ἀνιχνευτές. Στόν ἰδιόμορφο αὐτό σαμποταριστικό-ἐνεδρευτικό ἀγώνα καλά ἀποτελέσματα θἄχουμε μοναχα μέ τήν καλή ἐ ν έ δ ρ α.

Ἡ ὀργάνωση καί ἐγκατάσταση μιᾶς ἐνέδρας δεν ἀκολουθάει καθορισμένους κανόνες καί καλουπιαστές μέθοδες γιατί ἔτσι, θάπαυε νά εἶναι ἐνέδρα. Μερικοί ἀπό τούς βασικούς συντελεστικούς παράγοντες πού καθορίζουν τήν ἐπιτυχία μιᾶς ἐνέδρας εἶναι:

1) Ἡ ἐξασφάλιση τοῦ αἰφνιδιασμοῦ. Ὁ ἀντικειμενικός σκοπός μας πρέπει νἆναι ἡ παραπλάνηση καί ἐξαπάτηση τοῦ ἐχθροῦ. Γι' αὐτό ὕποπτες θέσεις καί γενικα τά σημεῖα πού ὁ ἐχθρός ἔπαθε παρόμοιες ζημιές, πρέπει νά ἀποφεύγονται.

2) Ὁ συνδυασμός της μέ ναρκοπέδιο ἐνεργητικῆς πυροδότησης, δηλ. ὑπονόμευση τοῦ δρόμου σέ μεγάλο μῆκος (ὅπου οἱ δρόμοι εἶναι ἀκατάλληλοι, τά γεμίσματα τοποθετοῦνται στίς πλαγιές, κοντά στά χαντάκια).

3) Ἡ ἐξασφάλιση τῶν συνωμοτικῶν κανόνων καί ὁ ἀθέατος ἐρχομός καί κάλυψη τῶν τμημάτων στό καθορισμένο σημεῖο.

4) Ἡ ὀργανο—τεχνική προπαρασκευή, δηλ. ἡ συγκεκριμένη κατανομή τῶν ἀποστολῶν καί ὁ ἐφοδιασμός τῶν τμημάτων μέ τα ἀπαραίτητα τεχνικά μέσα, ἐφόδια, ὑλικά καί ἀντιαρματικά ὅπλα.

Ἡ ὀργάνωση μιᾶς ἐνέδρας, περιλαβαίνει:

α) Τήν ἐκλογή τῆς τοποθεσίας καί ἐγκατάσταση παρατηρητηρίου.

β) Λεπτομερή ἀναγνώριση τῶν θέσεων πού θά καταλάβουν τά τμήματα· ἄν εἶναι δυνατό νά παίρνουν μέρος σ' αὐτή ἀκόμα καί οἱ ὁμαδάρχες.

γ) Θέση ἀναμονῆς καί ἀνάπαυσης τῶν ἀνδρῶν.

δ) Σύστημα σηματοδοσίας γιά τήν ἐμφάνιση τῆς φάλαγγας.

ε) Συγκεκριμένη κατανομή τῆς ἀποστολῆς γιά κάθε τμῆμα ε ἰ δ ι κ ά. (Γιά τήν αἰχμαλωσία τῶν μοτοσυκλετιστῶν καί ναρκοσυλλεχτῶν, ἐξουδετέρωση τῶν ἁρμάτων μάχης, αὐτοκινήτων κλπ.).

στ) Ἐξασφάλιση τῶν πλευρῶν τῆς ἐνέδρας, συνεργεῖα ναρκοθετῶν γιά παρεμπόδιση ἐχθρικῶν ἐνισχύσεων καί τμῆμα κάλυψης γιά τή συμπτυξη.

—Ὅταν ἡ φάλαγγα φθάσει στό καθορισμένο σημεῖο, πρῶτ' ἀπ' ὅλα χρειάζεται νά ἐξουδετερωθοῦν οἱ προπορευόμενοι μοτοσυκλετιστές καί ναρκαλιευτές. Γιά τή

δουλειὰ αὐτή, ἕνα τεντωμένο σύρμα (τηλεγραφικό) σὲ ὕψος 1-1,10 μ. εἶναι ἀρκετὸ γιὰ τὴν ἀνατροπή καὶ αἰχμαλωσία τους.

—Τὸ κύριο χτύπημα δίνεται ἀμέσως μετὰ τὴν ἐξόντωση τῶν ἀνιχνευτῶν.

— Γιὰ τὴν ἀνατίναξη τοῦ ναρκοπεδίου, τὸ σύνθημα τὸ δίνει ὁ Διοικητὴς τῆς ἐνέδρας. Σχεδὸν ταυτόχρονα μὲ τὴν ἀνατίναξη καὶ πρὶν ὁ ἐχθρὸς προλάβει νὰ συνέλθει ἀπ' τὸν αἰφνιδιασμό, οἱ μαχητές μας ἐπιβάλλεται νὰ ἐνεργοῦν μὲ καταπληχτική ταχύτητα· ἡ μορφὴ τῆς ἐπίθεσής τους, θὰ πρέπει νὰ μοιάζει μὲ κεραυνό, μέχρι ποὺ νὰ καταλάβει ὁ ἐχθρὸς περὶ τίνος πρόκειται, ἡ δουλειὰ πρέπει νἄχει τελειώσει.

Ἡ συγκέντρωση καὶ προώθηση τῶν λαφύρων νὰ γίνεται τὸ ἴδιο μὲ σβελτάδα. Ὅλοι πρέπει να ξέρουν πὼς ἡ καθυστέρηση καὶ τὸ πλιάτσικο στὶς περιπτώσεις αὐτές, πληρώνεται μὲ αἷμα.

—Ἡ σύμπτυξη νὰ εἶναι κανονική· ὅπου χρειάζεται μὲ γρήγορο βῆμα, ἀπὸ διαφορετικά μονοπάτια καὶ πάνω σὲ καθορισμένο δρομολόγιο.

Τὸ συνθηματικὸ γιὰ τὴ σύμπτυξη δίνεται ἀπὸ πρὶν καὶ ὑπεύθυνος γιὰ τὴ διαταγή εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Διοικητής.

Ὅταν δὲν ἔχουμε ἐκρηχτικὸ ὑλικὸ γιὰ ὑπονόμευση τοῦ δρόμου, ὁ κύριος στόχος μας θὰ πρέπει νἆναι τὰ Α.Μ. Γιὰ τὴν ἐξουδετέρωσή τους, χρειάζεται νὰ τὰ ἀπομονώσουμε, ὥστε νὰ μὴν ἀλληλοϋποστηρίζονται μὲ τὰ πυρά· ἐδῶ, βασικὸ εἶναι α) ν' ἀκινητήσουμε τὴ φάλαγγα καὶ β) νὰ μὴν ἀφήσουμε τὰ Α.Μ. ν' ἀναπτυχθοῦν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπ' τὸ δρόμο. Γιὰ τὸ πρῶτο, εἶναι ἀρκετὸ νὰ δημιουργήσουμε δυό κρατῆρες μὲ ἰσάριθμα γεμίσματα, στὴν κεφαλή καὶ οὐρὰ τῆς φάλαγγας. Γιὰ τὸ δεύτερο ἡ ἐκλογή τῆς κατάλληλης τοποθεσίας, μπαίνει καὶ πάλι στὴν πρώτη γραμμή· οἱ στροφές, ὑποχρεωτικὲς διαβάσεις, ντρατσιέρες, τὰ βαλτώδη μέρη μὲ τὰ ἀναχώματα, μᾶς βοηθᾶνε πολύ. Ὅπου αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατό, χρησιμοποιοῦμε στὰ πλευρὰ τοῦ δρόμου σποραδικὲς νάρκες, παγίδες καὶ γιὰ νὰ πλησιάσουμε καὶ ἀπομονώσουμε τὰ Α., παραπετάσματα καπνοῦ (χειροβομβίδες καπνογόνες, μπουκάλια πετρελαίου). Ἡ ἐξουδετέρωση τῶν ἁρμάτων μάχης ἐξασφαλίζει τουλάχιστο κατὰ 3/4 τὴν ἐπιτυχία τῆς ἐπιχείρησης. Τὰ αὐτοκίνητα δὲ μποροῦν ν' ἀντισταθοῦν, γιατί προσβάλλονται ἀπὸ κάθε εἴδους πυρά.

Οἱ μορφὲς τῶν ἐνεδρῶν εἶναι πολλὲς καὶ τὰ τεχνάσματα ποὺ ἐφαρμόζονται γιὰ τὴν ἐξαπάτηση τοῦ ἐχθροῦ ἀκόμα περισσότερα. Ἡ πρωτοβουλία, ἡ ἐξυπνάδα, ἡ ἐφευρετικότητα καὶ ἡ πονηριά, βάζουν πάντα τὴ σφραγίδα τους στὸν ἐνεδρευτικὸ ἀγώνα καὶ καθορίζουν τὴν ἔκβασή του.

—Κάνοντας μιὰ ἀνασκόπηση στὴ μέχρι τώρα δράση μας ἐνάντια στὰ μηχανοκίνητα μέσα, θὰ δοῦμε, πὼς ἔχουμε ὡς ἕνα βαθμό, ἐπιτυχίες μονάχα ἀπ' τὸ ναρκοπόλεμο· γεγονὸς ὅμως ποὺ δὲ χωράει καμμιὰ συζήτηση εἶναι, πὼς στὸν αντιαρματικὸ καὶ ἐνεδρευτικὸ ἀγώνα, ὑστεροῦμε σοβαρά. Ἕνα μεγάλο ποσοστὸ ἀπ' τοὺς μαχητές μας ἀκόμα κι' ἀπ' τὰ στελέχη μας, ἐπηρεάζονται ἀπ' τὴν ἐμφάνιση τῶν μηχανοκινήτων μέσων καὶ δὲν τὰ ἀντιμετωπίζουν ὅσο χρειάζεται ἀποφασιστικά, ἀφήνοντας νὰ περνοῦν ἀνεκμετάλλευτες πολύτιμες εὐκαιρίες, γιὰ τὸ τσάκισμα καὶ διάλυση τοῦ ἐχθροῦ στὴν κίνησή του.

Ἡ πεῖρα ὅμως καὶ τὰ δεδομένα ποὺ ἔχουμε ἀπ' τὸν Ἱσπανικό, τὸ Φιλλανδικὸ καὶ ἀκόμα περισσότερο ἀπὸ τὸ Σοβιετογερμανικὸ μέτωπο τοῦ τελευταίου πολέμου, καθὼς καὶ τὸ παράδειγμα μερικῶν ἀποφασιστικῶν παλληκαριῶν τοῦ Δ.Σ. ποὺ σκαρφάλωσαν στοὺς πυργίσκους τῶν ἁρμάτων μάχης καὶ τὰ κυρίεψαν ἢ τὰ μετάτρεψαν μὲ τὰ πάντζερ σὲ παλησίδερα, ἀπόδειξε πὼς τὰ μηχανοκίνητα μέσα δὲν εἶναι τόσο τρομερὰ ὅσο οἱ περισσότεροι τὰ θεωροῦσαν.

Στὴν περίοδο αὐτή, ποὺ ὁ Δ.Σ.Ε. δίνει περίλαμπρες μάχες ξεκουρελιάζοντας τὰ σχέδια τοῦ μοναρχοφασισμοῦ δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία, πὼς οἱ μαχητὲς καὶ τὰ στελέχη μας, ποὺ δροῦν στὰ πλευρὰ καὶ στὰ νῶτα τοῦ ἐχθροῦ, ξεπερνώντας ὅλα τὰ ἐμπόδια θὰ καταφέρουν πολλαπλάσια καὶ πιὸ ἀποφασιστικὰ χτυπήματα στὶς μηχανοκίνητες φάλαγγες τῶν μισθοφόρων καὶ θ' ἀνεβάσουν πιὸ ψηλὰ τὸ σαμποταριστικό-ἐνεδρευτικὸ ἀγώνα ποὺ εἶναι σημαντικὸς παράγοντας γιὰ τὴν πιὸ γρήγορη ἐξασφάλιση τῆς νίκης στὸ κύριο θέατρο τοῦ πολέμου στὴ Β. Πίνδο.

Η ΔΙΑΦΩΤΙΣΤΙΚΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΙΣ ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Λ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, λοχαγοῦ Π. Ε.

Στό μοναρχοφασιστικό στρατό καί τήν ἐθνοφρουρά βρίσκονται στήν πλειοψηφία παιδιά τοῦ λαοῦ. Ἐργαζόμενοι, ἐργάτες, ἀγρότες, ἐπαγγελματίες, βιοπαλαιστές, διανοούμενοι καί σπουδαστές. Ἄν ἐξαιρέσει κανένας ἕνα μικρό ποσοστό ἀνθρώπων πού ἔχουν δεθεῖ μέ τούς μοναρχοφασίστες καί ἀποτελοῦν ἔτσι, ἄς ποῦμε, τήν πρωτοπορεία τους μέσα στό μοναρχοφασιστικό στρατό, ὅλοι οἱ ἄλλοι εἴτε εἶναι ὀπαδοί τοῦ Δημοκρατικοῦ κινήματος, εἴτε πολιτικά οὐδέτεροι καί ἄνθρωποι πού θέλουν τή λαϊκή συμφιλίωση καί εἰρήνη. «Τήν εἰρήνη πρῶτα ἀπ' ὅλα τή θέλουν οἱ φαντάροι καί ἐθνοφρουρίτες καί οἱ οἰκογένειές τους». Αὐτό εἶναι μιά πραγματικότητα, αὐτή εἶναι ἡ ἐπιθυμία τους.

Ἄν τώρα ἡ ἐπιθυμία, ἡ διάθεσή τους αὐτή δέν ξεφεύγει ἀπό τό στάδιο τῆς ἐπιθυμίας καί νά περάσει στό στάδιο τῆς ἐνεργητικῆς δράσης γιά τήν πραγματοποίησή της, αὐτό ὀφείλεται ἐκτός ἀπό τούς ἄλλους λόγους (στρατιωτικοπολιτικούς, ἐπιχειρησιακούς κ.λ.π) καί στήν ἀδύνατη διαφωτιστική δουλειά πού κάνουμε ἐμεῖς σ' αὐτούς.

Ὁ σ. Ν. Ζαχαριάδης στό ἄρθρο του «πραγματικότητα καί αὐταπάτες» γράφει: «Μέ κάθε στάλα αἷμα ἑλληνικό πού χύνεται παραπάνω, χύνεται τζάμπα.

Ὅσο πιό γρήγορα τό καταλάβουν αὐτό οἱ στρατιῶτες καί ἐθνοφρουρίτες, τόσο πιό γρήγορα ἡ κλίκα τῆς Ἀθήνας θ' ἀναγκαστεῖ νά ὑπολογίσει τή λαϊκή θέληση. Καί τόσο πιό γρήγορα θά γίνει αὐτό, τόσο πιό γρήγορα θά ξυπνήσουν οἱ στρατιῶτες καί ἐθνοφρουρίτες, ὅσο πιό συντριπτικά πολεμήσει ὁ Δ.Σ.Ε τό μοναρχοφασισμό. Ὅταν μέσα σ' αὐτήν τήν πραγματικότητα διαλύσουμε τίς μοναρχοφασιστικές αὐταπάτες καί διαφωτίσουμε τούς στρατιῶτες καί ἐθνοφρουρίτες γιά τό ποιό εἶναι σήμερα τό μοναδικό συμφέρον τοῦ τόπου, τότε θἄχουμε προχωρήσει ἀποφασιστικά μπροστά, πρός τήν ἡσυχία καί τήν εἰρήνη».

Χτύπημα καί διαφώτιση. Διαφώτιση καί χτύπημα. Μαζί συνδυασμένα καί τά δυό, αὐτό πρέπει νά εἶναι τό σύνθημά μας. Μά γιά νά μπορέσουμε νά ἀνταποκριθοῦμε στό καθῆκον αὐτό χρειάζεται σωστά νά ἐχτιμήσουμε τήν ἀνάγκη τῆς διαφωτιστικῆς δουλειᾶς μέσα στίς μοναρχοφασιστικές δυνάμεις. Ἀπόψεις σάν κι' αὐτές:—δέν χρειάζεται ξεχωριστή διαφωτιστική δουλειά, τό χτύπημα εἶναι ἡ καλύτερη διαφώτιση. Ἡ ἄλλη ὅτι, αὐτός ὁ κόσμος εἶναι δικός μας καί ἑπομένως ξέρει αὐτά πού ζητᾶμε ἐμεῖς—δέν εἶναι σωστές. Φυσικά αὐτός ὁ κόσμος ἀνήκει ἀντικειμενικά στό δικό μας στρατόπεδο. Ἄς μή ξεχνᾶμε ὅμως πώς ζεῖ καί ἐκπαιδεύεται μέσα στό μοναρχοφασιστικό στρατό καί τίς ἀπάτες καί ψευτιές πού τοῦ πιπιλίζουν ἀπό τό πρωΐ ὡς τό βράδυ. Ἄς μή ξεχνᾶμε σχετικά μ' αὐτό τί κατάφερε ὁ Χίτλερ στό γερμανικό λαό ἀλλά γιά νά μή πᾶμε καί μακρυά, αὐτά τά ἔστω καί λίγα ἀποτελέσματα, πού εἶχαν οἱ μοναρχοφασίστες στό Μακρονῆσι. Ἄν μάλιστα σκεφθοῦμε πώς οἱ 4 μικρότερες κλάσεις, πού ὑπηρετοῦν σήμερα στό μοναρχοφασιστικό στρατό, δέν πῆραν μέρος ἐνεργητικά στόν ἀγώνα τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης ὥστε νά διαφοροποιηθοῦν ἀρκετά πρός τό δικό μας στρατόπεδο, τότε ἀκόμα περισσότερο πρέπει νά ἐχτιμήσουμε τήν ἀνάγκη τῆς διαφωτιστικῆς δουλειᾶς μέσα στίς μοναρχοφασιστικές δυνάμεις.

***

Ποιά πρέπει νά εἶναι ἡ ἐπιδίωξή μας στή διαφωτιστική μας αὐτή δουλειά; Συνδυασμένα μέ τά χτυπήματα πού θά δίνουμε στό μοναρχοφασιστικό στρατό, νά βοηθᾶμε μέ τή διαφώτισή μας, στό νά διαλύσουμε τίς μοναρχοφασιστικές δυνάμεις, νά μήν πολεμοῦν ἐναντίον μας, νά λιποταχτοῦν γιά τά σπίτια τους ἤ νά προσχωροῦνε στίς γραμμές μας. Αὐτό θά τό πετύχουμε, ὅταν μ' ὅλα τά μέσα τούς δώσουμε νά χωνέψουν αὐτό πού ἡ Δημοκρατική μας Κυβέρνηση ἔλεγε στή διακήρυξή της στίς 25 τοῦ Μάρτη. «Φαντάροι, ἐθνοφρουρίτες, ἀξιωματικοί. Νἄχετε πάντα στό μυαλό σας ὅτι ὁ Δ.Σ.Ε. εἶναι πολύ δυνατός καί ὁ π ω σ δ ή π ο τ ε θά νικήσει».

Αὐτό τό ὁ π ω σ δ ή π ο τ ε, τό ἀναπόφευκτο τῆς νίκης μας, φυσικά, δέ θά τό καταλάβουν οὔτε γράφοντάς τους ἔτσι κάθε μέρα, οὔτε μέ τόν τρόπο πού ἐμεῖς τό ζοῦμε καί τό καταλαβαίνουμε, ἀλλά συγκεκριμένα μέσα ἀπό τή ζωή καί τή δράση, ἀπό τήν πραγματικότητα τοῦ πολέμου. Καί πρός τήν κατεύθυνση αὐτή πρέπει πρῶτα—πρῶτα νά ξεσκεπάσουμε τήν τακτική τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, πού ὁ ἴδιος καλλιεργεῖ μέσα στίς γραμμές τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ.

Τί λένε, τί πιπιλίζουνε άπό τό πρωί ώς τό βράδυ άξιωματικοί, χίτες, πράχτορες, μοναρχοφασιστικός τύπος, στά κεφάλια τών στρατιωτών; Ότι αύτοί νικάνε, θριαμβεύουν, συντρίβουν τό Δημοκρατικό Στρατό (φυσικά αύτό άπό τήν ίδια τους τήν πείρα μέ δισταγμό τό δέχονται). Ότι αύτοί είναι δυνατοί, πώς έχουνε μαζί τους τούς άμερικάνους πού είναι παντοδύναμοι. Ότι έμείς πεινάμε, ύποφέρουμε, είμαστε ξυπόλητοι καί γυμνοί, έτσι πού νά τρομάζουν μπροστά στίς δυσκολίες πού θά είχαν άν τυχόν τολμήσουν νά προχωρήσουν στίς γραμμές μας. Ότι έμείς όσους παραδίδονται τούς σφάζουμε καί γεμίζουμε μ' αύτούς τίς χαράδρες τών βουνών. Καί τελευταία τή μεγάλη άπάτη πώς έμείς θέλουμε νά ξεπουλήσουμε τήν Ελλάδα στούς σλάβους. (Ένας αίχμάλωτος άνακρινόμενος άπό ένα έπίτροπο ταξιαρχίας τού είπε.—Άν θέλεις μιλάμε καί στά βουλγάρικα. Ξέρω βουλγάρικα).

Χρειάζεται τώρα έμείς όλοι αύτές τίς συκοφαντίες νά τίς άνατρέπουμε καί μάλιστα όχι μέ πνεύμα άμυνας, άλλά έπίθεσης γιατί έχουμε όλο τό δίκηο μαζί μας.

Μπορούμε πάνω κάτω νά τούς πούμε.

Δυό τώρα χρόνια, λένε πως κάθε μέρα συντρίβουν τό Δ.Σ. καί όμως κάθε μέρα πού περνάει βρίσκει τό Δ.Σ. πιό δυνατό, πιό πολυάριθμο, πιό καλά όργανωμένο καί συγκροτημένο σέ ταχτικό στρατό μέ πυροβολικό, ίππικό, μηχανικό κ.λ.π. Αύτό νά τούς τό δείχνουμε μετά άπό κάθε μάχη πού δίνουμε μαζί τους, άπό τίς άπώλειες πού έχουνε. Ακόμα νά τούς δείχνουμε τή δημοκρατικότητα τού στρατού μας, τήν άδερφική συνεργασία άξιωματικών καί μαχητών μας, τήν αύταπάρνηση καί παλληκαριά τών στελεχών μας σέ σύγκριση μέ τό φιλοτομαρισμό καί τή δειλία τών άξιωματικών τού μοναρχοφασιστικού στρατού.

Νά τούς τονίζουμε τήν ίδεολογικο-πολιτική μας ύπεροχή, πώς έμείς πολεμάμε γιά τή Λευτεριά τής πατρίδας μας, γιά τό λαό μας, γιά τήν εύτυχία τού λαού μας πού είναι καί δική τους εύτυχία. Τό έρώτημα: «Γιά ποιόν πολεμάτε» πρέπει νά τούς τό σημειώσουμε μέσα στό κεφάλι τους. Ό λαϊκο-απελευθερωτικός χαραχτήρας τού πολέμου πού κάνουμε μάς όπλίζει μέ τεράστια δύναμη, πού δέν πρέπει νά τήν ύποτιμάμε, καί αύτήν πρέπει νά τή δείχνουμε στούς στρατιώτες καί έθνοφρουρίτες τού μοναρχοφασιστικού στρατού.

Όσο γιά τή δύναμη τού άμερικάνικου μπαμπούλα νά τούς παρουσιάζουμε τίς άδυναμίες του καί στό κάτω-κάτω νά τούς λέμε: Πετύχανε ώς τώρα μέ τόσες άμερικάνικες ένισχύσεις νά νικήσουν τό Δ.Σ; Εκτός άπ' αύτό νά τούς τονίζουμε τήν άλληλεγγύη όλων τών δημοκρατικών χωρών στόν άγώνα μας καί τίς δυνάμεις τού δημοκρατικού στρατοπέδου.

Γιά τό ότι ύποφέρουμε καί έχουμε δυσκολίες έμείς αύτό δέν τό άρνούμαστε, άλλά όμως δέν πεθαίνουμε καί άπό τήν πείνα. Εδώ πρέπει νά πούμε στούς φαντάρους. «Καλά, έσείς τρώτε ένα φαγητό πού φυσικά δέ σάς τό δίνουν γιά καλό οί ντόπιοι πλουτοκράτες καί οί Αμερικάνοι καταχτητές. Σκεφτήκατε όμως τί τρώνε οί οίκογένειες σας στίς πόλεις καί στά χωριά; Αύτές πεθαίνουν άπό τήν πείνα. Σκεφτήκατε πώς τά κορίτσια σας, τίς γυναίκες σας, τίς άδελφές σας τίς όδηγούν στή διαφθορά έκμεταλλευόμενοι τήν πείνα καί τή δυστυχία τους; Τρώτε τό ψωμί πού μ' αύτό ό μοναρχοφασισμός, άν πετύχει στούς σκοπούς του, θά σάς σκλαβώσει γιά πάντα.

Στό άλλο: ποιοί σφάζουν. Εί σ' αύτό έχει τό μονοπώλιο ό μοναρχοφασισμός· καί νά τούς άραδιάζουμε τά μοναρχοφασιστικά έγκλήματα κρητικά καί παρακρατικά. Νά τούς ύπενθυμίζουμε τό νόμο γιά τήν άμνηστεία τής Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης καί πώς συμπεριφέρεται ό Δ.Σ. στούς αύτόμολους όπως βγαίνει κι' άπό τά γράμματα πού έλεύθερα γράφουν οί ίδιοι. Στούς αύτόμολους, μόλις παρουσιάζονται νά τούς δίνουμε τόν τηλεβόα νά μιλάνε κάμποσο οί ίδιοι. Τέλος γιά τό ποιοί ξεπουλάνε τήν Ελλάδα δέν έχουν παρά νά κοιτάξουν γύρω τους γιά νά δούνε τούς άμερικάνους άξιωματικούς πού διευθύνουν τό μοναρχοφασιστικό στρατό καί τούς ταγματασφαλίτες άξιωματικούς, πού συνεργάστηκαν μέ τούς Γερμανούς καταχτητές καί τούς πεμπτοφαλαγγίτες τού άλβανικού μετώπου τό 1941. Εδώ έξαντλητικά νά τούς δείχνουμε τόν άπελευθερωτικό χαραχτήρα τού άγώνα μας καί νά καταλάβουν τή νέα άγγλοαμερικάνικη κατοχή καί τούς καινούργιους καταχτητές.

Θά μπορούσαν νά γραφτούν πολλά στό σημείο αύτό. Τό γεγονός είναι ότι άπό τό χαραχτήρα τού άγώνα μας, άπό τίς έπιτυχίες τού Δ.Σ., άπό τίς άποτυχίες τών μοναρχοφασιστών, άπό τό άνώτερο ήθικό μας είμαστε σέ άσύγκριτα πλεονεχτική θέση άπό τούς μοναρχοφασίστες καί έχουμε όλα τά άτού μαζί μας.

Τό ύφος πού θά τούς τά λέμε χρειάζεται νά είναι πρώτα άπ' όλα πειστικό καί μέ συγκεκριμένα έπιχειρήματα. Τέτοια μπορούμε νά παίρνουμε άπό τό ραδιόφωνό τους, τό μοναρχοφασιστικό τύπο, άπό γράμματα γνωστών σ' αύτούς αίχμαλώτων, άπό πληροφορίες πού έχουμε γι' αύτούς έξακριβωμένες όμως, άπό τίς φαγωμάρες τους κ.λ.π. Νά είναι δέ έτσι γραμμένα ώστε νά μή μπορεί ό χίτης, ή ό πράχτορας νά τά άνατρέψει λέγοντάς τους τό γνωστό—αύτά είναι προπαγάνδα καί ψέματα.

* * *

Μέ πολλές μέθοδες καί μέσα μπορούμε νά άπευθυνθούμε σ' αύτούς, έκτός άπό τόν τύπο πού βγάζουμε.

Πρώτα-πρώτα μέ τό καθημερινό τυπογραφημένο δελτίο είδήσεων πού βγάζουμε. Τό δελτίο

χόμενο τοῦ δελτίου νά στραφεῖ καί πρός αὐτήν τήν κατεύθυνση καί νά διαθέσουμε ἀπό τ.ν κ.θημερινή ἔκδοση ἕνα ποσό πού νά μοιράζεται ξεχωριστά στίς μοναρχοφασιστικές δυνάμεις.

Τρίκ καί προκηρύξεις ὄχι μέ γενικό περιεχόμενο ἀλλά μέ συγκεκριμένο καί ὅσο εἶναι δυνατό προσαρμοσμένο στή μονάδα πού ἀπευθυνόμαστε. (Τό Ἀ. Θ. ἔβγαλε μιά ἀφίσα γιά μιά μονάδα Κρητικῶν. Τό Α. Ἠπ. μιά ὡραία προκήρυξη μέ κομμάτια ἀπό τό ἡμερολόγιο ἑνός φαντάρου τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ καί τό Α.Α.Μ.-Θ. μιά ζωντανή προκήρυξη γιά τό μοναρχοφασιστικό παιδομάζωμα). Μποροῦμε νά τυπώνουμε καί διάλογους ἀνάμεσα στούς στρατιῶτες τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ καί δικῶν μας.

Ἀφίσες μέ τόν πολύγραφο ἤ ἀπό ξυλογραφία (τέτοιες βγάζουν ἡ Θεσσαλία καί ἡ Κεντρική Μακεδονία). Μεγάλα πλακάτ ἀναρτημένα στά τηλεγραφικά σύρματα, ἀψίδες μέ συνθήματα σέ περάσματα (τέτοια ἔκανε ἡ Κεντρική Μακεδονία).

Πλατειά χρησιμοποίηση τοῦ τηλεβόα μέ μελετημένα ἀπό τά πρίν συνθήματα. (Στίς ἐπιχειρήσεις τῆς Ροδόπολης, ὁμάδες τῆς Δ.Ν.Ε. τοῦ λόχου τοῦ Α. Π. Κ. Μακεδονίας ὀργάνωσαν πολύ καλά αὐτή τή δουλειά). Ἀκόμα γράψιμο πάνω σέ τοίχους, βράχους, σέ κεντρικά περάσματα πού περνᾶνε τμήματα μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ καί λαός τῶν σκλαβωμένων περιοχῶν. Νά ἀνυψώνουμε μπαλόνια, καί ἀερόστατα πού νἄχουν γραμμένα πάνω συνθήματα καί νά χρησιμοποιήσουμε ὅτι ἄλλο μέσο ἤ πρωτοβουλία τοῦ μαχητῆ μας θά δημιουργήσει.

* * *

Γιά νά πραγματοποιηθοῦν ὅλα τά πάρα-πάνω χρειάζεται ὀργάνωση καί σχέδιο δουλειᾶς μέ κατεύθυνση ἡ ἔκδοση πεταχτοῦ ὑλικοῦ νά γίνεται —μέ τίς σημερινές δυνατότητες— ἀπό τά περιφερειακά ἀρχηγεῖα καί ταξιαρχίες καί ἀργότερα καί ἀπό τά τάγματα. Ἔτσι ἁπλοποιοῦμε πολύ τό ζήτημα τῆς διανομῆς τοῦ ὑλικοῦ, ἔχουμε ἐπικαιρότητα καί μειώνουμε τίς ἀπώλειές μας πού ὑπάρχουν ὅταν μεταφέρουμε ὑλικό σέ μεγάλες ἀποστάσεις. Τά ἀρχηγεῖα Κεντρικῆς καί Ἀνατολικῆς Μακεδονίας προετοιμάζονται γι' αὐτό. Μποροῦμε ἀκόμα, ὁρισμένα συνθήματα μέ γενικώτερη σημασία νά μεταδίδονται ἀπό τά ἀρχηγεῖα περιοχῶν πρός τίς κατώτερες μονάδες μέ τόν ἀσύρματο. Ἀποκέντρωση. Αὐτή εἶναι ἡ σωστή λύση ἀπό κάθε ἄποψη.

Ἐκεῖ ὅμως πού χρειάζεται μελέτη, σχέδιο καί ἔλεγχος εἶναι ἡ ὀργάνωση τῆς ἔγκαιρης διανομῆς αὐτοῦ τοῦ ὑλικοῦ, τῆς ἀξιοποίησής του, ὅπως συνηθίσαμε νά τή λέμε. Ὑπεύθυνοι γιά τή διανομή τοῦ ὑλικοῦ πρέπει νά εἶναι οἱ διοικήσεις τῶν μονάδων, ἰδιαίτερα οἱ πολιτικοί ἐπίτροποι. Κάθε μας ὁμάδα, τμῆμα καί προπάντων οἱ ἐλεύθεροι σκοπευτές, οἱ σαμποταριστές καί οἱ καβαλλάρηδες μας πρέπει νά ἐφοδιάζονται πρίν ἀπό κάθε ἐνέργειά τους μέ διαφωτιστικό ὑλικό, ὄχι παληωμένο καί ὅτι βρεθεῖ ἐκείνη τή στιγμή, ἀλλά μελετημένο, ψυχολογημένο καί ἐπίκαιρο Νά ἐλέγχωνται γι' αὐτό ἀπό τούς διοικητές τους. Νά καταρτίζεται σχέδιο διανομῆς ὑλικοῦ. Ἡ ὅλη δουλειά χρειάζεται ἀκόμα συντονισμό καί ἑνιαία διεύθυνση. Αὐτό θά γίνεται ἀπό ὑπεύθυνους συντρόφους στά ἀρχηγεῖα περιοχῶν.

Ἀρχίσαμε νά ἔχουμε καλά παραδείγματα διανομῆς διαφωτιστικοῦ ὑλικοῦ ἀλλά πολύ περιορισμένα ὅμως ἀκόμα. Τό γεγονός πώς στό δελτίο ἐπιχειρήσεων πού στέλνουν οἱ μονάδες μας γράφουν σάν πολεμική δράση τή διανομή διαφωτιστικοῦ ὑλικοῦ, αὐτό δείχνει πώς σωστά κατανοεῖται αὐτή ἡ δουλειά καί πώς ἀρχίσαμε νά ξεπερνᾶμε τή σοβαρή αὐτή καθυστέρηση πού παρουσιάζει ὁλόκληρος ὁ Δ.Σ. στό σημεῖο αὐτό τοῦ πολέμου.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αναδημοσιεύουμε ἀπὸ τὴν «Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώρηση», πιὸ κάτω σὲ μετάφραση, ἕνα ξεχωριστὰ ἐνδιαφέρον ἄρθρο τοῦ Συνταγματάρχη τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ σ. Μ. Ζότωφ, ποὺ πρωτοδημοσιεύτηκε στὸ «Στρατιωτικὸ Ἀγγελιαφόρο», ἀριθ. φύλ. 1, τοῦ Γενάρη τοῦ 1945, ὄργανο τοῦ Λαϊκοῦ Ἐπιτροπάτου τῆς Ἄμυνας γιὰ τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. Στὸ ἄρθρο αὐτὸ ἀναπτύσσεται ἡ στάση ποὺ πρέπει νὰ κρατιέται ἀπ' τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ στοὺς ἁπλοὺς φαντάρους, οἱ σχέσεις τῶν πρώτων μὲ τοὺς δεύτερους. Ἡ στάση αὐτὴ ποὺ ἀναπτύσσει τὸ ἄρθρο καὶ ποὺ τηρήθηκε βασικὰ ἀπ' τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ, μᾶς δίνει μιὰ ἀπ' τὶς πηγὲς τῆς ἀνωτερότητας πούδειξε ὁ Κόκκινος Στρατὸς ἀπέναντι στὸ γερμανικό. Ἔτσι, τὸ ἄρθρο τοῦ Συνταγματάρχη Ζότωφ εἶναι χρησιμότατο καὶ διδακτικώτατο γιὰ κάθε ἀξιωματικὸ τοῦ Δ.Σ.Ε.

Ἡ στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ μαχητή, ἡ ἀδιάκοπη διάθεση νὰ μοιράζεσαι μαζί του, ὅλες τὶς δυσκολίες καὶ τὶς ἀτυχίες τῆς ζωῆς στὴν ἐκστρατεία, νὰ μοιράζεσαι τὶς χαρὲς τῆς νίκης καὶ τὶς λύπες τῆς ἀποτυχίας, ἀποτελοῦνε μιὰ ἀπὸ τὶς ἔξοχες καὶ πιὸ παληὲς παραδόσεις, τῶν Ρώσσων ἀξιωματικῶν.

Ἡ παράδοση τῆς τέτοιας ἐπικοινωνίας, ἀρχίζει ἀπ' τὴν ἐποχὴ τοῦ Πέτρου τοῦ Ιου, δηλαδὴ ἀπ' τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν στὴ Ρωσσία. Σὲ μιά ἀπ' τὶς διαταγὲς τοῦ Πέτρου, ποὺ διαφυλάχτηκε ὥς τὶς μέρες μας, βρίσκομε τὶς παρακάτω γραμμές:

«Μὲ στοργὴ νὰ κρίνετε, ἀξιωματικοί, τοὺς στρατιῶτες, ὅπως οἱ πατέρες τὰ παιδιά· γιαυτὸ τὸ λόγο ἐπιβάλλεται νὰ συμπεριφέρεσθε ὅμοια σ' ὅλους, ἀλλὰ μὲ πατρικὴ στοργή».

Αὐτὸ προσπαθούσανε νὰ πετύχουν μὲ ἐπιμονή, ὅπως εἶναι γνωστό, οἱ Μεγάλοι Ρῶσσοι ἡγήτορες τοῦ στρατοῦ. Σουβόρωφ καὶ Κουτούζωφ.

Τὴν παράδοση τούτη, λαμπρὰ τὴν συνεχίζανε οἱ ὀργανωτὲς τῆς ἡρωικῆς ἄμυνας τῆς Σεβαστούπολης Κορνίλωβ καὶ Ναχίμωβ. Αὐτὴ τὴν παράδοση ἀκολουθούσανε πάντα, οἱ καλλίτεροι ἀντιπρόσωποι τῆς τάξης τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ρωσσικοῦ Στρατοῦ τόσο στοὺς δύσκολους μῆνες τῆς ἄμυνας τοῦ Πὸρτ-Ἀρθούρ, ὅσο καὶ στὰ χρόνια τοῦ πρώτου παγκόσμιου πολέμου.

Μὰ ἀκόμα πιὸ πολὺ δυνάμωσε αὐτὴ ἡ παράδοση μέσα στὸν Κόκκινο Στρατό, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἡ ταξικὴ διάκριση ἀνάμεσα στοὺς διοικητὲς καὶ στοὺς διοικούμενους. Εἶναι σ' ὅλους γνωστό, πόσο διακρινόντουσαν γιὰ τὴ στενὴ ἐπαφὴ μὲ τοὺς ὑποδεεστέρους μαχητές, ὁ Τσαπάϊεβ, ὁ Σὸρς, ὁ Παρχόμενκο καὶ ὁ Κότοβσκι.

Μὰ ἐμεῖς ξέρουμε καλά, ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες παραδείγματα, τῆς πιὸ ἐκλεκτῆς καὶ ἔξοχης ἐφαρμογῆς τῆς παράδοσης αὐτῆς, ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς τῶν δικῶν μας ἡμερῶν.

Αὐτὸς εἶναι ἕνας λόγος, ποὺ ὁ Κόκκινος Στρατὸς εἶχε ὑπεροχὴ πάνω στὸ Γερμανικὸ φασιστικὸ στρατό. Ἡ παράδοση αὐτὴ μέσα στὸν Κόκκινο Στρατό, ἀποτελεῖ μιὰ ἀπ' τὶς προϋποθέσεις ποὺ ἐξασφαλίζουν, τὴν ἀπόλυτη συνοχὴ τῶν στρατευμάτων μας, τὴν ἄρτια καὶ τέλεια ἐκπαίδευσή τους καὶ τὴν ἀπόκτιση ἀνωτέρων πολεμικῶν ἱκανοτήτων.

Ὕστερα ἀπ' αὐτὰ ποὺ εἴπαμε, τὴν παράδοση τούτη, δηλαδή, τὸ πλησίασμα τῶν ἀξιωματικῶν πρὸς τοὺς βασικοὺς σχηματισμοὺς τοῦ στρατοῦ, τὴν ἀδιάκοπη ζ ω ν τ α ν ὴ ἐ π ι κ ο ι ν ω ν ί α τῶν στελεχῶν μας, τῶν ἀξιωματικῶν μὲ τὴ μάζα, τὰ βάση τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ, πρέπει ἐμεῖς καὶ στὸ μέλλον νὰ τὴν προπαγανδίζουμε, ὅσο μποροῦμε πιὸ πλατειὰ καὶ πιὸ βαθειὰ μέσα στὶς τάξεις τῶν ἡγητόρων καὶ τῶν διοικητῶν, ἐκμεταλλευόμενοι γι' αὐτὸ ὅλα τὰ μέσα καὶ τοὺς τρόπους, ποὺ ἔχουμε στὴ διάθεσή μας.

Ἂς δοῦμε, πιὸ θἆναι τὸ κέρδος γιὰ τὸν ἀξιωματικό, ἀπ' τὴν ἀδιάκοπη ἐπικοινωνία του μὲ τὴ μάζα τῆς βάσης τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα θὰ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ γνωρίσει καλὰ τοὺς ὑποδεέστερούς του. Μὰ αὐτὸ ὅμως ἀξίζει πολλά. Τὸ νὰ ξέρει ὁ διοικητής, μονάχα τὸ ἐπώνυμο καὶ ἀκόμα καλλίτερα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κατώτερου, τοῦ δίνει κιόλας τὴν δυνατότητα νὰ ἐπιβάλλεται εὔκολα σ' αὐτόν.

Εἶναι ἄσχημο, ὅταν ὁ ἀνώτερος γιὰ νὰ δώσει διαταγὲς στοὺς κατώτερούς του, ἀπευθύνεται σ' ὅλους μὲ τὸν ἴδιο τρόπο: «σύντροφε κόκκινε στρατιώτη» μὴ προσθέτοντας σ' αὐτὴ τὴ στερεότυπη προσαγόρευση καὶ τουλάχιστο τὸ ἐπώνυμο.

Στὸν παληὸ Ρώσσικο Στρατό, οἱ πολεμιστὲς Ἀξιωματικοὶ τοῦ μετώπου, ἦταν συνήθεια νὰ ἀπευθύνωνται στὸν καθένα ἀπ' τοὺς ὑπὸ τὶς διαταγές τους μαχητές, ὄχι μόνο μὲ τὸ ἐπώνυμο, μὰ καὶ μὲ τὸ μικρὸ ὄνομα: π.χ. Μιχαὴλ Ὀγνιόβ! ἢ Ἰβὰν Μποζένκο!.

Κι' αὐτὸ εἶναι πάρα πολὺ καλό. Γιὰ τὸν στρατιώτη πάντα εἶναι εὐχάριστο νὰ αἰσθάνεται, πὼς ὁ Ἀξιωματικός του τὸν ξεχωρίζει ἀπ' τὴν ὑπόλοιπη μάζα.

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ὁ μαχητής, ἀποκτάει βαθύτερη μὰ καὶ ἀποφασιστικώτερη συναίσθηση τῆς ὑπευθυνότητας γιὰ τὴν ἐκτέλεση ὁποιασδήποτε ἐν-

τολῆς τοῦ Διοικητῆ, καὶ μεγαλύτερη διάθεση πρὸς τὴν ὑπηρεσία.

Τὸ ν' ἀπευθύνεται ὁ Ἀξιωματικὸς πρὸς τοὺς κατώτερους μὲ τ' ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμο εἶναι πολὺ μακριὰ ἀπ' τὸ νὰ ἀποτελεῖ τὸ ὅλο τῆς ἀπαίτησης ποὺ ἔχουμε ἀπ' τοὺς Ἀξιωματικούς.

Ἐκτὸς ἀπ' τὸ ξεχωριστὸ ἐπώνυμο καὶ ὄνομα, ὁ κάθε μαχητής, ἔχει καὶ τὰ ἰδιαίτερα γνωρίσματα, τοῦ χαραχτῆρα του, τῶν ἱκανοτήτων του καὶ τῆς κλισεώς του· ὁ ἕνας εἶναι πιὸ ἔξυπνος καὶ λογικός, ὁ ἄλλος εἶναι λιγώτερο· ὁ ἕνας εἶναι θερμόαιμος, εὐέξαπτος καὶ παραλοπιάρης, ὁ ἄλλος ἀντίθετα εἶναι πολὺ φλεγματικός· ὁ ἕνας ἔχει εὐαίσθητη καρδιά, ὁ ἄλλος εἶναι ἐγωϊστής. Γιὰ τὸν ἕναν εἶναι ἀποτελεσματικὴ ἡ αὐστηρὴ συμπεριφορὰ ἐνῶ γιὰ τὸν ἄλλον τὸν ἐπηρεάζει πολὺ καλύτερα ὁ μαλακὸς τρόπος.

Πρέπει νὰ μὴ ξεχνᾶμε πὼς ὁ Ἀξιωματικὸς ἔχει ἀποστολὴ νὰ διευθύνει ὄχι μόνο τὶς ἐνέργειες τῶν μαχητῶν του, μὰ καὶ τὴ θέλησή τους ἀκόμα. Γιὰ νὰ μπορέσει ὅμως νὰ διευθύνει τὴ θέληση ἑνὸς ἀνθρώπου, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ξέρει καὶ ὅλα τὰ ἐλατήρια, μὲ τὰ ὁποῖα νὰ διοχετεύει στὴ θέληση τοῦ μαχητὴ τὴν συγκεκριμένη ἐνέργεια

Πάνω στὸν ἕνα μαχητὴ πρέπει νὰ ἐπενεργεῖ μὲ αὐστηρότητα, στὸν ἄλλον ὅμως εἶναι λογικώτερο νὰ θυμίσει τὰ προηγούμενα σφάλματά του, τὸν τρίτο πρέπει νὰ τὸν παινέσεις καὶ νὰ τὸν ἐνθαρρύνεις καὶ στὸν τέταρτο νὰ ὑποσχεθεῖς μιὰ διάκριση, μιὰ ἀνταμοιβή.

Ἐδῶ καὶ λίγο καιρό, ἕνας ἀπ' τοὺς ἥρωες μαχητὲς τοῦ κόκκινου στρατοῦ, ποὺ πρῶτοι πέρασανε στὴν ἀριστερὴ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα, ποὺ πῆρε γι' αὐτὸ μεγάλη διάκριση καὶ ἀνταμοιβὴ ἀπὸ τὸ Κράτος, μᾶς διηγήθηκε τὴν παρακάτω διδακτικὴ ἀπ' τὴν ἄποψή μας ἱστορία.

Ὅταν οἱ ἐμπροσθοφυλακές μας παραβιάζανε τὶς διαβάσεις τοῦ ποταμοῦ, ἐγὼ ὑπηρετοῦσα στὴ Διοίκηση ποὺ προετοίμαζε τὰ μέσα διάβασης τοῦ ποταμοῦ. Εἴχαμε τραβήξει, θυμᾶμαι, τὸν πρῶτο πλωτῆρα, ποὺ εἴχαμε φκιάξει μόλις ἐκείνη τὴν ὥρα, πρὸς τὴν ὄχθη καὶ τὸν κατεβάσαμε στὸ νερὸ καὶ ὕστερα τρέξαμε πίσω γιὰ νὰ φέρουμε τὸν ἄλλο. Ξαφνικὰ ἀκούω κάποιον νὰ μὲ φωνάζει μὲ τὸ ἐπώνυμό μου· γυρίζω τὸ κεφάλι μου καὶ βλέπω τὸ Διοικητὴ τοῦ τάγματος λοχαγὸ Τρύφωνα νὰ κάθεται πίσω ἀπὸ ἕνα θάμνο.

—Στὶς διαταγὲς σας! τοῦ ἀπάντησα.

—Γιά τὴν ὥρα δὲν ἔχω ἀκόμα τίποτα νὰ διατάξω, μὰ θέλω ὅμως κάτι νὰ σὲ ρωτήσω, ἀπαντάει ὁ Λοχαγός. Βλέπεις, νά, ἐκεῖ στὴν ἀντίπερα ὄχθη, τοὺς δικούς μας; Ξαπλώθηκαν καὶ δὲν τὸ κουνᾶνε ἀπ' ἐκεῖ.

Συγκέντρωσα πρὸς τὰ ἐκεῖ τὸ βλέμμα μου καὶ εἶδα πραγματικὰ νά εἶναι ξαπλωμένοι, μά ἀπὸ πάνω τους ἡ γῆ νά χορεύει ἀπό τὶς γερμανικὲς ὀβίδες. Φαινότανε τέτοια φλογισμένη κόλαση, ποὺ ἐγώ, ἂν καί κύτταζα ἀπὸ μακρυά, κόντεψα νά βουβαθῶ ἀπ' τὴν τρομάρα μου.

Μά ὁ Λοχαγὸς ἐκείνη τὴν ὥρα συνέχισε: «Πές μου σὲ παρακαλῶ, θά μπορούσες ἐσὺ νά τοὺς ξεσηκώσεις καί νά τοὺς παρασύρεις πρός τά ἐμπρός; Θυμᾶμαι πού οἱ συναγωνιστές σου λέγανε πώς ἐσὺ δέ σκοπεύεις νά γυρίσεις σπίτι σου χωρὶς παράσημο. Ἐδῶ ὅμως εἶναι ἐξασφαλισμένο τό παράσημο.»

—Τί νά πῶ; ἀπάντησα. Διατάξτε καί ἐγώ θὰ ἐπιχειρήσω.

Πάλι «διατάξτε» εἶπε ὁ Λοχαγός μέ στενόχωρη χειρονομία. Ἂν σκόπευα νὰ δίνω διαταγές, ἐδῶ καί κάμποσην ὥρα θά ἦσουν ἐκεῖ πέρα. Ὅμως ἐγώ γιά ἄλλο ἐνδιαφέρουμαι: ἂν θά κατάφερνες ἐσύ νά ξεσηκώσεις αὐτούς τούς ἀνθρώπους ἢ ὄχι;

—Γιατί, τοῦ λέω, νὰ μὴ καταφέρω; Ὅλα μπορεῖ κανένας νά καταφέρει!

Τότες ἀκούω τὸ Λοχαγό νά μοῦ λέει: «Ἀφοῦ θά τά καταφέρεις, τράβα· καλή σου ὥρα. Τό παράσημο στό ὑπόσχομαι μέ ἐγγύηση».

Ἔρριξα ἄλλη μιά ματιά στὴν ἄλλη ὄχθη. Αἰσθάνθηκα νὰ μέ διαπερνάει κρύο καί νά μυρμηγκιάζει τό πετσί μου· ὅμως ἦταν ντροπή νὰ γυρίσω πρός τὰ πίσω, μιὰ καί ἦταν ἐξασφαλισμένο καί τό παράσημο.

«Ἐχ, σκέφτηκα, ξέρεις ποῦ εἶναι τὸ τυχερό σου;» καί ρίχτηκα στό ποτάμι καί κολυμπώντας ἔφτασα στὴν πέρα ὄχθη.

Τί ἔλεγα στούς ἀνθρώπους τώρα δέ θυμᾶμαι πιά· θυμᾶμαι μονάχα πώς κατάφερα νά τούς ξεσηκώσω καί νά τούς παρασύρω ξωπίσω μου πρός τὰ ἐμπρός, κι' ὅπως βλέπετε, ἀξιώθηκα νά πάρω τέτοιο παράσημο πού ποτέ δέν τολμοῦσα οὔτε νά ἐλπίζω.

Εἶναι σπουδαῖο πρᾶμα, ὅταν ὁ ἡγήτορας ξέρει, ἔγκαιρα καί μέ μαστοριὰ νά ἀγγίζει τίς εὐαίσθητες χορδές τοῦ μαχητή.

Μέ τέτοιο συμπέρασμα εἶναι ἀδύνατο νά μή συμφωνήσεις. Ὅμως σχετικά μέ τήν ὑπόσχεση γιά τήν ἀπονομή παράσημου, πρέπει νά κάνω μιάν οὐσιαστική παρατήρηση. Οἱ ἀξιωματικοὶ πρέπει νά κάνουν πολύ περιορισμένη χρήση αὐτοῦ τοῦ μέτρου, μονάχα σ' ἐξαιρετικές περιπτώσεις καί μ' ἐξαιρετική προσοχή.

Θέλω νά πῶ δηλαδή, πώς ὁ ἀξιωματικός πρέπει νά ξέρει πολύ καλά τί λέει ἔτσι πού νά μήν ὑπόσχεται ποτές ἐκεῖνο πού δέ μπορεῖ νά δώσει, μά ἂν ὑποσχεθεῖ κάτι, πρέπει νὰ πραγματοποιήσει τήν ὑπόσχεσή του ἀπαραίτητα.

Τίποτα δέν ὑποσκάπτει καί δέν κλονίζει τόσο τό κῦρος τοῦ ἡγήτορα καί γενικὰ τοῦ Διοικητὴ στὰ μάτια τῶν κατώτερων, ὅσο ἡ μή πραγματοποίηση τῶν ὑποσχέσεων.

Αὐτὴ τὴν ἐποχή, μέσα στὸν κόκκινο στρατὸ ὑπάρχουν ὅλες οἱ προϋποθέσεις γιά νά μπορεῖ ὁ κάθε ἀξιωματικός νὰ ξέρει πολύ καλά τούς ἄντρες ποὔναι κάτω ἀπ' τίς διαταγές του.

Σπουδαῖος συντελεστής ἀπ' αὐτή τήν ἄποψη εἶναι τὸ ν' ἀποφεύγονται οἱ συχνές καί ὄχι ἀπαραίτητες μεταθέσεις τῶν διοικητῶν τῶν ταγμάτων (σημ. μεταφρ. Πρόκειται γιά τάγμα, λόχο

καί διμοιρία) ἀπ' τό ἕνα τμῆμα στό ἄλλο Οἱ συχνές μεταθέσεις πολύ ἐμποδίζουνε τὰ κατώτερα στελέχη νὰ γνωριστοῦν καλά μέ τό τμῆμα πού βρίσκεται κάτω ἀπ' τίς διαταγές τους, νά καταλάβουνε καλύτερα τούς μαχητές τους, νὰ μελετήσουν βαθειά τόν καθένα τους.

Ὅμως, τώρα, ὅλ' αὐτά ἐξαρτῶνται ἀπ' τόν ἴδιο τόν Ἀξιωματικό, ἀπ τήν ἱκανότητά του καί τή θέλησή του νά δουλέψει μέ τούς μαχητές καί πρό πάντων ἀπ' τή συναίσθηση πώς αὐτό (σημ. μετάφρ. Δηλ. τό πλησίασμα στή βάση) εἶναι ἀναπόφευχτα ἀπαραίτητο

Τό ἀπαραίτητο ὅμως τῆς σοβαρῆς καί ὁλόπλευρης ἐκμάθησης ἀπ' τόν Ἀξιωματικό τοῦ ἔμψυχου συγκροτήματος τοῦ τμήματος ποὖναι ἐμπιστευμένο σ' αὐτόν, ἐκτός ἀπ' τούς λόγους πού εἴπαμε, ἐπιβάλλεται καί γιά ἕναν ἄλλον ἀκόμα:

Στήν περίπτωση, πού ὁ ἀξιωματικος δέν ξέρει ὁλόπλευρα τούς ἄντρες ποὖναι κάτω ἀπ' τίς διαταγές του, συμβαίνει κάποτες, νά ζητάει ἀπ τό μαχητή, ἐκεῖνο πού, ὁ μαχητής παρά τή μεγάλη του θέληση, δέ μπορεῖ νά τό κατορθώσει.

Κι' αὐτό σάν κανόνας, ἔχει πολύ δυσάρεστες συνέπειες: ἀπ' τή μιά μεριά, οὐσιαστικά γιά τό τίποτε, ἀκολουθεῖ, τιμωρία τοῦ μαχητή κι' ἀπ' τήν ἄλλη μεριά, ἀναπόφευχτα κλονίζεται τό κῦρος τοῦ ἴδιου τοῦ διοικητῆ.

Δέν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε, πώς οἱ κόκκινοι στρατιῶτες, παίρνουν ἀνάλογη θέση, χωρίς χρονοτριβή καί ἐνεργά, ἐνάντια σέ κάθε ἀδικία, ἀπ' ὁποιονδήποτε κι' ἄν προέρχεται.

Ἡ δικαιοσύνη τοῦ ἀξιωματικοῦ, στή συμπεριφορά του μέ τούς ὑποδεέστερους, μπορεῖ νά πεῖ κανείς, πώς ἀποτελεῖ τήν κύρια προϋπόθεση, γιά τήν ἀποκατάσταση τῆς στενῆς ἐπαφῆς του μ' αὐτούς, καί γιά τήν κατάκτηση τῆς συμπάθειάς του καί τῆς ἐχτίμησής τους γι' αὐτόν.

Ὅσο αὐστηρός κι' ἄν εἶναι ὁ ἀξιωματικός ἄν εἶναι καί δίκαιος, τότες καμμιά ποινή του, δέν εἶναι ἱκανή, νά λιγοστέψει τήν ἀγάπη τῶν μαχητῶν σ αὐτόν.

Στούς μαχητές πού πῆραν μέρος στή μεγάλη ἐποποιία τοῦ Στάλινγκραντ, εἶναι καλά γνωστό, πόσο ξεχώριζε σέ αὐστηρότητα σ' ἐκεῖνες τίς μέρες ὁ στρατηγός Τσουϊκώβ. Κι' ὅμως οἱ μαχητές τοῦ Στάλινγκραντ, κυριολεκτικά δίνανε τήν ψυχή τους γι' αὐτόν

Και τέτοια παραδείγματα μποροῦμε ν' ἀναφέρουμε ἑκατοντάδες καί χιλιάδες

Εἶναι ἀποδειγμένο πώς ἡ δίκαιη αὐστηρότητα ὄχι μονάχα δέν ἐμποδίζει, ἀντίθετα βοηθάει τό διοικητή νά κερδίσει τίς καρδιές, τή σκέψη καί τή θέληση τῶν μαχητῶν του.

Ἀνάμεσα στούς προοδευτικούς ἀξιωματικούς τοῦ παληοῦ Ρωσσικοῦ στρατοῦ, χρησιμοποιόντανε ἡ παρακάτω φράση: «ἡ αὐστηρότητα πρέπει νἆνε ὄμορφη». Κάτω ἀπ' αὐτά τά λόγια κρυβότανε τρία νοήματα: Πρῶτο: ὄντας ἀπαιτητικός ἀπέναντι στόν στρατιώτη, ποτές μήν προσβάλεις τίς ἱκανότητές του. Δεύτερο: πρίν ἐπιβάλλεις ὁποιαδήποτε τιμωρία στό στρατιώτη, νά βεβαιωθεῖς ἄν πραγματικά φταίει καί τρίτο: μή κάνεις κατάχρηση τῶν τιμωριῶν καί νά τίς ἀποφεύγεις ὅσο εἶναι δυνατό γιά νά μή δημιουργοῦνται παρεξηγήσεις μέσα στό λόχο σου, ἤ τό τάγμα σου γιά μικροπράγματα.

Μιά ἔξοχη εἰκόνα Ρώσσου ἀξιωματικοῦ πού ἀκολουθεῖ αὐτές τίς ἀρχές, μᾶς δίνει ὁ Α. Στεπάνωβ σέ μιά πρόσφατη ἔκδοση τῆς ἱστορικῆς διήγησής του μέ τόν τίτλο «Πόρτ—Ἀρθούρ». Ἔχουμε ἐδῶ ὑπ' ὄψη μας τόν ὑπολοχαγό Μπορέϊκο.

Ὁ Μπορέϊκο εἶναι πολύ αὐστηρός καί πολύ ἀπαιτητικός στούς στρατιῶτες του. Ὅμως ἡ αὐστηρότητά του εἶναι πραγματικά «ὄμορφη» Σέ ἀντίθεση ἀπ' τό συνάδελφό του λοχαγό Τσίζ, ὁ ὑπολοχαγός Μπορέϊκο ποτέ δέν τιμωρεῖ τό στρατιώτη του, μέ δεκάωρη ἄσκηση μέ ὅπλο, μόνο καί μόνο, γιατί ὁ στρατιώτης αὐτός, κατά τή συνάντησή του μέ τή διοίκηση «δέν ἀτένιζε ἀσκαρδαμυκτί» ἤ γιατί «φταρνίστηκε σέ ἀκατάλληλη ὥρα».

Σύμφωνα μέ σταθερή καί καλοβασισμένη πεποίθηση τοῦ Μπορέϊκο, ὁ λοχαγός Τσίζ, μέ παρόμοιες ἐνέργειες «ἔγινε ὁ ἴδιος ἡ αἰτία, νά χάσει πολύ ἀπ' τό κῦρος του».

Ὁ ὑπολοχαγός σέ τέτοιες περιπτώσεις συμπεριφέρεται ὁλότελα διαφορετικά.

Στό βιβλίο γράφει, πώς, ὁ Μπορέϊκο ὕστερα ἀπό μακρόχρονο χωρισμό ἀπ' τούς στρατιῶτες του, ξαναγυρίζει κοντά τους. «Μόλις τόν εἶδαν μερικοί στρατιῶτες του ἀμέσως βγήκανε σέ συνάντησή του ... Ὁ Μπορέϊκο κατσούφιασε.

—Σηκωθεῖτε! φώναξε.

Οἱ στρατιῶτες τινάχθηκαν ἀπ' τό κάθισμά τους καί τεντώθηκαν σέ προσοχή.

—Καθῆστε! Σηκωθῆτε! Καθῆστε! Σηκωθῆτε! Καθῆστε! παράγγειλε μερικές φορές αὐστηρά ὁ ὑπολοχαγός, ὥσπου στά πρόσωπα τῶν στρατιωτῶν βγῆκε ὁ ἱδρώτας.

—Αὐτά θέλετε! Διαόλοι παρδαλοί, γιατί παραπαχύνατε χωρίς ἐμένα ἀπ' τήν τεμπελιά! εἶπε ὁ ὑπολοχαγός μέ καλόκαρδο διασκεδαστικό ὕφος.

(Συνέχεια στό ἑπόμενο φύλλο)

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΠΟ 1—31 ΤΟΥ ΙΟΥΛΗ 1948

1)7.—Ὁ ἐχθρὸς πλήρωσε μὲ 126 νεκροὺς καὶ τραυματίες (ἀνάμεσα στοὺς νεκροὺς 1 λοχαγός) ἐπιθετικὴ του προσπάθεια πρὸς Γκορούσια, Κολοκυθιά, Πόρτες. Ἄλλες ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ πρὸς Κλέφτη, Καγκέλια.

—Στὸ δρόμο Καλπάκι—Μπουρσζάνι χτυπήθηκε ἐχθρικὴ φάλαγγα. Κάηκαν πάνω ἀπὸ 100 αὐτοκίνητα.

—Κατελήφθη ἡ πόλη Ἀμφιλοχία. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ 35 νεκροὶ καὶ 40 τραυματίες.

2)7.—Ἀπότυχε ἰσχυρὴ ἐπίθεση τῆς ΙΧ Μεραρχίας τοῦ ἐχθροῦ νὰ καταλάβει τὸν Κλέφτη. 55 νεκροὶ (ἀνάμεσά τους 2 λοχαγοί) καὶ μεγάλος ἀριθμὸς τραυματιῶν. Καταρίφθηκε 1 ἀεροπλάνο. Ὁ ἐχθρὸς κατέλαβε τὴ Γκορούσια. Σὲ ἐπίθεσή του στὴ Σαρμάντζα καὶ Τάλιαρο ὁ ἐχθρὸς εἶχε ἀπώλειες 10 νεκροὺς καὶ 28 τραυματίες.

—Στὸ δρόμο Καστοριᾶς—Κοζάνης χτυπήθηκε φάλαγγα. Καταστράφηκαν 4 αὐτοκίνητα καὶ 10 ἔπαθαν βλάβες. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ 18 νεκροί, 22 τραυματίες.

3)7.—Μὲ θυελλώδικη ἀντεπίθεση τὰ τμήματα τοῦ Δ.Σ. ἀνέκοψαν καὶ καταδίωξαν τὸν ἐχθρὸ στὴ Γκορούσια. Ἐπὶ τόπου νεκροὶ τοῦ ἐχθροῦ 1 λοχαγὸς καὶ 15 στρατιῶτες.

—Τμήματα τῆς Δ.Ν.Ε. κατέριψαν στὸ Νιτρούζι 1 ἀεροπλάνο.

—Ὁ ἐχθρὸς συνέχισε τὴν ἐπιθετικὴ προσπάθεια πρὸς Παληοκριμίνι, Τάλιαρο καὶ Κλέφτη καὶ ἀπὸ Λημέρια πρὸς Κολοκυθιά. Ἐχθρικὲς ἀπώλειες 81 νεκροί, 106 τραυματίες. Ἀνάμεσα στοὺς αἰχμαλώτους ποὺ πιάστηκαν Δ. τοῦ Κλέφτη εἶναι καὶ 1 ἀνθ)γός. Ἀνάμεσα στοὺς νεκροὺς οἱ ἀνθ)γοὶ Χαρίσης καὶ Πετρόπουλος.

—Στὸ δρόμο Γιάννενα—Ἡγουμενίτσα ἀνατινάχτηκαν 2 αὐτοκίνητα. Σκοτώθηκε 1 ἀξ)κὸς χωροφυλακῆς.

—Στὴν περιοχὴ Ξηροβουνίου διαλύθηκε διλοχία συμμοριτῶν τοῦ βουλευτῆ Παπαδόπουλου καὶ λόχος ἐθνοφρουρᾶς. Πιάστηκαν 73 αἰχμάλωτοι καὶ ἀνάμεσά τους 1 ὑπολοχαγὸς καὶ 1 ἀνθ)γός. Νεκροὶ 25. Τραυματίες 7 ἀξιωματικοί. Πολλὰ λάφυρα.

4)7.—Ἀποκρούστηκε μὲ 120 νεκροὺς καὶ τραυματίες γιὰ τὸν ἐχθρό, σφοδρὴ ἐπίθεση πρὸς Κλέφτη. Στοὺς ἄλλους τομεῖς μικροσυμπλοκές.

5)7.—Ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐκδήλωσε ἐπίθεση στοὺς κυριώτερους τομεῖς τῆς Β. Πίνδου. Τὰ τμήματα τοῦ Δ.Σ. μὲ διείσδυση στὰ ἐχθρικὰ μετόπισθεν στὸν τομέα Κόνιτσας κατέλαβαν τὰ ὑψώματα Μαρία καὶ Γκορτσιά. Στὰ ὑψώματα Πουρνιᾶς καὶ Μόλιστας διαλύθηκε ἐχθρικὸς λόχος. Ἐπὶ τόπου 30 νεκροὶ μοναρχοφασίστες.

—Στὴν Πελοπόννησο χτυπήθηκε ἡ Χαλανδρίτσα καὶ ἀνατινάχτηκε τὸ ἠλεχτρικὸ ἐργοστάσιο Γλαῦκος, στὴν Πάτρα.

Ἐχθρικὲς ἀπώλειες 92 νεκροὶ καὶ πολλοὶ τραυματίες. Ἄφθονα λάφυρα.

6)7.—Στὴ Β. Πίνδο μικροσυμπλοκὲς στὴν περιοχὴ Δουτσικοῦ.

7)7.—Ἀπότυχε ἐχθρικὴ ἐπίθεση στὸν τομέα Δουτσικοῦ, μὲ σοβαρὲς ἀπώλειες γιὰ τὸν ἐχθρό.

8)7.— Ἐπιθετικὲς ἐνέργειες τοῦ ἐχθροῦ πρὸς Γούπατα καὶ Προφήτη Ἠλία Ἐφταχωρίου. Στὰ Γούπατα μὲ ἀντεπίθεση, ὁ ἐχθρὸς καταδιώχτηκε μέχρι τὸ Κρυονέρι. Ἐχθρικὲς ἀπώλειες 20 νεκροί. Ἀνάμεσά τους ὁ ἀνθυπασπιστὴς Καλογερόπουλος Ἀν. καὶ ὁ ὑπολοχαγὸς Τζιοτζολάκης Ἐμ. Τραυματίες πάνω ἀπὸ 70. Κυριεύτηκαν πολλὰ λάφυρα.

— Τμῆμα Ἱππικοῦ τοῦ Δ.Σ. χτύπησε τὴν Τσιόμπα Δομοκοῦ. Ἐχθρικὲς ἀπώλειες: 10 νεκροί, 10 τραυματίες. Πιάστηκαν 65 αἰχμάλωτοι. Κυριεύτηκαν πολλὰ λάφυρα.

9)7.— Στὴ Β. Πίνδο καμμιὰ ἐπιθετικὴ ἐνέργεια τοῦ ἐχθροῦ. Δράση Ἐλεύθερων Σκοπευτῶν καὶ σαμποτὲρ τοῦ Δ.Σ. στὰ μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ στὴν περιοχὴ Χασίων πρὸς Γρεβενὰ καὶ ἀλλοῦ.

10)7.— Ἀποκρούστηκαν ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ γιὰ τὴν κατάληψη τῆς Γκορούσιας. Ἐχθρικὲς ἀπώλειες 76 νεκροὶ καὶ τραυματίες. Ἀνακαταλήφτηκαν ἀπ' τὸ Δ.Σ. ὁ Ὄρλιακας-Τσούκα Καραλῆ-Μοναχήτι—Πυρσοτιά. Στοὺς τομεῖς τῆς Κόνιτσας-Ἀλιαβίτσας ὁ ἐχθρὸς ἀμύνεται σὲ ἐπιθέσεις ἐλεύθερων σκοπευτῶν, σαμποτὲρ καὶ ἐλαφρῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ. ποὺ τὸν παρενοχλοῦν διαρκῶς.

— Κοντὰ στὴν Ἄρτα ἀνατράπηκε ἐχθρικὸς λόχος.

— Ἀνατινάχτηκε ἡ ἁμαξοστοιχία Θεσ-

σαλονίκης-Σερρῶν. Καταστράφηκε ἡ μηχανὴ καὶ 3 βαγόνια. Ἀνατινάχτηκε τὸ ὑδραγωγεῖο Κιλκίς.

11)7.— Καμμιὰ ἐπιθετικὴ ἐνέργεια στὴ Β. Πίνδο.

— Στὴν Ἤπειρο καταλήφτηκε ἡ Φιλιππιάδα. Τμήματα τοῦ Δ.Σ. ἔκαναν κρούση στὸ ἀεροδρόμιο τῶν Γιαννίνων.

12)7.— Πνίγηκαν στὸ αἷμα ὁλοήμερες ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ πρὸς Σμόλικα. Στὶς περισσότερες κατευθύνσεις ὁ ἐχθρὸς ἀνατράπηκε καὶ κυνηγήθηκε μὲ ἀντεπιθέσεις τοῦ Δ.Σ. Ἐχθρικὲς ἀπώλειες: 458 νεκροί, 723 τραυματίες 73, αἰχμάλωτοι. Σκοτώθηκε ὁ ταξίαρχος τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ Παπαπαναγιώτου. Στοὺς ἄλλους τομεῖς ἡσυχία.

13)7.— Μὲ 92 νεκροὺς καὶ 188 τραυματίες πλήρωσε ὁ ἐχθρὸς προσπάθεια νὰ καταλάβει τη Ράχη Γιότσα, Ζούζουλης.

14)7.— Τσακίστηκαν ἐχθρικὲς ἐπιθέσεις στὴν περιοχὴ Ζούζουλης-Δουτσικοῦ. Ἐχθρικὲς ἀπώλειες 165 νεκροὶ καὶ 350 τραυματίες. Καταρίφθηκε 1 ἐχθρικὸ ἀεροπλάνο.

— Ἀποκρούστηκαν μὲ ἀπώλειες γιὰ τὸν ἐχθρὸ 35 νεκροὶ καὶ 70 τραυματίες τοπικὲς ἐπιθέσεις του πρὸς Κάμενικ, Πουρνιὰ καὶ Πογωνίσκο.

— Ἀπὸ 10-14)7 ὁ ἐχθρὸς εἶχε ἀπώλειες σ' ὁρισμένες μόνο περιοχὲς ἔξω ἀπ' τὴ Β Πίνδο 188 νεκροὺς καὶ 350 τραυματίες.

15)7.— Ἀνατράπηκαν ἐπιθετικὲς προσπάθειες τοῦ ἐχθροῦ στὴν περιοχὴ Ράχη Γιότσα, Λευκάδια—Ζούζουλης, Σκούρτζα. Ἐχθρικὲς ἀπώλειες 48 νεκροὶ (2 ἀξιωματικοί) καὶ 112 τραυματίες (οἱ 5 ἀξιωματικοί).

— Στὸ Σμόλικα καταρίφθηκε ἐχθρικὸ ἀεροπλάνο

— Τοπικὲς ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ πρὸς Στενὸ καὶ Πογωνίσκο. Ὁ ἐχθρὸς κυνηγήθηκε μὲ ἀπώλειές του 12 νεκροὺς καὶ 28 τραυματίες.

— Στὶς περιοχὲς Ἠπείρου, Κ. καὶ Ἀν. Μακεδονίας, Θράκης, Θεσσαλίας, Ρούμελης ὁ ἐχθρὸς εἶχε ἀπώλειες 60 νεκροὺς καὶ 175 τραυματίες.

16 7.— Σ' ὁλόκληρο τὸ μέτωπο τῆς Β. Πίνδου δράση ἀναγνωριστικὴ καὶ πυροβολικοῦ ἀπὸ τὶς δυὸ μεριές.

— Στὴν περιφέρεια Νεστορίου χτυπήθηκε ἐχθρικὸ ἀεροπλάνο.

— Συνολικὲς ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ 66 νεκροὶ καὶ 92 τραυματίες.

—Στην περιοχὴ Πωγωνίου συντρίφτηκε καὶ διαλύθηκε τάγμα πεζικοῦ καὶ διλοχία ἐθνοφρουρᾶς. Νεκροὶ τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ τόπου 30. Αἰχμάλωτοι 12. Τραυματίες πολλοί. Πάρθηκαν πλούσια λάφυρα.

—Μεταξὺ Μπουραζάνι-Δέμα καταστράφηκε γέφυρα καὶ ὁ δρόμος σὲ πολλὰ σημεῖα.

—Στὸ δρόμο Βογατσικὸ-Νεάπολη ἀνατινάχτηκε στρατιωτικὸ αὐτοκίνητο.

17)7.— Σοβαρὴ ἐχθρικὴ ἐπίθεση πρὸς Πογωνίσκο Πολιάνα δὲν πέτυχε τοὺς ἀντικειμενικούς της σκοπούς. Στὸν Πογωνίσκο ὁ ἐχθρὸς κυνηγήθηκε πανικόβλητος. Ἐχθρικὲς ἀπώλειες 18 νεκροὶ καὶ 42 τραυματίες.

Δράση ἐλευθ. σκοπευτῶν καὶ σαμποτὲρ στὰ ἐχθρικὰ μετόπισθεν.

—Ἀπ' τὸ ναρκοπόλεμο 22 νεκροὶ καὶ 72 τραυματίες στὶς περιοχὲς Κ. καὶ Ἀνατ. Μακεδονίας καὶ Θράκης.

—Καταστράφηκε ὁ δρόμος Καλπάκι-Κόνιτσα σὲ μῆκος 150 μ.

—Στὴν περιοχὴ Πωγωνίου ἀντιμετωπίστηκε ἐπίθεση ἐχθρικῶν δυνάμεων μὲ ἀπώλειες γιὰ τὸν ἐχθρὸ 22 νεκροὺς καὶ 32 τραυματίες.

—Χτυπήθηκαν 2 ἀεροπλάνα ποὺ προσγειώθηκαν ἀναγκαστικὰ στὴν περιοχὴ Ἄργους-Νεστορίου.

—Τμῆμα τοῦ Δ.Σ. χτύπησε τὸ ἀεροδρόμιο Κοζάνης. Κάηκαν ἀποθῆκες βενζίνης καὶ ἔπαθαν βλάβες 3 ἀεροπλάνα.

—Ἀνατινάχτηκε ὁ ἀστυνομικὸς σταθμὸς Ἀρδέας καὶ ἐξοντώθηκε ἐχθρικὴ περίπολος.

—18)7 Ἀποκρούστηκε σοβαρὴ ἐχθρικὴ προσπάθεια στὴ Γκορούσια. Ὁ ἐχθρὸς ἀποσύρθηκε στὴ βάση του ἔχοντας ἀπώλειες 61 νεκροὺς καὶ 143 τραυματίες.

—Στοὺς ἄλλους τομεῖς παρενοχλητικὴ δράση καὶ ἀπὸ τὶς δυὸ μεριές.

—Στὸ δρόμο Γρεβενὰ-Μαυραναῖοι χτυπήθηκε στρατιωτικὸ αὐτοκίνητο. Σκοτώθηκαν 21 καὶ τραυματίστηκαν 7.

—Στὸ δρόμο Γιάννινα-Φιλιππιάδα ἀνατινάχτηκαν 3 στρατιωτικὰ αὐτοκίνητα Ἐχθρικὲς ἀπώλειες 15 νεκροὶ καὶ τραυματίες.

19)7.—Ἀποκρούστηκε μὲ βαρειὲς γιὰ τὸν ἐχθρὸ ἀπώλειες ἐπιθετική του προσπάθεια στὸν τομέα Ζούζουλης. Ἕνας ἐχθρικὸς λόχος ἐξοντώθηκε ὁλοκληρωτικά. Συνολικὲς ἐχθρικὲς ἀπώλειες 31 νεκροὶ καὶ 78 τραυματίες.

—Συγκρούσεις στὰ Β.Α. τῆς Λίμνης στὴν Εὔβοια.

—Στὴ Δ. Θράκη ἀνατινάχτηκαν 2 ἁμαξοστοιχίες. Καταστράφηκαν οἱ ἀτμομηχανές. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ 22 νεκροὶ καὶ 23 τραυματίες.

Κοντὰ στὸ Κιλκὶς ἀνατινάχτηκε καὶ τρίτη ἁμαξοστοιχία.

—Στὸ δρόμο Γιάννινα-Βροσύνα ἀνατινάχτηκαν 4 ἐχθρικὰ αὐτοκίνητα. Ἐχθρικὲς ἀπώλειες 25 νεκροὶ καὶ τραυματίες.

20)7.—'Απότυχε καί δεύτερη έπιθετική προσπάθεια τοῦ έχθροῦ στή περιοχή Ζούζουλης. 'Εξακριβωμένες έχθρικές άπώλειες 18 νεκροί καί 54 τραυματίες.

—Στούς άλλους τομεῖς καμμιά έπιθετική ένέργεια τοῦ έχθροῦ. Δράση σαμποτέρ καί έλεύθερων σκοπευτῶν στά μετόπισθεν τῶν μοναρχοφασιστῶν.

—Χτυπήθηκε ή Καρδίτσα. 40 νέοι άκολούθησαν τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. 'Εχθρικές άπώλειες: 8 νεκροί καί 14 τραυματίες. 'Ανατινάχτηκε τό ταχυδρομεῖο.

—'Αντιμετωπίστηκε άποτελεσματικά τοπική έχθρική έπιχείρηση στή Μπέλλα Βόντα, Βίτσι. Τελικά ό έχθρός τράπηκε σέ πανικόβλητη φυγή έχοντας άπώλειες 28 νεκρούς καί 57 τραυματίες. Πάρθηκαν λάφυρα.

—Διαλύθηκε έχθρικός λόχος στήν περιοχή Σουλίου. 'Απώλειες τοῦ έχθροῦ: 18 νεκροί, 27 τραυματίες καί 15 αίχμάλωτοι. Κυριεύτηκαν πολλά λάφυρα.

—'Ανατινάχτηκε κοντά στό Κιλκίς ή άμαξοστοιχία Θεσσαλονίκης—Σερρῶν. 'Εκτροχιάστηκαν ή άτμομηχανή καί 4 βαγόνια.

21)7.—Μέ 20 νεκρούς καί 40 τραυματίες πλήρωσε ό έχθρός έπιθετική του ένέργεια γιά τήν κατάληψη τοῦ ύψώματος 1525. Στούς άλλους τομεῖς δράση πυροβολικοῦ άπό τίς δυό μεριές.

—Στό δρόμο Γιάννενα—'Ηγουμενίτσα άνατινάχτηκαν 2 αύτοκίνητα γεμάτα στρατό. 'Εχθρικές άπώλειες 8 νεκροί καί 25 τραυματίες. 'Ανατινάχτηκε άμαξοστοιχία μεταξύ Πέπλου—Βουσούλας.

22)7.—Καμμιά έπιθετική ένέργεια τοῦ έχθροῦ στή Β. Πίνδο. —Παρενοχλητική καί άναγνωριστική έπιθετική δραστηριότητα τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ. —Σαμποτάζ στούς δρόμους έφοδιασμοῦ τοῦ έχθροῦ. 'Εχθρικές άπώλειες 12 νεκροί καί 33 τραυματίες.

23)7.—Στή Β. Πίνδο ό έχθρός δέν έκδήλωσε καμμιά έπιθετική ένέργεια. 'Επιθετική δράση μικρῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ. στά έχθρικά μετόπισθεν.

—Στό δρόμο Πολυκάστανο—Τσοτύλι καταστράφηκε στρατιωτικό αύτοκίνητο.

—Στό δρόμο Γιάννενα—'Ηγουμενίτσα άνατινάχτηκε 1 στρατιωτικό αύτοκίνητο καί 1 τάνκς. 'Απώλειες τοῦ έχθροῦ 5 νεκροί καί 11 τραυματίες (ό 1 άξιωματικός).

—Στίς 22 καί 23)7 στό δρόμο Καλπάκι—Κόνιτσα άνατινάχτηκαν 3 στρατιωτικά αύτοκίνητα τοῦ έχθροῦ.

—Στήν Κάτω Βλασιά Καλαβρύτων χτυπήθηκε μοναρχοφασιστικό τάγμα. 1 λόχος έξοντώθηκε. Συνολικές άπώλειες τοῦ τάγματος 40 νεκροί (καί ό διοικητής τοῦ τάγματος) καί 110 τραυματίες (άνάμεσά τους 7 άξιωματικοί). Πάρθηκαν πολλά λάφυρα.

—Στόν Ταΰγετο έξοντώθηκε έχθρικός λόχος 80 άνδρῶν. 'Απώλειες τοῦ έχθροῦ 63 νεκροί, 7 τραυματίες (μεταξύ τους ό διοικητής τοῦ λόχου) καί 10 αίχμάλωτοι. Πάρθηκαν πολλά λάφυρα.

24)7.—Στή Β Πίνδο καμμιά έχθρική έπιθετική ένέργεια. 'Από βολή πυροβολικοῦ τοῦ Δ.Σ. άχρηστεύτηκε έχθρικό πυροβόλο στόν τομέα Στράτσιανης.

—Κόπηκε έδῶ καί 3 μέρες ό δρόμος τοῦ Κεράσοβου, 'Ηπείρου. Προσπάθεια τοῦ έχθροῦ νά τόν άνοίξει άποκρούστηκε μέ άπώλειες 19 νεκρούς καί 22 τραυματίες γι' αύτόν. Πιάστηκαν 2 αίχμάλωτοι.

—Στό δρόμο Γιάννενα—'Ηγουμενίτσα άνατινάχτηκαν 4 στρατιωτικά αύτοκίνητα.

25)7.—Καμμιά έπιθετική ένέργεια δέν έκδήλωσε ό έχθρός στή Β. Πίνδο. 'Εντονη παρενοχλητική δράση τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ. καί δράση σαμποτέρ καί έλεύθερων σκοπευτῶν.

—'Αποκρούστηκε μέ 12 νεκρούς καί 17 τραυματίες έχθρική προσπάθεια ν' άνοιχτεῖ ό δρόμος πρός Κεράσοβο.

26)7.—Τσακίστηκε έπίθεση τοῦ έχθροῦ γιά τήν κατάληψη τοῦ Προφήτη 'Ηλία—Φούρκας. Συνολικές έχθρικές άπώλειες 125 νεκροί καί 385 τραυματίες.

—'Αποκρούστηκε έπίθεση τοῦ έχθροῦ στόν Κλέφτη μέ άπώλειες γι' αύτόν 62 νεκροί καί 165 τραυματίες. Καταρρίφθηκαν 2 άεροπλάνα.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. πού πέρασαν άπό τήν Κεντρ. Μακεδονία στό Πάικο άφοῦ χτύπησαν τόν έχθρό καί τοῦ προξένησαν άπώλειες συνολικά 65 νεκρούς καί 155 τραυματίες έλίχθηκαν καί πέρασαν στή Τζένα καί στό Σκρᾶ.

—'Εντονη δράση τοῦ Δ.Σ. στή Μακεδονία—Θράκη—Θεσσαλία. 'Εχθρικές άπώλειες στίς περιοχές αύτές: 56 νεκροί καί 95 τραυματίες.

27)7.—'Αποκρούστηκαν καί νέες έπιθέσεις τοῦ έχθροῦ πρός Προφήτη 'Ηλία Φούρκας καί Κλέφτη. Συνολικές έχθρικές άπώλειες: 186 νεκροί (άνάμεσά τους 1 διοικητής τάγματος) καί 520 τραυματίες (άνάμεσά τους 2 ταγματάρχες, 4 λοχαγοί καί πολλοί διμοιρίτες. Πάρθηκε πολύτιμο πολεμικό ύλικό.

—Τμήματα τοῦ Δ.Σ. μπῆκαν στόν Πολύγυρο Χαλκιδικῆς. 'Εχθρικές άπώλειες πάνω άπό 40 νεκροί καί τραυματίες. Πιάστηκαν 11 αίχμάλωτοι, πού μεταξύ τους είναι 1 άξιωματικός. Κυριεύθηκαν πολλά λάφυρα.

28)7.—Συντρίφτηκαν σοβαρές έπιθέσεις στόν Κλέφτη μέ άπώλειες για τόν έχθρό: 245 νεκροί πού μετρήθηκαν στίς πρῶτες γραμμές καί άλλους τόσους τραυματίες.

καὶ νεκροὶ ποὺ ἔπεσαν πιό πίσω. Τὰ ὑπολείματα τῶν ἐχθρικῶν τμημάτων ποὺ ἔκαναν τὴν ἐπίθεση θερίστηκαν ἀπ' τὰ πολυβόλα τῶν ἴδιων φασιστικῶν τμημάτων.

—"Εντονη δραση τοῦ Δ.Σ. στὴ Βόρεια κ:ὶ Κεντρικὴ Ἑλλάδα μὲ συνολικὲς ἀπώλειες: 52 νεκροὺς κ:ὶ 86 τραυματίες. Καταστράφηκαν 22 αὐτοκίνητα καὶ 4 τάνκς.

—Ἐπιθέσεις τμημάτων τοῦ Δ.Σ. κατὰ ἐχθρικῶν δυνάμεων στὴν περιοχὴ Καρπενησιοῦ.

29)7 —Στὴ Β. Πίνδο παρενοχλητικὴ μόνο δράση τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ καὶ ἀερ πορίας.

Τμήματα τοῦ Δ.Σ. μὲ κρούσεις καὶ ἐπιθετικὲς ἐνέργειες προξένησαν σοβαρὲς ἀπώλειες στὸν ἐχθρὸ στὸ Σμόλικα.

—Στὶς περιοχὲς Ἠπείρου, Ρούμελης, Θεσσαλίας, Μακεδονίας, Θράκης, Πελοποννήσου στὶς 28 καὶ 29)7 ὁ ἐχθρὸς εἶχε ἀπώλειες ἀπ' τὰ σαμποτάζ καὶ τὶς ἐπιθέσεις τοῦ Δ.Σ. 128 νεκροὺς καὶ 215 τραυματίες.

30)7.—Ἀποκρούστηκε καὶ νέα ἐπίθεση τοῦ ἐχθροῦ γιὰ τὴν κατάληψη τοῦ Προφήτη Ἠλία, Φούρκας, μὲ ἀπώλειές του 140 νεκροὺς καὶ 180 τραυματίες.

—"Εντονη δράση τοῦ Δ.Σ. σ' ὅλη τὴ χώρα. Συνολικὲς ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ στὶς ἄλλες περιοχές: 45 νεκροὶ καὶ 185 τραυματίες. Ἀνατινάχτηκαν 12 αὐτοκίνητα καὶ 4 τάνκς.

—Ἐπιθέσεις τοῦ Δ.Σ. κατὰ ἐχθρικῶν δυνάμεων Ν. τοῦ Καρπενησιοῦ. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ στὶς 28)7 καὶ στὶς παραπάνω ἐπιχειρήσεις στὴ Ρούμελη: 40 νεκροί, 120 τραυματίες καὶ 12 αἰχμάλωτοι. Κυριεύτηκαν πλούσια λάφυρα.

—Χτυπήθηκαν στρατιωτικοὶ στόχοι στὴ Θεσσαλονίκη. (Μεντιτερανιέ—τὸ Στρατηγεῖο τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ, ἡ προκυμαία, τὸ Ζέντελικ).

31)7.—Τὰ τμήματα τοῦ Δ.Σ. ἀφοῦ τὴ μέρα αὐτή, προξένησαν στὸν ἐχθρὸ ποὺ ἐπιτέθηκε μὲ πολλὲς δυνάμεις πρὸς τὸν Προφήτη Ἠλία Φούρκας, ἀπώλειες 768 νεκροὺς καὶ τραυματίες, συμπτύχτηκαν μὲ διαταγὴ σὲ νέες θέσεις.

—Καταστράφηκε ὁλοκληρωτικὰ ἡ ταχεῖα ἁμαξοστοιχία Θεσσαλονίκης—Σερρῶν. Πιάστηκαν 10 στρατιῶτες αἰχμάλωτοι. Σκοτώθηκαν ἢ κάηκαν 9 ἀξιωματικοὶ καὶ 105 στρατιῶτες τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ.

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΑΠΟ 5 ΤΟΥ ΙΟΥΛΗ — 5 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἡ ἀποτυχία πού σημείωσαν γιὰ τὸ μοναρχοφασισμό οἱ ἐπιχειρήσεις τῆς Β. Πίνδου καὶ πού ἔγινε χειροπιαστή τὸ μῆνα πού πέρασε, μεγάλωσαν τὴν σύγχιση μέσα στὸ μοναρχοφασιστικὸ στρατόπεδο. Αὐτή ἡ ἀποτυχία ἦταν ὁ οὐσιαστικὸς λόγος πού ἀνάγκασε τὸ γέρο Κουΐσλιγκ Σοφούλη νὰ ὑποβάλει τὴν παραίτησή του. Μὰ μιὰ κυβερνητική κρίση σὲ τέτοιες στιγμὲς ἀποτελοῦσε κίνδυνο γιὰ ὁλόκληρο τὸ ἀμερικανόδουλο καθεστώς. Γι' αὐτό οἱ ἀμερικανοὶ ὑποχρέωσαν τὸ Σοφούλη νὰ ἀνακαλέσει τὴν παραίτηση του. Ὅλες ὅμως οἱ εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ τὰ σχόλια τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ τύπου δείχνουν πώς ἡ κρίση ἐξακολουθεῖ καὶ θὰ ξεσπάσει μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία. Πολὺ περισσότερο πού τὰ ἀντιλαϊκά μέτρα πού μὲ διαταγή τῶν ἀμερικάνων παίρνει ἡ ψευτοκυβέρνηση τῆς Ἀθήνας ἔχουν προκαλέσει μιὰ παλλαϊκή ἀγανάχτηση. Καὶ ἡ ἀγανάχτηση αὐτή μὲ τὸ ξεθάρρεμα πού πῆρε ὁ Λαός ἀπὸ τὰ ἡρωϊκά κατορθώματα τῶν μαχητῶν τοῦ Γράμμου, Σμόλικα, ξέσπασε σὲ μαζική κινητοποίηση. Ἰδιαίτερα αἰσθητὲς ἦταν οἱ ἀπεργίες τῶν Τριατατικῶν, τῶν Τραπεζιτικῶν, τῶν δημ. ὑπαλλήλων κλπ. Οἱ ἀγρότες ἐπίσης ἀγαναχτισμένοι ἀπὸ τὴν ἀντιαγροτική πολιτική τῶν ἀμερικανῶν καὶ τῶν λακέδων τους ἔκαναν ἔντονες διαμαρτυρίες ἰδιαίτερα ἐνάντια στὴν τιμή τοῦ σταριοῦ, πού καθώρισαν οἱ ἀμερικανοί. Ἀκόμα καὶ βουλευτὲς τῆς ψευτοβουλῆς τῆς Ἀθήνας κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῆς ἀγροτιᾶς ἀναγκάστηκαν ν' ἀνοίξουν πολεμική κατὰ τῆς ψευτοκυβέρνησής τους, γύρω ἀπὸ τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τοῦ σταριοῦ.

Γενικὰ μιὰ σύγχιση γενική ἐπικρατεῖ στὸ μοναρχοφασιστικὸ στρατόπεδο. Τὸ Συμβούλιο «Ἐθνικῆς Ἀμύνης» τους ἀντικατέστησε τὸ στρατηγὸ Καλογερόπουλο πού εἶχε ὡς τὰ τώρα τὴ γενική διεύθυνση τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Γράμμου. Ὁ Τσαλδάρης ζήτησε νὰ αὐξηθεῖ ἡ ἀμερικανική στρατιωτική βοήθεια. Ὁ Γλύξμπουργκ ἔδωσε συνέντευξη στὴ Ζάλμε τῆς Ν. Ὑόρκης ὅπου ὁμολογοῦσε τὴν ἀποτυχία τους στὴ Β. Πίνδο ἔτσι πού ὁ Τσαλδάρης ἀναγκάστηκε νὰ ἀνακαλέσει τὴ σύσκεψη αὐτή.

Ὁ μοναρχοφασισμὸς στὴν ἀπελπισία του εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ ἔστω ἐντυπωσιακή ἐπιτυχία γιὰ νὰ παρατείνει τὴ ζωή του. Γι' αὐτὸ κατέβαλε ἀπεγνωσμένες προσπάθειες γιὰ νὰ παρουσιάσει κάτι. Ἔρριξε ἀλογάριαστα στὸ σφαγεῖο κατὰ μάζες τοὺς φαντάρους, χρησιμοποίησε μὲ πρωτοφαντη ἀφθονία τὸ πυροβολικὸ καὶ τὴν ἀεροπορία καὶ παρουσίασε σὰν «μεγάλη» ἐπιτυχία τὴ σύμπτυξη τοῦ Δ.Σ. στὶς κύριες γραμμὲς τοῦ Γράμμου. Ἀκόμα χρησιμοποίησε καὶ τὸ Ἀλβανικὸ ἔδαφος μπαίνοντας μέσα καὶ χτυπώντας ἀπὸ τὰ νῶτα τοὺς ὑπερασπιστὲς τοῦ Κάμενικ καὶ τοῦ Γκόλιο. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἔνδειξη τῆς ἀπελπισίας του. Καὶ ὅπως ἔγραφε ἕνας ἄγγλος ἀνταποκριτὴς τὸ μεγάλο καὶ κρίσιμο ζήτημα γιὰ τὸ μοναρχοφασισμό εἶναι ἂν θὰ μπορέσει νὰ πατήσει τὸ Γράμμο. Ἂν τὸ Σεπτέμβρη δὲν τὸ καταφέρει, γράφει ὁ ἄγγλος ἀνταποκριτής, τὸ καθεστώς θὰ πέσει σὲ μεγάλη κρίση. Οἱ ὡς τὰ τώρα ἐπιτυχίες τοῦ Δ.Σ. δίνουν τὴν ἀπάντηση στὴν ἀπορία τοῦ ἄγγλου δημοσιογράφου.

Ἡ περιοδεία τῶν ὑπουργῶν τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης στὶς πρῶτες γραμμὲς τοῦ μετώπου τῆς Β. Πίνδου χαιρετίστηκε μὲ ἐνθουσιασμὸ ἀπ τοὺς ἥρωες μαχητὲς τοῦ Δ.Σ. Ἡ περιοδεία αὐτὴ ἔδειξε τὴν ἑνότητα τοῦ Δ.Σ., Λαοῦ καὶ Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης.

Σοβαρὸ γεγονὸς τὸ μῆνα πού μᾶς πέρασε ἦταν ἡ σύγκληση τῆς 4ης Ὁλομέλειας τῆς Κ. Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἡ ἀπόφαση τῆς 4ης Ὁλομέλειας διαπιστώνοντας τὶς ἐπιτυχίες τοῦ Δ.Σ. καὶ τὶς ἀδυναμίες τοῦ δημοκρατικοῦ κινήματος γενικὰ καὶ χαράσσοντας τὸ δρόμο γιὰ τοὺς μελλοντικοὺς ἀγῶνες καὶ τὴ βέβαιη τελικὴ νίκη ἀποτελεῖ γιὰ τὸν κάθε κομμουνιστή, ἀλλὰ καὶ γιὰ κάθε πατριώτη τὸ γνώμονα γιὰ τὴ δράση του. Πρόκειται γιὰ μιὰ ἱστορικὴ πραγματικὰ ἀπόφαση, παρμένη μέσα σὲ ἱστορικὲς καὶ ἀποφασιστικὲς στιγμὲς πού ὁπλίζει τὸν καθένα μὲ ἕνα γερὸ ὅπλο ὥστε νὰ ἀνταποκριθεῖ στὰ σοβαρὰ καθήκοντα πού οἱ ἱστορικὲς αὐτὲς στιγμὲς βάζουν μπροστὰ στὸν κάθε κομμουνιστή, στὸν κάθε πατριώτη.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

ΑΠΟ 5 ΤΟΥ ΙΟΥΛΗ — 5 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ. Ἡ σταθερή πολιτική τῆς Σοβ. Ἕνωσης στό ζήτημα τοῦ Βερολίνου ἀνέτρεψε τά σχέδια τῶν ἰμπεριαλιστῶν. Προσπάθησαν νά χρησιμοποιήσουν τό ζήτημα τοῦ Βερολίνου γιά νά προκαλέσουν μιά πολεμική ἀτμόσφαιρα. Δημοκόπησαν γύρω ἀπό τήν πεινα τῶν κατοίκων τοῦ Βερολίνου καί ἀπαίτησαν ἀπό τή Σοβ. Κυβέρνησή νά σταματήσει τό λεγόμενο ἀποκλεισμό ἀλλοιῶς, λέγουν στή νότα τους, δέν εἶναι διατεθειμένοι νά συζητήσουν γιά τό ζήτημα αὐτό. Ἡ ἀπάντησή τῆς Σοβ. Κυβέρνησης ψύχραιμη καί σταθερή τούς ἦρθε σάν ψυχρολουσία. Δέχεται νά συζητήσει ὄχι ξεχωριστά τό ζήτημα τοῦ Βερολίνου ἀλλά ὅλο τό Γερμανικό ζήτημα καί ἀποκρούει κάθε ὅρο πού βάζουν σάν προϋπόθεση οἱ ἰμπεριαλιστές. Κόβοντας δέ τήν ὑποκριτική δημοκοπία τῶν ἰμπεριαλιστῶν γιά τόν πληθυσμό τοῦ Βερολίνου, ἡ Σοβ. Κυβέρνησή λέει πώς ἀναλαβαίνει αὐτή τή διατροφή τοῦ πληθυσμοῦ καί τῶν Δυτικῶν ζωνῶν τοῦ Βερολίνου. Τά σχέδια τῶν ἰμπεριαλιστῶν χρεωκοποῦσαν. Ἔτσι ἀναγκάστηκαν νά κάνουν στροφή ἐνῶ ὅλοι τους καί ἰδιαίτερα ὁ Μπέβιν εἶχε δηλώσει στή Βουλή πώς θἆταν «ἠθικό πλῆγμα» γιά τήν Ἀγγλία νά δεχτεῖ συζητήσεις γιά τό Γερμανικό πρίν νά πάψει ὁ «ἀποκλεισμός» τοῦ Βερολίνου. Δώσανε ὁδηγίες στόν πρεσβευτή τους στή Μόσχα καί στόν προσωπικό ἀπεσταλμένο τοῦ Μπέβιν νά δεχτοῦν τέτοιες συζητήσεις. Στή συνάντηση τῶν πρεσβευτῶν μέ τό Στάλιν ὁ ἀρχηγός τῆς Σοβ. Ἕνωσης ἔβαλε τή βάση γιά μιά δίκαιη καί δημοκρατική ρύθμιση τοῦ Γερμανικοῦ ζητήματος στό σύνολό του. Ἤδη οἱ δυτικές δυνάμεις συζητᾶν πάνω στίς προτάσεις αὐτές καί φαίνεται πώς θά δεχτοῦν νά συνέλθουν οἱ 4 ὑπουργοί τῶν ἐξωτερικῶν, πρᾶγμα πού ἀρνιότανε κατηγορηματικά πρίν λίγες μέρες.

Εἶναι φανερό πώς στό Γερμανικό ζήτημα ἡ Σοβιετική πολιτική εἰρήνης εἶχε μιά ἐπιτυχία. Οἱ ἐμπρηστές τοῦ πολέμου ἀπότυχαν στήν προσπάθειά τους νά χρησιμοποιήσουν τό Γερμανικό ζήτημα σάν δαυλί γιά τό ἄναμα ἑνός καινούργιου πολέμου.

Στή συνδιάσκεψη γιά τό Δούναβη πού ἄρχισε στό Βελιγράδι, ἡ Σ. Ἕνωση καί πάλι ἀποδείχτηκε μοναδικός ὑπερασπιστής τῆς εἰρήνης καί τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Λαῶν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δυτικῶν δυνάμεων προσπάθησαν νά βάνουν ὅρους πού θά περιόριζαν τά κυριαρχικά δικαιώματα τῶν χωρῶν γύρω ἀπό τό Δούναβη. Ὁ Σοβ. ἀντιπρόσωπος Βισίνσκυ ὀρθά κοφτά δήλωσε πώς τέτοιοι ὅροι εἶναι ἀπαράδεχτοι. Ἄν οἱ ἰμπεριαλιστές ἐπιμείνουν στούς ὅρους τους, ἡ πόρτα, εἶπε, τῆς συνδιάσκεψης εἶναι ἀνοιχτή γιά νά φύγουν ὅπως ἦταν ἀνοιχτή γιά νἄρθουν.

Δημοσιεύτηκαν τόν περασμένο μήνα τά ἀποτελέσματα ἀπό τήν πραγματοποίηση τοῦ 5χρονου πλάνου γιά τό δεύτερο τέταρτο τοῦ 1945. Τό πλάνο ξεπεράστηκε γιά τή βιομηχανία κατά 6% καί γιά ὁλόκληρο τό πρῶτο ἑξάμηνο κατά 5%. Ἡ βιομηχανική παραγωγή αὔξησε σέ σύγκριση μέ τό δεύτερο τρίμηνο τοῦ 1947 κατά 24%. Ὁ μαζικός ἀριθμός τῶν ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων αὔξησαν τό δεύ-

τερο τρίμηνο τοῦ 1948 σέ σύγκριση μέ τό 1947 κατά 2.200.000. Τά συνολικά μεροκάματα αὐξησαν κατά 8%.

ΙΤΑΛΙΑ: Ἡ ἀπόπειρα ἐνάντια στό σ. Τολιάτι προκάλεσε ἕνα γενικό κῦμα ἀγανάκτησης ἀνάμεσα στόν Ἰταλικό Λαό. Οἱ ἀπεργίες πῆραν μαζικό καί μαχητικό χαραχτήρα. Ἡ κυβέρνηση Ντέ Γκάσπερι ξεσκεπάστηκε σάν ἐμπνευστής τῆς ἄτιμης αὐτῆς ἀπόπειρας πού τά νήματά της εἶναι φανερό πώς φτάνουν στίς ἀμερικάνικες ὑπηρεσίες κατασκοπείας πού δροῦν ἀσύδοτα στήν Ἰταλία.

ΓΑΛΛΙΑ. Ἡ λαϊκή ἀγανάκτηση ἀπό τήν ἀντιλαϊκή καί ἀμερικανόδουλη πολιτική τῆς κυβέρνησης Σουμάν ἐξανάγκασε τήν κυβέρνηση νά παραιτηθεῖ ἀφοῦ καταψηφίστηκε στή βουλή. Οἱ ἀμερικανοί θορυβημένοι ἀπό τήν ἀποτυχία τους κινητοποιήθηκαν καί ἐπέβαλαν τό σχηματισμό μιᾶς καινούργιας κυβέρνησης μέ τόν Ἀντρέ Μαρί ὅπου παίρνει μέρος σάν ὑπουργός τῶν οἰκονομικῶν καί ὁ περίφημος πρωθυπουργός τῆς κατάρευσης τοῦ 1940 ἕνας ἀπό τούς νεκροθάφτες τῆς Γαλλίας, ὁ Πώλ Ρενώ.

Ὁ λαός τῆς Γαλλίας ὑποδέχτηκε μέ ἀγανάχτηση τή νέα κυβέρνηση.

ΕΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ: Τό Συνέδριο τοῦ τρίτου Κόμματος τοῦ Οὐάλλας εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία. 2.500 ἀντιπρόσωποι ἀπ' ὅλες τίς πολιτεῖες ἐγκρίνουν τό προοδευτικό πρόγραμμα τοῦ Κόμματος καί ἀνακήρυξαν τόν Οὐάλλας ὑποψήφιο γιά τίς προεδρικές ἐκλογές. Τό καινούργιο Κόμμα ὅλο καί πιό πολύ ριζώνει μέσα στόν ἀμερικάνικο λαό.

Οἱ ἠγέτες τοῦ Κ.Κ. Ἑνωμένων Πολιτειῶν πιάστηκαν μέ μιά ἀσύστατη κατηγορία. Οἱ ἀμερικάνοι μονοπωλιστές ἑτοιμάζοντας ἕναν καινούργιο πόλεμο ὅλο καί πιό κυνικά καταπνίγουν τίς ἐλευθερίες τοῦ ἀμερικάνικου λαοῦ. Ὁ γενικός γραμματέας τοῦ Κ.Κ. Ἑνωμένων Πολιτειῶν, Φόστερ σέ δηλώσεις του ὕστερα ἀπό τή σύλληψή του στιγμάτισε τή φασιστική πολιτική τοῦ Τροῦμαν.

ΜΑΛΑΙΣΙΑ: Ἐξακολουθεῖ ὁ ἔνοπλος ἀγώνας τοῦ μαλαισιακοῦ λαοῦ ἐνάντια στούς ἄγγλους καταπιεστές. Οἱ ἄγγλοι παρ' ὅλα τά βάρβαρα τρομοκρατικά μέτρα πού πῆραν δέν κατάφεραν νά πνίξουν τό κίνημα πού ὅλο καί ξαπλώνει. Μιά σειρά ἀπό καταπιεστές καί ἐκμεταλλευτές τοῦ λαοῦ ἐκτελέστηκαν ἀπό τά ἔνοπλα τμήματα τῶν μαλαισίων.

ΙΑΠΩΝΙΑ: Ὁ γενικός γραμματέας τοῦ Γιαπωνέζικου Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τραυματίστηκε σέ μιά ἀπόπειρα πού ἔγινε ἐνάντιά του. Ὅπως καί στήν περίπτωση τοῦ Τολιάτι, κύριοι ὑπεύθυνοι γιά τήν ἀπόπειρα εἶναι οἱ ἀμερικάνοι.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΔΡΟΜΟΣ
ΧΩΡΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΣΕ.
ΕΧΘΡΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ
ΚΑΜΝΙΑ
1739
ΓΙΑΝΝΕΝΑ
ΛΙΜΝΗ